

**МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ
ЩОДО БОРОТЬБИ З ВІДМИВАННЯМ КОШТІВ, ФІНАНСУВАННЯМ
ТЕРОРИЗМУ ТА РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ**

РЕКОМЕНДАЦІЇ FATF

Оновлено у червні 2026 року

**МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ
ЩОДО БОРОТЬБИ З ВІДМИВАННЯМ КОШТІВ, ФІНАНСУВАННЯМ ТЕРОРИЗМУ ТА
РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ**

РЕКОМЕНДАЦІЇ FATF

**Затверджені Пленарним засіданням FATF
у лютому 2012 року**

ЗМІСТ

Рекомендації FATF	4
Вступ	6
Рекомендації FATF	8
Пояснювальні записки	25
Правові основи вимог до фінансових установ, ВНУП та VASP	99
Глосарій	100
Перелік скорочень	115
Додаток I: Керівні документи FATF	116
Додаток II: Інформація щодо змін, внесених до рекомендацій FATF	117

РЕКОМЕНДАЦІЇ FATF

№	Попередній №	Назва
А – ПОЛІТИКА ТА КООРДИНАЦІЯ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ВІДМИВАННЮ КОШТІВ ТА ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ		
1.	-	Оцінювання ризиків та застосування ризик-орієнтованого підходу*
2.	P 31	Національне співробітництво та координація*
В – ВІДМИВАННЯ КОШТІВ ТА КОНФІСКАЦІЯ		
3.	P 1 та P 2	Злочин відмивання коштів*
4.	P 3	Конфіскація та тимчасові заходи*
С – ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ ТА ФІНАНСУВАННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ		
5.	CP 2	Злочин фінансування тероризму*
6.	CP 3	Цільові фінансові санкції стосовно тероризму та фінансування тероризму*
7.		Цільові фінансові санкції стосовно розповсюдження зброї масового знищення*
8.	CP 8	Неприбуткові організації*
D – ПРЕВЕНТИВНІ ЗАХОДИ		
9.	P 4	Закони про збереження таємниці фінансовими установами
<i>Належна перевірка клієнта і збереження даних</i>		
10.	P 5	Належна перевірка клієнта*
11.	P 10	Збереження даних
<i>Додаткові заходи до специфічних клієнтів та видів діяльності</i>		
12.	P 6	Публічні діячі*
13.	P 7	Кореспондентські банківські відносини*
14.	CP 6	Послуги з переказу коштів або цінностей*
15.	P 8	Нові технології*
16.	CP 6	Грошові перекази*
<i>Надійність, заходи контролю та фінансові групи</i>		
17.	P 9	Надійність третіх сторін*
18.	P 15 та P 22	Внутрішній контроль та іноземні відділення і філії*
19.	P 21	Високо ризикові країни*
<i>Повідомлення про підозрілі операції</i>		
20.	P 13 та CP 4	Повідомлення про підозрілі операції*
21.	P 14	Розголошення та конфіденційність
<i>Визначені нефінансові установи та професії (ВНУП)</i>		
22.	P 12	ВНУП: належна перевірка клієнта*
23.	P 16	ВНУП: інші заходи*

№	Попередній №	Назва
Е – ПРОЗОРІСТЬ ТА БЕНЕФІЦІАРНА ВЛАСНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ТА ПРАВОВИХ УТВОРЕНЬ		
24.	Р 33	Прозорість та бенефіціарна власність юридичних осіб*
25.	Р 34	Прозорість та бенефіціарна власність правових утворень*
Ф – ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКИ КОМПЕТЕНТНИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ ТА ІНШІ ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАХОДИ		
<i>Регулювання та нагляд</i>		
26.	Р 23	Регулювання та нагляд за фінансовими установами*
27.	Р 29	Повноваження наглядових органів
28.	Р 24	Регулювання та нагляд за ВНУП*
<i>Оперативні та правоохоронні питання</i>		
29.	Р 26	Підрозділи фінансової розвідки*
30.	Р 27	Обов'язки органів правопорядку та слідчих органів*
31.	Р 28	Повноваження органів правопорядку та слідчих органів
32.	СР 9	Кур'єри з перевезення готівки*
<i>Загальні вимоги</i>		
33.	Р 32	Статистика
34.	Р 25	Керівництво та зворотний зв'язок
<i>Санкції</i>		
35.	Р 17	Санкції
Г – МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО		
36.	Р 35 та СР 1	Міжнародні інструменти
37.	Р 36 та СР 5	Взаємна правова допомога
38.	Р 38	Взаємна правова допомога: замороження та конфіскація*
39.	Р 39	Екстрадиція
40.	Р 40	Інші форми міжнародного співробітництва*

1. Колонка «Попередній №» посилається на відповідні Рекомендації FATF від 2003 року.

* Рекомендації позначені зірочкою * мають пояснювальні записки, які необхідно розглядати разом з Рекомендаціями.

Редакція прийнята 15 лютого 2012 року.

ВСТУП

Група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) – це міжурядовий орган, створений у 1989 році Міністрами юрисдикцій-членів FATF. Відповідно до мандату, FATF розробляє стандарти та сприяє ефективній імплементації правових, регуляторних та оперативних заходів боротьби з відмиванням коштів, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, та іншими загрозами цілісності фінансової системи. Спільно з іншими міжнародними заінтересованими сторонами, FATF також здійснює діяльність щодо виявлення вразливостей на національному рівні з метою захисту міжнародної фінансової системи від незаконного використання.

Рекомендації FATF представляють вичерпну та послідовну систему заходів, які повинні бути імplementовані країнами з метою боротьби з відмиванням коштів та фінансуванню тероризму, а також фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. Країни мають різну структуру правової, адміністративної та операційної системи та різні фінансові системи, і тому всі не можуть вживати ідентичних заходів для боротьби з цими загрозами. Таким чином, Рекомендації FATF встановлюють міжнародні стандарти, які країни повинні імplementувати за рахунок заходів, адаптованих до їх конкретних обставин. Рекомендації FATF встановлюють основні заходи, які країни повинні вжити для:

- встановлення ризиків і розробки політики та координації дій на національному рівні;
- переслідування відмивання коштів, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення;
- застосування запобіжних заходів для фінансового сектору та інших визначених секторів;
- встановлення повноважень і обов'язків компетентних органів (наприклад, слідчих органів, органів правопорядку та наглядових органів) та інших інституційних заходів;
- підвищення прозорості та доступності інформації щодо бенефіціарної власності юридичних осіб та правових утворень; а також
- сприяння міжнародному співробітництву.

Оригінальні Сорок Рекомендацій FATF були розроблені в 1990 році як ініціатива щодо боротьби з незаконним використанням фінансових систем особами, які відмивають кошти від продажу наркотиків. У 1996 році, Рекомендації були вперше переглянуті для відображення розвитку тенденцій і технік відмивання коштів, та для розширення їх сфери за межі відмивання коштів від продажу наркотиків. У жовтні 2001 року, FATF розширила свій мандат для розгляду питань щодо фінансування терористичних актів та терористичних організацій, і зробила важливий крок щодо створення Восьми (пізніше розширених до Дев'яти) Спеціальних Рекомендацій щодо фінансування тероризму. Рекомендації FATF були переглянуті вдруге в 2003 році, і разом зі Спеціальними Рекомендаціями, були схвалені більш, ніж 180 країнами. Ці Рекомендації є загальновизнаними міжнародними стандартами протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (ПБК/ФТ).

Відповідно до висновків третього раунду взаємної оцінки своїх членів, FATF переглянула і оновила Рекомендації FATF в тісній співпраці з регіональними органами за типом FATF (FSRB) та організаціями-спостерігачами, в тому числі Міжнародним валютним фондом, Світовим банком і Організацією Об'єднаних Націй. Перегляди стосуються нових та потенційних загроз, роз'яснюють та посилюють багато з існуючих зобов'язань при збереженні необхідної стабільності та суворості Рекомендацій.

Стандарти FATF також були переглянуті з метою посилення вимог для ситуацій, які становлять високий ризик, і щоб країни могли застосовувати більш сфокусований підхід в сферах, де ризик є високим або, де імплементація може бути посилена. Країни повинні спочатку визначити, оцінити і зрозуміти ризики відмивання коштів та фінансування тероризму, з якими вони стикаються, а потім прийняти відповідні заходи для зниження ризиків. Ризик-орієнтований підхід дозволяє країнам в рамках вимог FATF прийняти більш гнучкий комплекс заходів для того, щоб більш

ефективно зосередити свої ресурси і застосовувати превентивні заходи, пропорційні характеру ризиків, для зосередження своїх зусиль в найбільш ефективний спосіб.

Боротьба з фінансуванням тероризму є дуже серйозним викликом. В цілому, ефективна система ПВК/ФТ є важливим інструментом для боротьби з фінансуванням тероризму і більшість заходів, попередньо спрямованих на протидію фінансуванню тероризму, зараз інтегровано в Рекомендації, які таким чином, усувають потребу у Спеціальних Рекомендаціях. Тим не менш, існують деякі рекомендації, які є унікальними стосовно фінансування тероризму, і які розміщені в Частині «С» Рекомендацій FATF. Зокрема: Рекомендація 5 (криміналізація фінансування тероризму); Рекомендація 6 (цільові фінансові санкції за тероризм та фінансування тероризму); Рекомендація 8 (заходи щодо протидії незаконного використання неприбуткових організацій). Розповсюдження зброї масового знищення є серйозним питанням безпеки і в 2008 році мандат FATF було розширено з метою включення питань боротьби з фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення. Для боротьби з цією загрозою, FATF прийняла нову Рекомендацію (Рекомендація 7) спрямовану на забезпечення послідовної та ефективної імплементації цільових фінансових санкцій, у разі якщо вони накладаються Радою Безпеки ООН.

Стандарти FATF включають в себе власне Рекомендації і Пояснювальні записки до них разом із відповідними визначеннями в Глосарії. Заходи, викладені в Стандартах FATF, повинні впроваджуватися всіма членами FATF та FSRB, а їх імплементація ретельно оцінюється в рамках процесу взаємного оцінювання, та оцінки Міжнародного валютного фонду та Світового банку на основі спільної методології оцінки FATF. Деякі Пояснювальні записки та визначення в Глосарії містять приклади, які демонструють, як повинні застосовуватись вимоги. Ці приклади не є обов'язковими елементами стандартів FATF і розміщені лише для керівництва. Приклади не є вичерпними, і хоча вони вважаються корисними індикаторами, вони не можуть бути застосованими за будь-яких обставин.

FATF також видає керівництва, кращі практики та інші поради для надання сприяння країнам щодо імплементації Стандартів FATF. Ці інші документи не є обов'язковими для оцінки виконання Стандартів, але вони можуть бути цінними для країн з точки зору розгляду методів кращої імплементації Стандартів FATF. Перелік чинних керівництв FATF і кращих практик, які розміщені на веб-сайті FATF, надаються в додатку до Рекомендацій.

FATF прагне підтримувати тісний і конструктивний діалог з приватним сектором, громадянським суспільством та іншими зацікавленими сторонами, як важливими партнерами у забезпеченні цілісності фінансової системи. Під час перегляду Рекомендацій проводились активні консультації та були враховані зауваження та пропозиції зазначених вище заінтересованих сторін. Рухаючись вперед та відповідно до мандату, FATF продовжуватиме, за необхідності, розглядати зміни до стандартів відповідно до нової інформації щодо потенційних загроз та вразливостей для глобальної фінансової системи.

FATF закликає всі країни вживати ефективних заходів з метою приведення їх національних систем протидії відмиванню коштів, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення у відповідність з переглянутими Рекомендаціями FATF.

РЕКОМЕНДАЦІЇ FATF

А. ПОЛІТИКА ТА КООРДИНАЦІЯ У СФЕРІ ПВК/ФТ

1. Оцінювання ризиків та застосування ризик-орієнтованого підходу*

Країни повинні ідентифікувати, оцінювати та розуміти ризики, пов'язані з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму для країни, а також вживати заходів, включаючи визначення органу або механізму з метою координації дій з оцінки ризиків, та використовувати ресурси, спрямовані на забезпечення ефективного зниження ризиків. Ґрунтуючись на такій оцінці, країни повинні застосовувати ризик-орієнтований підхід (РОП), з метою забезпечення пропорційності заходів із запобігання або протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму виявленим ризикам. Такий підхід повинен бути основним підґрунтям для ефективного розподілу ресурсів в режимі протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (ПВК/ФТ), а також впровадження ризик-орієнтованих заходів в усіх Рекомендаціях FATF. Якщо країни ідентифікують більш високий рівень ризику, вони повинні забезпечити, щоб їх режим ПВК/ФТ належним чином усував такі ризики. Якщо країни визначають нижчий рівень ризику, вони повинні дозволяти та заохочувати спрощені заходи, якщо це доцільно.

Країни також повинні ідентифікувати, оцінювати та розуміти ризики, пов'язані з фінансуванням розповсюдження в країні. В контексті Рекомендації 1, "ризик фінансування розповсюдження" стосується лише і тільки потенційного порушення, невиконання або ухилення від обов'язків щодо цільових фінансових санкцій, зазначених у Рекомендації 7. Країни повинні вживати пропорційних заходів, спрямованих на забезпечення ефективного зменшення ризиків, включно з визначенням органу влади або механізму для координації дій з оцінки ризиків та ефективного розподілу ресурсів для цієї мети. Якщо країни виявляють більш високий рівень ризику, вони повинні забезпечити належне усунення таких ризиків. Якщо країни виявляють нижчий рівень ризику, вони повинні забезпечити, щоб заходи, що застосовуються, були пропорційні рівню ризику фінансування розповсюдження, водночас забезпечуючи повне виконання цільових фінансових санкцій, як того вимагає Рекомендація 7.

Країни повинні вимагати від фінансових установ та визначених нефінансових установ та професій (ВНУП) ідентифікувати, оцінювати та вживати ефективних ризик-орієнтованих заходів щодо зниження їх ризиків, пов'язаних з відмиванням коштів, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження.

2. Національне співробітництво та координація*

Країни повинні мати національні політики у сфері ПВК/ФТ/ФРЗМЗ, з урахуванням виявлених ризиків¹, які повинні регулярно переглядатися, а також повинні визначити орган або забезпечити координацію чи інший механізм, що буде відповідати за таку політику.

Країни повинні забезпечити, щоб органи, які творять політику, підрозділ фінансової розвідки (ПФР), органи правопорядку, наглядові органи та інші відповідні компетентні органи, на політичному та операційному рівнях, мали ефективні механізми, які дозволяли б їм співпрацювати один з одним і там, де це доречно, координувати та обмінюватися інформацією один з одним на національному рівні стосовно розробки та впровадження політики та заходів у сфері ПВК/ФТ/ФРЗМЗ. Це має включати співпрацю та координацію між відповідними органами для забезпечення сумісності вимог у сфері ПВК/ФТ/ФРЗМЗ з правилами захисту даних та конфіденційності та іншими подібними положеннями (наприклад, безпека/локалізація даних).

¹ Ризик ФРЗМЗ стосується суворо і лише потенційного порушення, невиконання або ухилення від виконання зобов'язань щодо цільових фінансових санкцій, зазначених у Рекомендації 7.

В. ВІДМИВАННЯ КОШТІВ ТА КОНФІСКАЦІЯ

3. Злочин відмивання коштів*

Країни повинні криміналізувати відмивання коштів відповідно до Віденської Конвенції та Палермської Конвенції. Країни повинні застосовувати поняття злочину відмивання коштів до усіх серйозних злочинів з метою охоплення якомога ширшого спектру предикатних злочинів.

4. Конфіскація та тимчасові заходи*

Країни повинні забезпечити наявність політики та операційних рамок, які надають пріоритет поверненню активів як у внутрішньому, так і в міжнародному контексті.

Беручи до уваги Віденську конвенцію, Палермську конвенцію, Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти корупції та Конвенцію про боротьбу з фінансуванням тероризму, країни повинні вжити заходів, у тому числі законодавчих, які дозволять їхнім компетентним органам:

- a) виявляти, розшукувати та оцінювати майно, одержане злочинним шляхом, та майно відповідної вартості;
- b) зупиняти або відмовляти у наданні згоди на проведення операції;
- c) здійснювати всі необхідні слідчі дії;
- d) оперативно вживати тимчасових заходів, таких як замороження та накладення арешту, для запобігання будь-яким операціям, передачі або відчуженню майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості;
- e) конфісковувати майно, одержане злочинним шляхом, та майно відповідної вартості шляхом конфіскації на підставі обвинувального вироку;
- f) конфісковувати майно, одержане злочинним шляхом, шляхом конфіскації без винесення обвинувального вироку;
- g) виконувати отримане рішення про конфіскацію; та
- h) забезпечити ефективне управління майном, яке заморожено, вилучено або конфісковано.

С. ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ ТА ФІНАНСУВАННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ

5. Злочин фінансування тероризму*

Країни повинні криміналізувати фінансування тероризму на основі Конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму, та криміналізувати не лише фінансування терористичних актів, але й фінансування терористичних організацій та окремих терористів навіть за відсутності зв'язку з певним терористичним актом або актами. Країни повинні забезпечити, щоб ці злочини визначалися як предикатні злочини до відмивання коштів.

6. Цільові фінансові санкції стосовно тероризму та фінансування тероризму*

Країни повинні запровадити режими цільових фінансових санкцій з метою забезпечення виконання Резолюцій Ради Безпеки ООН щодо запобігання та протидії тероризму та фінансуванню тероризму. Резолюції встановлюють вимоги до країн невідкладно заморожувати кошти або інші активи, та забезпечити, щоб ні кошти, ні активи не надавалися прямо або опосередковано у розпорядження або на користь будь-якої фізичної або юридичної особи і) визначеній Радою Безпеки ООН відповідно до Розділу VII Статуту ООН, включаючи Резолюцію РБ ООН 1267 (1999) та її наступні резолюції; або ii) визначеній країною відповідно до Резолюції 1373 (2001).

7. Цільові фінансові санкції стосовно розповсюдження зброї масового знищення*

Країни повинні впровадити цільові фінансові санкції з метою забезпечення виконання Резолюцій РБ ООН щодо запобігання, протидії та боротьби з розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням. Ці резолюції встановлюють вимоги до країн невідкладно заморожувати кошти або інші активи та забезпечити, щоб ні кошти, ні інші активи не надавалися, прямо або опосередковано, на користь будь-якої фізичної або юридичної особи визначеної для включення Радою Безпеки ООН відповідно до Розділу VII Статуту ООН.

8. Неприбуткові організації*

Країни повинні ідентифікувати організації, які підпадають під FATF визначення неприбуткових організацій (НПО), та оцінити їхні ризики фінансування тероризму. Країни повинні запровадити цілеспрямовані, пропорційні та ризик-орієнтовані заходи, не порушуючи і не перешкоджаючи законній діяльності НПО, відповідно до ризик-орієнтованого підходу. Метою цих заходів є захист таких НПО від неправомірного використання для фінансування тероризму, зокрема:

- (a) терористичними організаціями, що позиціонують себе за законних суб'єктів;
- (b) з метою використання законних суб'єктів в якості каналів для фінансування тероризму, включаючи їх використання з метою уникнення замороження активів; та
- (c) для покривання або приховування незаконного переведення коштів, призначених для законних цілей, терористичним організаціям.

D. ПРЕВЕНТИВНІ ЗАХОДИ

9. Закони про збереження таємниці фінансовими установами

Країни повинні забезпечити, щоб закони про збереження фінансовими установами таємниці не перешкоджали виконанню Рекомендацій FATF.

НАЛЕЖНА ПЕРЕВІРКА КЛІЄНТА ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ДАНИХ

10. Належна перевірка клієнта*

Фінансовим установам повинно бути заборонено відкривати анонімні рахунки або рахунки на явно фіктивні імена.

Для фінансових установ повинні бути встановлені вимоги вживати заходів належної перевірки клієнта, у разі:

- (i) встановлення ділових відносин;
- (ii) проведення звичайних операцій: (i) що перевищують встановлений поріг (USD/EUR 15 000), або (ii) грошових переказів за обставин, наведених у Пояснювальній записці до Рекомендації 16;
- (iii) наявності підозри у відмиванні коштів або фінансуванні тероризму; або
- (iv) наявності сумнівів у фінансовій установі щодо достовірності чи адекватності попередньо одержаних даних щодо ідентифікації клієнта.

Принцип, що фінансові установи повинні здійснювати заходи належної перевірки клієнта, повинен бути визначений у законі. Кожна країна може визначити, яким чином вона встановлюватиме зобов'язання щодо здійснення заходів належної перевірки клієнта, через закон або інші засоби, які підлягають виконанню.

Заходи належної перевірки клієнта, яких слід вживати, є наступними:

- a) ідентифікація клієнта і перевірка особи такого клієнта з використанням надійних, незалежних вихідних документів, даних чи інформації;
- b) визначення бенефіціарного власника, і вжиття обґрунтованих заходів для перевірки його особи таким чином, щоб фінансова установа була переконана в тому, що вона знає, хто є бенефіціарним власником. Для юридичних осіб та правових утворень це повинно включати розуміння фінансовою установою структури власності і контролю клієнта;
- c) розуміння та, за необхідності, одержання інформації про мету та очікуваний характер ділових відносин;
- d) вжиття постійних заходів обачливості щодо ділових відносин і спостереження за операціями, що здійснюються у процесі таких відносин з метою забезпечення відповідності операцій, що проводяться, наявній в установі інформації про клієнта, його бізнес і характер ризику, включаючи, у разі потреби, джерело коштів.

Фінансові установи повинні бути зобов'язані застосовувати кожен із заходів належної перевірки клієнта, визначених у пунктах (a) – (d) вище, і повинні визначити, якою мірою їх застосовувати, використовуючи ризик-орієнтований підхід, відповідно до Пояснювальних записок до цієї Рекомендації та Рекомендації 1.

Фінансові установи повинні бути зобов'язані перевіряти особу клієнта і бенефіціарного власника до або під час встановлення ділових відносин чи проведення операцій для непостійних клієнтів. Країни можуть дозволяти фінансовим установам проводити перевірку якомога швидше після встановлення ділових відносин, коли здійснюється ефективне управління ризиками відмивання коштів та фінансування тероризму і коли це необхідно, щоб не перешкоджати нормальному веденню бізнесу.

Якщо фінансова установа не може виконувати відповідні вимоги пунктів (a) – (d), зазначені вище (за умови відповідної зміни обсягу заходів на основі ризик-орієнтованого підходу), вона повинна бути зобов'язана відмовити у відкритті рахунку, започаткуванні ділових

відносин чи здійсненні операції; або припинити ділові відносини; та розглянути питання стосовно подання повідомлення про підозрілу операцію щодо такого клієнта.

Ці вимоги повинні застосовуватися до усіх нових клієнтів, хоча фінансові установи також повинні застосовувати цю Рекомендацію до існуючих клієнтів, виходячи із важливості та ризику, і у відповідний час застосовувати заходи обачливості до таких існуючих відносин.

11. Збереження даних

Фінансові установи повинні бути зобов'язані зберігати щонайменше протягом п'яти років усі необхідні облікові документи стосовно внутрішніх та міжнародних операцій, на основі яких вони матимуть змогу оперативно відповідати на запити про інформацію, що надходять від компетентних органів. Таких документів повинно бути достатньо для відновлення інформації про окремі операції (в тому числі про кількість і тип використаної валюти, за наявності), для того щоб при необхідності можна було надати докази для потреб кримінального переслідування.

Від фінансових установ необхідно вимагати збереження документів, одержаних внаслідок здійснення заходів належної перевірки клієнта (наприклад копії або записи офіційних ідентифікаційних документів - паспортів, посвідчень особи, прав водія або аналогічних документів), облікових документів за банківськими рахунками і ділової кореспонденції, включаючи результати будь-якого здійсненого аналізу (наприклад, запити щодо встановлення вихідних даних та мети складних, незвичайних операцій на велику суму), протягом не менш як п'яти років після припинення ділових відносин або з дати проведення разової операції.

Законом повинна бути встановлена вимога до фінансових установ зберігати дані про операції та інформацію, одержану внаслідок здійснення заходів належної перевірки клієнта.

Інформація, одержана внаслідок здійснення заходів належної перевірки клієнта, та дані про операції повинні надаватися національним компетентним органам країни, які мають відповідні повноваження.

ДОДАТКОВІ ЗАХОДИ ДО СПЕЦИФІЧНИХ КЛІЄНТІВ ТА ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ

12. Публічні діячі*

Фінансові установи повинні бути зобов'язані на додаток до звичайних правил належної перевірки клієнта щодо іноземних публічних осіб (клієнта або бенефіціарного власника)

- a) мати відповідну систему управління ризиками з метою визначення, чи є публічним діячем клієнт або бенефіціарний власник;
- b) одержати схвалення вищого керівництва на встановлення (чи продовження для існуючих клієнтів) таких ділових відносин;
- c) вживати обґрунтованих заходів для визначення джерел статків та джерел коштів; та
- d) проводити постійний посилений моніторинг ділових відносин.

Фінансові установи повинні бути зобов'язані вживати обґрунтованих заходів з метою визначення, чи відноситься клієнт або бенефіціарний власник до національних публічних осіб або осіб, наділених міжнародними організаціями значними функціями. У випадку ділових відносин з такими особами, що становлять підвищений ризик, фінансові установи повинні бути зобов'язані застосовувати заходи, зазначені у пунктах b, c та d.

Вимоги до усіх видів публічних діячів повинні також застосовуватися до членів їх сімей та пов'язаних з ними осіб.

13. Кореспондентські банківські відносини*

Фінансові установи повинні бути зобов'язані стосовно транскордонних кореспондентських банківських послуг та інших подібних відносин на додаток до здійснення звичайних заходів належної перевірки клієнта:

- a) збирати достатню інформацію про установу-респондента для повного розуміння характеру її діяльності та визначати за допомогою доступної публічної інформації репутацію установи та якість здійснення нагляду, включаючи інформацію щодо того, чи була установа предметом розслідування відмивання коштів чи фінансування тероризму або дій наглядового характеру;
- b) оцінювати якість контролю установи-респондента у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму;
- c) одержати схвалення вищого керівництва перед встановленням нових кореспондентських відносин;
- d) чітко розуміти відповідні повноваження кожної установи; та
- e) стосовно "наскрізних рахунків" переконатися, що банк-респондент застосував заходи належної перевірки клієнта шляхом прямого доступу до рахунків кореспондента та здатний надати відповідну інформацію, одержану у ході здійснення заходів належної перевірки клієнта, на запит банку-кореспондента.

Фінансовим установам повинно бути заборонено вступати або продовжувати кореспондентські банківські відносини з банками-оболонками. Фінансові установи повинні бути зобов'язані переконатися, що установи-респонденти запобігають використанню своїх рахунків банками-оболонками.

14. Послуги з переказу коштів або цінностей*

Країни повинні вживати заходів для забезпечення того, що фізичні чи юридичні особи, що надають послуги з переказу коштів або цінностей, мали ліцензію або були зареєстровані, та були об'єктом ефективної системи моніторингу та забезпечення дотримання вимог, разом з відповідними заходами, визначеними у Рекомендаціях FATF. Країни повинні вжити

заходів для виявлення фізичних або юридичних осіб, які надають послуги з переказу коштів або цінностей без ліцензії або реєстрації, та застосовувати відповідні санкції.

Будь-яка фізична або юридична особа, яка діє як агент, повинна також одержати ліцензію або бути зареєстрованою компетентним органом, або установа, що надає послуги з переказу коштів або цінностей, повинна постійно вести список своїх агентів, доступний для компетентних органів у країнах, в яких діють такі установи та їх агенти. Країни повинні вжити заходів з метою забезпечення того, щоб установами, які надають послуги з переказу коштів або цінностей, що використовують агентів включали їх у свої програми з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму та здійснювали моніторинг відносно них з метою забезпечення виконання агентами цих програм.

15. Нові технології*

Країни та фінансові установи повинні виявляти та оцінювати ризики відмивання коштів або фінансування тероризму, які можуть виникати у зв'язку з (а) розробкою нових продуктів та нових напрямків діяльності, включаючи нові механізми постачання, та (б) використанням нових технологій або тих, що розвиваються як для нових, так і для вже існуючих продуктів. Що стосується фінансових установ, така оцінка ризику повинна проводитися до випуску нових продуктів, запуску напрямків діяльності або використання нових технологій або тих, що розвиваються. Вони повинні вжити відповідних заходів для управління та зменшення цих ризиків.

Для управління та зменшення ризиків, пов'язаних з віртуальними активами, країни повинні забезпечити, щоб постачальники послуг з віртуальних активів для цілей регулювання сфери ПВК/ФТ, ліцензували чи реєстрували діяльність та підпорядковувались ефективним системам моніторингу та забезпечували відповідність заходам, які передбачені Рекомендаціями FATF.

16. Прозорість платежів*

Країни повинні забезпечити, щоб фінансові установи включали необхідну та точну інформацію про ініціатора (відправника), а також необхідну інформацію про бенефіціара у платежах або переказах цінностей та пов'язаних повідомленнях. Ця інформація повинна бути структурованою наскільки це можливо і повинна залишатися з таким платежем або переказом цінностей чи пов'язаним повідомленням протягом усього платіжного ланцюга.

Країни повинні забезпечити, щоб фінансові установи здійснювали моніторинг платежів або переказ цінностей з метою виявлення таких переказів, які не супроводжуються необхідною інформацією стосовно ініціатора (відправника) переказу та/або бенефіціара, та вживали відповідних заходів.

Країни повинні забезпечити, щоб в контексті обробки платежів або переказів цінностей, фінансові установи вживали заходів щодо замороження, а також повинні заборонити здійснення операцій з включеними до списку фізичними та юридичними особами відповідно до зобов'язань, визначених у відповідних Резолюціях РБ ООН, таких як 1267 (1999) та наступних пов'язаних з нею резолюціях, а також Резолюції 1373 (2001), які стосуються запобігання та протидії тероризму та фінансуванню тероризму, та резолюціях, які стосуються запобігання та протидії розповсюдження зброї масового знищення.

НАДІЙНІСТЬ, ЗАХОДИ КОНТРОЛЮ ТА ФІНАНСОВІ ГРУПИ

17. Надійність третіх сторін*

Країни можуть дозволити фінансовим установам покладатись на третіх сторін щодо здійснення заходів належної перевірки клієнта згідно з пунктами (а) – (с), викладеними в Рекомендації 10, або проводити діяльність за умови, що дотримуються наведені нижче критерії. Якщо таке дозволяється, остаточна відповідальність за здійснення заходів належної перевірки клієнта лежить на фінансовій установі, яка покладається на третю сторону.

Критерії, яких необхідно дотримуватися:

(a) фінансова установа, покладаючись на третю сторону, повинна одразу одержати необхідну інформацію щодо пунктів (a) – (c) заходів належної перевірки клієнта, викладених у Рекомендації 10.

(b) фінансові установи повинні вжити відповідних заходів, щоб переконатися, що копії ідентифікаційної інформації та інша відповідна документація стосовно вимог щодо здійснення заходів належної перевірки клієнта буде надаватися третьою стороною на запит невідкладно.

(c) фінансова установа повинна переконатися, що третя сторона підпадає під регулювання, нагляд і моніторинг, а також вживає заходів з метою додержання вимог щодо здійснення заходів належної перевірки клієнта та збереження даних відповідно до Рекомендацій 10 та 11.

(d) при визначенні, в яких країнах може бути третя сторона, яка відповідає умовам, країни повинні враховувати наявну інформацію щодо рівня ризику країни.

Якщо фінансова установа покладається на третю сторону, яка належить до цієї ж фінансової групи, та (i) ця група застосовує заходи належної перевірки клієнта та виконує вимоги щодо збереження даних відповідно до Рекомендацій 10, 11 та 12, а також запровадила програми з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму згідно з Рекомендацією 18; та (ii) якщо компетентний орган на рівні групи здійснює нагляд за ефективним впровадженням заходів належної перевірки клієнта та вимог щодо збереження даних, а також програм з протидії відмиванню коштів або фінансуванню тероризму, відповідні компетентні органи можуть розглянути питання, що фінансова установа вживатиме заходів за пунктами (b) та (c) в рамках програми фінансової групи та може прийняти рішення, що пункт (d) не є обов'язковою умовою для покладання на третю сторону, якщо підвищений рівень ризику країни належним чином знижується в рамках політики групи з протидії відмиванню коштів або фінансуванню тероризму.

18. Внутрішній контроль та іноземні відділення і філії*

Фінансові установи повинні бути зобов'язані впроваджувати програми з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Від фінансових груп потрібно вимагати впроваджувати на рівні групи програми з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, включаючи політику та процедури обміну інформацією в межах групи з метою ПВК/ФТ.

Фінансові установи повинні бути зобов'язані забезпечувати, щоб їх іноземні відділення та філії їх контрольною участю вживали заходів з ПВК/ФТ, що відповідають вимогам країни походження щодо впровадження Рекомендацій FATF, через програми фінансових груп з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.

19. Високо ризикові країни*

Від фінансових установ вимагається вживати посилені заходи належної перевірки під час встановлення ділових відносин та проведення операцій фізичними та юридичними особами та фінансовими установами з країн, відповідно яких є заклик FATF. Посилені заходи належної перевірки повинні бути ефективними та пропорційними ризикам.

Країни повинні мати змогу вживати відповідних контрзаходів на заклик FATF. Країни також повинні мати змогу вживати контрзаходів незалежно від заклику FATF. Такі контрзаходи повинні бути ефективними та пропорційними ризикам.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРІЛІ ОПЕРАЦІЇ

20. Повідомлення про підозрілі операції*

Якщо фінансова установа підозрює або має достатні підстави підозрювати, що кошти є доходами від злочинної діяльності або пов'язані з фінансуванням тероризму, необхідно законом встановити вимогу негайно повідомити про свої підозри Підрозділ фінансової розвідки (ПФР).

21. Розголошення та конфіденційність

Фінансовим установам, їх керівникам, посадовим особам та працівникам необхідно:

- (a) надавати захист відповідно до закону від кримінальної або цивільної відповідальності за порушення будь-яких обмежень щодо розкриття інформації, обумовлених контрактом або будь-якими законодавчими, регуляторними або адміністративними положеннями, якщо вони добросовісно доводять свої підозри до відома ПФР, навіть за умови, що вони не знали точно, яка саме злочинна діяльність передувала операції, а також незалежно від того, чи такі незаконні дії дійсно мали місце; та
- (b) забороняти законом розкривати (“розголошувати”) факт надання ПФР повідомлення про підозрілу операцію або пов’язану з цим інформацію. Ці положення не покликані перешкодити обміну інформацією відповідно до Рекомендації 18

ВИЗНАЧЕНІ НЕФІНАНСОВІ УСТАНОВИ ТА ПРОФЕСІЇ (ВНУП)

22. ВНУП: належна перевірка клієнта*

Вимоги щодо належної перевірки клієнта та вимоги щодо збереження даних, викладені в Рекомендаціях 10, 11, 12, 15 та 17, застосовуються до визначених нефінансових установ та професій (ВНУП) у таких випадках:

- (a) Казино – коли клієнти задіяні у фінансових операціях, які дорівнюють або перевищують відповідний встановлений поріг.
- (b) Агенти з нерухомості – коли вони задіяні у фінансових операціях своїх клієнтів стосовно купівлі та продажу нерухомості.
- (c) Торговці дорогоцінними металами та торговці дорогоцінним камінням – коли вони залучені до будь-якої готівкової операції з клієнтом, що дорівнює або перевищує відповідний встановлений поріг.
- (d) Адвокати, нотаріуси, інші незалежні експерти з правових питань, бухгалтери – коли вони здійснюють підготовку або здійснюють операцію для свого клієнта стосовно таких дій:
 - купівля-продаж нерухомості;
 - управління коштами, цінними паперами або іншими активами клієнта;
 - управління банківським рахунком, ощадним рахунком або рахунком з цінними паперами;
 - організація внесків для створення, здійснення діяльності або управління компаніями;
 - створення, здійснення діяльності або управління юридичними особами або правовими утвореннями, а також купівля і продаж підприємств.
- (e) Надавачі послуг трастів та компаній – коли вони здійснюють підготовку або здійснюють операцію для свого клієнта стосовно таких видів діяльності:
 - діючи в якості агента щодо створення юридичних осіб;
 - діючи в якості (або створення умов для іншої особи, щоб вона діяла в якості) директора або секретаря компанії, партнера у товаристві, або на аналогічній посаді у відношенні інших юридичних осіб;
 - надання юридичної адреси, ділової адреси або приміщення, кореспондентської або адміністративної адреси для компанії, товариства або будь-якої іншої юридичної особи або правового утворення;
 - діючи в якості (або створення умов для іншої особи, щоб вона діяла в якості)

довіреної особи трасту або виконуючи аналогічні функції для іншої форми правового утворення;

- діючи в якості (або створення умов для іншої особи, щоб вона діяла в якості) номінального акціонера для іншої особи.

23. ВНУП: інші заходи*

Вимоги, викладені в Рекомендаціях 18-21, застосовуються до всіх ВНУП таким чином:

- (a) Необхідно зобов'язати адвокатів, нотаріусів, інших незалежних експертів з правових питань та бухгалтерів повідомляти про підозрілі операції, коли вони задіяні у фінансовій операції від імені або за дорученням клієнта, стосовно діяльності, зазначеної в п. (d) Рекомендації 22. Країнам настійно рекомендується розширити дію вимоги щодо направлення повідомлень на решту професійної діяльності бухгалтерів, включаючи аудит.
- (b) Необхідно зобов'язати торговців дорогоцінними металами та дорогоцінним камінням повідомляти про підозрілі операції, коли вони здійснюють будь-які готівкові операції з клієнтами на суму, що дорівнює або перевищує відповідний визначений поріг.
- (c) Необхідно зобов'язати надавачів послуг трастів та компаній, повідомляти про підозрілі операції клієнта, коли вони від імені або за дорученням клієнта залучені до операцій стосовно діяльності, зазначеної в п. (e) Рекомендації 22.

Е. ПРОЗОРІСТЬ ТА БЕНЕФІЦІАРНА ВЛАСНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ТА ПРАВОВИХ УТВОРЕНЬ

24. Прозорість та бенефіціарна власність юридичних осіб*

Країни повинні оцінити ризики неправомірного використання юридичних осіб з метою відмивання коштів або фінансування тероризму та вживати заходів для запобігання їх неправомірному використанню. Країни повинні забезпечити наявність належної, точної та актуальної інформації про бенефіціарну власність та контроль юридичних осіб, до якої компетентні органи можуть швидко та ефективно отримати доступ за допомогою реєстру бенефіціарних власників або альтернативного механізму. Країни не повинні дозволяти юридичним особам випускати акції на пред'явника та варанти на пред'явника, а також вживати заходів для запобігання зловживанню існуючими акціями на пред'явника та варантами на пред'явника. Країни повинні вжити ефективних заходів для забезпечення того, щоб номінальні акціонери та директори не використовувалися з метою відмивання коштів або фінансування тероризму. Країни повинні розглянути спрощення доступу до інформації про бенефіціарну власність та контроль для фінансових установ та ВНУП при виконанні зобов'язань згідно Рекомендацій 10 та 22.

25. Прозорість та бенефіціарна власність правових утворень*

Країни повинні оцінити ризики неправомірного використання правових утворень з метою відмивання коштів або фінансування тероризму та вживати заходів для запобігання їх неправомірному використанню. Зокрема, країни повинні забезпечити наявність належної, точної та своєчасної інформації про явні трасти, трасти та інші подібні правові утворення, зокрема інформацію про довірителя(ів), довіреної(довіrenих) особи(осіб) та бенефіціарів, яку компетентні органи можуть своєчасно отримати або до якої вони можуть мати своєчасний доступ. Країни повинні розглянути питання щодо заходів спрощення доступу до інформації про бенефіціарну власність та контроль для фінансових установ та ВНУП, які взяли на себе зобов'язання згідно Рекомендацій 10 та 22.

Г. ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКИ КОМПЕТЕНТНИХ ОРГАНІВ, ТА ІНШІ ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАХОДИ

РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯД

26. Регулювання та нагляд за фінансовими установами*

Країни мають забезпечити, щоб фінансові установи підлягали адекватному регулюванню і нагляду та ефективно впроваджували рекомендації FATF. Компетентні органи або наглядові органи повинні вживати необхідних правових або регуляторних заходів, щоб запобігти ситуації, коли злочинці або їхні спільники володіють або є бенефіціарними власниками значної або контрольної частки акцій фінансової установи, або виконують управлінську функцію у фінансовій установі. Країни не повинні погоджувати створення або продовження здійснення діяльності банків-оболонок.

Щодо фінансових установ, які підпадають під дію Основних принципів, необхідно застосовувати регуляторні та наглядові заходи, які застосовуються в пруденційних цілях, і які також стосуються боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, в такому порядку, як це здійснюється для цілей ПВК/ФТ. Ці заходи повинні містити застосування консолідованого групового нагляду з метою ПВК/ФТ.

Інші фінансові установи повинні отримати ліцензію або зареєструватися і підпадати під адекватне регулювання, та бути об'єктом нагляду або моніторингу в цілях ПВК/ФТ, зважаючи на ризик відмивання коштів або фінансування тероризму у відповідному секторі. Щонайменше, установи, що надають послуги з переказу коштів чи цінностей, або обміну грошей чи валюти, повинні отримати ліцензію або зареєструватися, і бути об'єктом ефективної системи моніторингу та забезпечувати дотримання національних вимог у сфері ПВК/ФТ.

27. Повноваження наглядових органів

Наглядові органи повинні мати адекватні повноваження для здійснення нагляду або моніторингу, та забезпечити виконання фінансовими установами вимог щодо боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, зокрема повноваження на проведення перевірок. Вони повинні мати повноваження вимагати від фінансових установ надання будь-якої інформації, що стосується моніторингу виконання цих вимог, та повноваження накладати санкції відповідно до Рекомендації 35 за невиконання таких вимог. Наглядові органи повинні мати повноваження накладати ряд дисциплінарних та фінансових санкцій, зокрема повноваження відкликати, обмежувати та призупиняти ліцензію фінансової установи, де це необхідно.

28. Регулювання та нагляд за ВНУП*

До ВНУП повинні застосовуватись заходи з регулювання та нагляду, як це викладено нижче:

- (a) Казино мають підлягати всеосяжному режиму з регулювання та нагляду, який має забезпечувати, щоб вони ефективно впроваджували необхідні заходи ПВК/ФТ. Щонайменше:
 - казино повинні мати ліцензію;
 - компетентні органи мають вживати необхідні правові та регуляторні заходи для запобігання тому, щоб злочинці або їх спільники володіли або були бенефіціарними власниками значного або контрольного пакету акцій, здійснювали управління чи були операторами казино; та
 - компетентні органи повинні забезпечити ефективний нагляд за казино щодо дотримання ними зобов'язань стосовно ПВК/ФТ.
- (b) Країни повинні забезпечити, щоб інші категорії ВНУП були об'єктом ефективної

системи моніторингу та забезпечити їх відповідність вимогам у сфері ПВК/ФТ. Це повинно бути забезпечено на ризикочутливій основі. Це може здійснюватися (а) наглядовим органом або (b) відповідним саморегульним органом, якщо така організація може гарантувати, що її члени виконують свої зобов'язання щодо боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму.

Наглядовий орган або саморегульний орган повинен також (а) вжити необхідних заходів для запобігання ситуації, коли злочинці або їх співники, є професійно акредитовані чи володіють або є бенефіціарними власниками значної або контрольної частки активів або коли вони виконують управлінські функції, наприклад, шляхом оцінки осіб на основі тесту на "відповідність та профпридатність" та (b) мати ефективні, пропорційні та переконливі санкції відповідно до Рекомендації 35, які накладатимуться при невиконанні вимог в сфері ПВК/ФТ.

ОПЕРАТИВНІ ТА ПРАВООХОРОННІ ПИТАННЯ

29. Підрозділи фінансової розвідки*

Країни мають створити підрозділ фінансової розвідки (ПФР), який є національним центром для отримання та аналізу: (а) повідомлень про підозрілі операції; та (b) іншої інформації, яка має відношення до відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів і фінансування тероризму, та для розповсюдження результатів цього аналізу. Підрозділ фінансової розвідки повинен мати можливість одержання додаткової інформації від підзвітних установ, та мати своєчасний доступ до фінансової, адміністративної та правоохоронної інформації, яка йому необхідна для належного виконання своїх функцій

30. Обов'язки органів правопорядку та слідчих органів*

Країни мають забезпечити, щоб визначені органи правопорядку були відповідальними за проведення розслідування відмивання коштів та фінансування тероризму в межах національної політики у сфері ПВК/ФТ. У всіх випадках, пов'язаних з основними злочинами, які генерують доходи, ці визначені органи правопорядку повинні з власної ініціативи проводити паралельне розслідування при переслідуванні відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів та фінансування тероризму. Це повинно включати випадки, коли пов'язаний предикатний злочин вчиняється поза межами їх юрисдикцій. Країни повинні забезпечити, щоб їх компетентні органи були відповідальними за невідкладне встановлення, відстеження та ініціювання дій щодо замороження та арешту майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості. За необхідності, країни також повинні використовувати постійні чи тимчасові мультидисциплінарні групи, які спеціалізуються на фінансових розслідуваннях чи розслідуваннях щодо активів. За необхідності, країни повинні забезпечити проведення спільних розслідувань з відповідними компетентними органами іноземних країн.

31. Повноваження органів правопорядку та слідчих органів

Під час проведення розслідувань відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів та фінансування тероризму, компетентні органи повинні мати можливість доступу до всіх необхідних документів та інформації для використання при таких розслідуваннях, судовому переслідуванню та пов'язаних з цим діях. Сюди необхідно включити повноваження на вжиття обов'язкових заходів для отримання документів, які знаходяться у фінансових установах, ВНУП та в інших фізичних та юридичних осіб, на огляд осіб та обшук приміщень, відібрання показань свідків, та накладання арешту і отримання доказів. Країни повинні забезпечити, щоб компетентні органи, які проводять розслідування, можуть використовувати широкий спектр слідчих методів для розслідування відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів і фінансування тероризму. Ці методи розслідування включають: операції під прикриттям, перехоплення засобів зв'язку, доступ до комп'ютерних систем і контрольовану поставку.

Країни повинні забезпечити, щоб компетентні органи мали своєчасний доступ до широкого спектру інформації, зокрема, для підтримки виявлення та відстеження майна, одержаного

злочинним шляхом, та майна відповідної вартості. Це може включати, зокрема, основну інформацію та інформацію про бенефіціарних власників, інформацію податкових органів, інформацію, що міститься в реєстрах активів (наприклад, землі, нерухомості, транспортних засобів, акцій або інших активів), а також інформацію, що міститься в реєстрах громадянства, місця проживання або соціальних виплат.

Крім того, країни повинні мати ефективні механізми для вчасного встановлення того, чи фізичні чи юридичні особи володіють та контролюють рахунки. Вони також повинні мати механізми для забезпечення того, щоб їх компетентні органи вживали заходів щодо встановлення активів без попереднього інформування власника. При проведенні розслідувань відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів та фінансування тероризму, компетентні органи повинні мати можливість запиту у ПФР всієї відповідної інформації.

32. Кур'єри з перевезення готівки*

Країни повинні вживати заходів щодо викриття фізичного транскордонного перевезення валюти та оборотних інструментів на пред'явника, включаючи систему декларування та/чи систему розкриття інформації.

Країни повинні забезпечити, що їх компетентні органи мали правові повноваження щодо зупинення чи затримання валюти чи оборотних інструментів на пред'явника, щодо яких існує підозра, що вони пов'язані з фінансуванням тероризму, відмиванням коштів чи предикатними злочинами, або, які фіктивно задекларовані чи не розкриті.

Країни повинні забезпечити наявність ефективних, пропорційних та переконливих санкцій для застосування до осіб, які надають фіктивну(ні) декларацію(ї) чи інформацію. У випадку, якщо валюта чи оборотні інструменти на пред'явника пов'язані з фінансуванням тероризму, відмиванням коштів чи предикатними злочинами, країни також повинні вживати заходів, включаючи законодавчі відповідно до Рекомендації 4, які нададуть можливість здійснення конфіскації такої валюти чи інструментів.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ

33. Статистика

Країни повинні вести всеохоплюючу статистику щодо питань, які стосуються ефективності системи ПВК/ФТ. Ця статистика має включати в себе статистику щодо отриманих та надісланих повідомлень про підозрілі операції; щодо розслідування, переслідування та вироків стосовно відмивання коштів і фінансування тероризму; щодо замороження, арешту і конфіскації майна; та про міжнародну правову допомогу або інші міжнародні запити щодо співробітництва.

34. Керівництво та зворотний зв'язок

Компетентні органи, наглядові органи та саморегулювні органи повинні розробити керівництво та забезпечити зворотний зв'язок, які сприятимуть фінансовим установам та ВНУП у застосуванні національних заходів у боротьбі з відмиванням коштів та фінансуванню тероризму, та, зокрема, у виявленні та інформуванні про підозрілі операції.

САНКЦІЇ

35. Санкції

Країни повинні забезпечити наявність ряду ефективних, пропорційних та переконливих санкцій, кримінальних, цивільних або адміністративних, що застосовуються до фізичних або юридичних осіб, яких стосуються Рекомендації 6 та 8-23 і які не виконують вимоги щодо ПВК/ФТ. Санкції повинні застосовуватись не тільки до фінансових установ та ВНУП, але й до їх директорів та вищого керівництва.

G. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

36. Міжнародні інструменти

Країни повинні вжити негайні заходи з метою приєднання та повної імплементації Віденської Конвенції, 1988; Палермської Конвенції, 2000; Конвенції ООН по боротьбі з корупцією, 2003; та Конвенції по боротьбі з фінансуванням тероризму, 1999. У разі необхідності, країнам також рекомендується ратифікувати та імплементувати інші відповідні міжнародні конвенції, такі як Конвенція Ради Європи з кіберзлочинності, 2001; Між-Американська Конвенція по боротьбі з тероризмом, 2002; та Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму, 2005.

37. Взаємна правова допомога

Країни повинні швидко, конструктивно та ефективно надавати в найширшому можливому обсязі взаємну правову допомогу щодо розслідувань, переслідувань та супутніх процедур стосовно відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів та фінансування тероризму. Країни повинні мати адекватні правові підстави для надання допомоги та, де необхідно, повинні мати наявні угоди, домовленості чи інші механізми для покращення співробітництва. Зокрема, країни повинні:

- (a) Не забороняти або не встановлювати необґрунтовані або надмірно обмежуючі умови надання взаємної правової допомоги.
- (b) Забезпечувати існування чітких та ефективних процедур вчасного виконання запитів про взаємну правову допомогу. Країни повинні залучати центральний орган, чи інший офіційно встановлений механізм для ефективнішого направлення та виконання запитів. Для проведення моніторингу виконання запитів, повинна існувати система управління документообігом.
- (c) Не відмовляти у виконанні запитів про взаємну правову допомогу лише на підставі того, що злочин, як вважається, включає в себе також і фіскальні питання.
- (d) Не відмовляти у виконанні запитів про взаємну правову допомогу на підставі того, що законодавство вимагає від фінансових установ або ВНУП зберігати відповідну таємницю або конфіденційність (за виключенням випадків, коли відповідна запитувана інформація зберігається в умовах застосування правового професійного привілею чи правової професійної таємниці).
- (e) Зберігати конфіденційність запитів про надання взаємної правової допомоги, які вони отримують та інформацію, яка міститься в них, відповідно до фундаментальних принципів національного законодавства, з метою забезпечення добросовісності розслідування чи виконання запиту. Якщо запитувана країна не може дотримуватись вимог конфіденційності, вона повинна невідкладно повідомити про це країну, яка запитує.

Країни повинні надавати взаємну правову допомогу, незважаючи на наявність подвійної криміналізації, якщо допомога не включає в себе примусових заходів. Країни повинні розглянути можливість вжити заходів, які можуть бути необхідні для забезпечення їх можливістю надавати широкий спектр допомоги при відсутності подвійної криміналізації.

Якщо для надання взаємної правової допомоги вимагається подвійна криміналізація, така вимога повинна вважатись задоволеною незалежно від того, чи вважають обидві країни, що злочин належить до однієї й тієї ж категорії злочинів, або від того, чи визначають вони злочин однією й тією ж термінологією, за умови, що обидві країни вважають відповідну поведінку злочином.

Країни повинні забезпечити, щоб повноваження та слідчі техніки, які вимагаються відповідно до Рекомендації 31, та інші повноваження і слідчі техніки їх компетентних органів

(a) всі ті, які стосуються створення, пошуку та вилучення інформації, документів чи доказів (включаючи фінансову документацію) у фінансових установ чи інших осіб, та взяття показань свідків; та

(b) широкий спектр інших повноважень та слідчих технік;

були у наявності для використання у відповідь на запити про взаємну правову допомогу, та, якщо це сумісно з їх національним законодавством, відповідати на прямі запити іноземних судових органів та органів правопорядку, направлених відповідним національним органам.

Для уникнення колізій юрисдикцій необхідно звернути увагу на розробку і застосування механізмів для визначення найкращого місця для кримінального переслідування обвинувачених, виходячи з інтересів правосуддя у тих випадках, коли судове переслідування необхідно здійснювати у більш ніж одній країні.

При направленні запиту про взаємну правову допомогу, країни повинні докласти максимальних зусиль щодо надання повної фактичної та правової інформації, яка дозволить здійснити вчасне та ефективне виконання запитів, включаючи потребу в невідкладності, та надсилати запити в швидкому порядку. Перед направленням запитів, країни повинні докласти максимальних зусиль для з'ясування правових вимог та формальностей для отримання допомоги.

Органи, відповідальні за надання взаємної правової допомоги (наприклад центральний орган) повинен бути забезпечений адекватними фінансовими, людськими та технічними ресурсами. Країни повинні вживати заходів з метою забезпечення того, що персонал таких органів відповідає високим професійним стандартам, включаючи стандарти щодо конфіденційності, та є чесним і відповідно кваліфікованим.

38. Взаємна правова допомога: замороження та конфіскація*

Країни повинні забезпечити наявність заходів, в тому числі законодавчих заходів, з метою вжиття оперативних дій у відповідь на запити іноземних держав щодо допомоги у виявленні, відстеженні, оцінці, розслідуванні, заморожуванні, арешті та конфіскації майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості. Ці заходи також повинні дозволити країнам визнавати та виконувати запити іноземних держав щодо замороження, накладання арешту або конфіскації. Крім того, країни повинні мати можливість управляти майном, що підлягає конфіскації, на всіх етапах процесу повернення активів, а також ділити або повернути конфісковане майно.

Країни повинні забезпечити наявність якнайширшого спектра договорів, домовленостей або інших механізмів для посилення співпраці у сфері повернення активів.

39. Екстрадиція

Країни повинні конструктивно та ефективно виконувати запити стосовно екстрадиції щодо відмивання коштів та фінансування тероризму без надмірної затримки. Країни повинні також вживати всіх можливих заходів з метою гарантування того, що вони не забезпечують надання притулку особам, обвинуваченим у здійсненні фінансування тероризму, терористичних актів чи терористичних організацій. Зокрема, країни повинні:

(a) забезпечити, щоб відмивання коштів та фінансування тероризму були злочинами, що можуть бути основою для екстрадиції злочинця;

(b) забезпечити вжиття чітких та ефективних заходів стосовно вчасного виконання запитів щодо екстрадиції включаючи пріоритетність за необхідності. Для проведення моніторингу виконання запитів, повинна існувати система управління документообігом;

(c) не встановлювати необґрунтованих чи надмірно обмежувальних умов щодо виконання запитів; та

(d) забезпечити, наявність адекватної правової бази для екстрадиції.

Кожна країна повинна здійснювати екстрадицію своїх громадян, чи, якщо країна не здійснює екстрадицію лише на підставі громадянства, така країна повинна на запит іншої країни, яка бажає здійснення екстрадиції, без затримки передати справу своїм компетентним органам з метою переслідування злочинів, викладених у запиті. Ці органи повинні приймати рішення та проводити переслідування таким же чином, як і у випадку будь-якого іншого серйозного злочину відповідно до національного законодавства такої країни. Зацікавлені країни повинні співпрацювати між собою, зокрема, стосовно процесуальних і доказових аспектів з метою забезпечення ефективності такого переслідування.

Якщо для здійснення екстрадиції вимагається подвійна криміналізація, то така вимога повинна вважатись задоволеною незалежно від того, чи вважають обидві країни, що злочин належить до однієї й тієї ж категорії злочинів, або від того, чи визначають вони злочин однією й тією ж термінологією, за умови, що обидві країни криміналізують поведінку, яка лежить в основі злочину.

Відповідно до фундаментальних принципів національного законодавства, країни повинні мати спрощені механізми для здійснення екстрадиції, які дозволятимуть безпосередню передачу запитів щодо тимчасового арешту між відповідними органами, здійснення екстрадиції осіб на основі лише ордерів на арешт або вироків, або запровадження спрощеної екстрадиції осіб, які відмовляються від формального розгляду справи про екстрадицію.

Органи, відповідальні за здійснення екстрадиції повинні бути забезпечені адекватними фінансовими, людськими та технічними ресурсами. Країни повинні вживати заходів з метою забезпечення того, що персонал таких органів відповідає високим професійним стандартам, включаючи стандарти щодо конфіденційності, та є чесним і відповідно кваліфікованим.

40. Інші форми міжнародного співробітництва*

Країни повинні забезпечити, щоб їхні компетентні органи мали можливість швидко, конструктивно та ефективно здійснювати найширше міжнародне співробітництво щодо відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів та фінансування тероризму. Країни повинні здійснювати це як спонтанно, так і на запит, і таким чином повинна існувати законна база для забезпечення співробітництва. Країни повинні уповноважувати свої компетентні органи застосовувати найбільш ефективні засоби співпраці. Якщо компетентний орган має потребу у двосторонніх або багатосторонніх угодах чи домовленостях, таких як Меморандум про взаєморозуміння (MOU), слід своєчасно проводити переговори та здійснювати підписання в межах найширшого співробітництва з іноземними колегами.

Компетентні органи повинні використовувати чіткі канали чи механізми для ефективної передачі та виконання запитів на інформацію чи іншого виду допомоги. Компетентні органи повинні вживати чітких та ефективних заходів щодо пріоритетності та вчасного виконання запитів, а також захисту одержаної інформації.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПISKA ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 1 (ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ ВК/ФТ ТА ЗАСТОСУВАННЯ РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ)

1. Ризик-орієнтований підхід (РОП), є ефективним засобом боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму. При визначенні того, як ризик-орієнтований підхід, повинен реалізовуватися в секторі, країни повинні взяти до уваги можливості і досвід у сфері боротьби з відмиванням коштів/протидії фінансуванню тероризму (ПВК/ФТ) у відповідному секторі. Країни повинні розуміти, що дискреція та відповідальність, покладені на фінансові установи та ВНУП ризик-орієнтованим підходом, є більш доцільними в секторах з більшою спроможністю та досвідом в сфері ПВК/ФТ. Проте, це не звільняє фінансові установи та ВНУП від зобов'язання вживати посилені заходи при виявленні більш високих ризиків. При застосуванні ризик-орієнтованого підходу, компетентні органи, фінансові установи та ВНУП повинні забезпечити пропорційність заходів щодо запобігання або зменшення відмивання коштів та фінансування тероризму виявленим ризикам, а також мати можливість приймати рішення щодо розподілу власних ресурсів у найбільш ефективний спосіб.
2. Під час застосування ризик-орієнтованого підходу, фінансові установи та ВНУП повинні мати процедури для ідентифікації, оцінки, моніторингу, управління та зниження ризиків відмивання коштів і фінансування тероризму. Загальний принцип ризик-орієнтованого підходу полягає в тому, що у разі виявлення вищих ризиків країни повинні вимагати від фінансових установ і ВНУП вживати посилені заходи для управління та зниження цих ризиків; і що, відповідно, там, де ризики нижчі, країни повинні дозволяти та заохочувати² фінансові установи та ВНУП вживати спрощених заходів. Країни повинні визначити зони меншого ризику, наприклад, через їхню національну або наднаціональну оцінку ризиків, щоб підтримати фінансові установи та ВНУП у застосуванні заходів, пропорційних цим ризикам. Країни повинні надати керівництва або інформацію фінансовим установам і ВНУП щодо можливих підходів до впровадження спрощених заходів, де ризики нижчі. Проте спрощені заходи не повинні бути дозволені, якщо є підозра у відмиванні коштів або фінансуванні тероризму. Конкретні Рекомендації точніше визначають, як цей загальний принцип застосовується до конкретних вимог. Країни також можуть, за обмежених обставин і якщо оцінюється низький ризик відмивання коштів і фінансування тероризму, вирішити не застосовувати певні Рекомендації до певного типу фінансової установи чи діяльності, або ВНУП (див. нижче). Так само, якщо країни шляхом оцінки ризиків визначають, що існують типи установ, видів діяльності, підприємств або професій, які піддаються ризику зловживань через відмивання коштів і фінансування тероризму, і які не підпадають під визначення фінансової установи або ВНУП, вони повинні розглянути можливість застосування вимог ПВК/ФТ до таких секторів.

ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ ФІНАНСУВАННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ (ФРЗМЗ) ТА ЗАСТОСУВАННЯ РИЗИК-ОРІЄНТОВАНИХ ЗАХОДІВ

3. У контексті Рекомендації 1, "ризик ФРЗМЗ" стосується лише і тільки потенційного порушення, невиконання або ухилення від виконання цільових фінансових санкцій, зазначених у Рекомендації 7.³ Ці зобов'язання, викладені в Рекомендації 7, встановлюють жорсткі вимоги, які не ґрунтуються на оцінці ризику, для всіх фізичних та юридичних осіб. В контексті ризику фінансування розповсюдження, заходи ризик-орієнтованого підходу, спрямовуються фінансовими установами та ВНУП на посилення та доповнення повного

² Наприклад, заохочення може приймати форму керівництва, виданих урядом, наглядовим органом або іншим компетентним органом, щоб покращити розуміння обставин, коли спрощені заходи можуть бути доцільними, і яку форму вони можуть мати, або інформування чи інші форми взаємодії з фінансовими установами та ВНУП.

³ Пункти 1 та 2 Пояснювальної записки до Рекомендації 7, та відповідні виноски, визначають сферу застосування зобов'язань Рекомендації 7; в тому числі, що вона обмежена цільовими фінансовими санкціями та не охоплює інші вимоги Резолюцій РБ ООН. Вимоги Стандартів FATF, що стосуються ФРЗМЗ, обмежені лише Рекомендаціями 1, 2, 7 та 15. Тому, вимоги згідно з Рекомендацією 1 щодо оцінки ризику ФРЗМЗ, не розширюють обсяг інших вимог, передбачених іншими Рекомендаціями.

виконання жорстких вимог Рекомендації 7 шляхом виявлення та запобігання невиконанню, потенційному порушенню або ухиленню від виконання цільових фінансових санкцій. Визначаючи заходи щодо зменшення ризиків ФРЗМЗ в секторі, країни повинні враховувати ризики ФРЗМЗ, пов'язані з відповідним сектором. Вживаючи ризик-орієнтовані заходи, компетентні органи, фінансові установи та ВНУП повинні мати можливість забезпечити пропорційність цих заходів ідентифікованим ризикам, і це дозволило б їм приймати рішення про те, як розподіляти їх власні ресурси найбільш ефективно.

4. Фінансові установи та ВНУП повинні мати процедури ідентифікації, оцінки, моніторингу, управління та зменшення ризиків ФРЗМЗ⁴. Це може бути зроблено в рамках їх існуючих цільових фінансових санкцій та/або програм дотримання. Країни повинні забезпечити повне впровадження Рекомендації 7 у будь-якому сценарії ризику. Там, де ризики більш високі, країнам слід вимагати від фінансових установ та ВНУП вжиття пропорційних заходів для управління та зменшення ризиків. Якщо ризики нижчі, вони повинні забезпечити пропорційність заходів, що застосовуються, рівню ризику, забезпечуючи при цьому повноцінне виконання цільових фінансових санкцій, як це вимагається Рекомендацією 7.

А. Зобов'язання та рішення для країн

Ризики ВК/ФТ

5. **Оцінювання ризику ВК/ФТ** – Країни⁵ повинні вживати належних заходів щодо ідентифікації та оцінювання ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму для країни на постійній основі та для того, щоб: (i) вносити потенційні зміни до національного режиму боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, у тому числі зміни в закони, нормативно-правові акти та інші заходи, (ii) сприяти компетентним органам у розподілі та встановленні пріоритетності ресурсів у сфері ПВК/ФТ, пропорційної ризикам ВК/ФТ, і (iii) надавати інформацію з метою проведення оцінки ризиків у сфері ПВК/ФТ фінансовими установами та ВНУП. Країни повинні підтримувати актуальність оцінок і мати механізми для надання відповідної інформації про результати всім відповідним компетентним органам та СРО, фінансовим установам та ВНУП.
6. **Вищий ризик** – У разі ідентифікації країнами вищих ризиків, вони повинні переконатися, що їх режим протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму усуває ці ризики і без шкоди для будь-яких інших заходів, що вживаються країнами для зменшення цих ризиків, зобов'язати фінансові установи та ВНУП вживати посилені заходи з управління та зменшення ризиків, або переконатися, що цю інформацію включено до оцінок ризиків, які здійснюються фінансовими установами та ВНУП, з метою належного управління та зменшення ризиків. Якщо Рекомендації FATF встановлюють діяльність більш високого ризику для якої вимагається вжиття посилені або конкретних заходів, усі такі заходи повинні вживатися, хоча ступінь вжиття таких заходів може варіюватись залежно від конкретного рівня ризику.
7. **Нижчий ризик** – Країни повинні дозволяти та заохочувати використання спрощених заходів в рамках Рекомендацій FATF, які вимагають від фінансових установ або ВНУП вживати ризик-орієнтованих заходів, за умови виявлення нижчого ризику, відповідно до оцінки ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму країни, як це передбачено пунктом 5.

Незалежно від будь-якого рішення країни щодо визначення певних категорій нижчого ризику відповідно до частини першої пункту 7, країни повинні дозволяти та заохочувати використання фінансовими установами та ВНУП спрощених заходів, відповідно до вимог, викладених у розділі В нижче («Зобов'язання та рішення для фінансових установ та ВНУП»), і в пункті 9 нижче.

⁴ Країни можуть вирішити звільнити певний тип фінансової установи або ВНУП від вимог щодо ідентифікації, оцінки, моніторингу, управління та зменшення ризиків ФРЗМЗ, за умови, що існує оцінений низький ризик ФРЗМЗ, що стосується таких фінансових установ або ВНУП. Однак, повне виконання цільових фінансових санкцій, що вимагається Рекомендацією 7, є обов'язковими в усіх випадках.

⁵ Де необхідно, потрібно брати до уваги оцінку ризиків у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму на наднаціональному рівні при вирішенні чи виконується це зобов'язання.

8. **Виключення** – Країни можуть вирішити не застосовувати деякі з Рекомендацій FATF, які вимагають від фінансових установ або ВНУП вживати певних заходів, за умови:

- (а) низька оцінка ризику відмивання коштів та фінансування тероризму; виключення відбувається тільки за обмежених та виправданих обставин; і стосується окремих типів фінансових установ або видів діяльності, або ВНУП; чи
- (б) фінансова діяльність (за виключенням переказу грошових коштів або цінностей) проводиться фізичною або юридичною особою на не постійній або дуже обмеженій основі (враховуючи кількісний та абсолютний критерії) за умови низького ризику відмивання коштів та фінансування тероризму.

Хоча зібрана інформація може відрізнятися залежно від рівня ризику, вимоги Рекомендації 11 щодо збереження даних повинні застосовуватись до будь-якої інформації, що збирається.

9. **Нагляд та моніторинг ризику** – Наглядові органи (або СРО для відповідних секторів ВНУП) повинні забезпечити, щоб фінансові установи та ВНУП ефективно і пропорційно виконували зобов'язання, викладені нижче. Під час виконання своїх функцій, наглядові органи та СРО, в тих випадках, коли це необхідно, відповідно до Пояснювальних записок до Рекомендацій 26 і 28, повинні перевіряти відомості про профілі ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму, оцінки ризиків та заходи щодо зменшення ризиків, вжиті фінансовими установами і ВНУП, та брати до уваги результати цих перевірок.

Ризик ФРЗМЗ

10. **Оцінювання ризику ФРЗМЗ** – Країни⁶ повинні на постійній основі вживати належних заходів щодо виявлення та оцінювання ризиків ФРЗМЗ в країні для того, щоб: (i) вносити потенційні зміни до національного режиму протидії ФРЗМЗ, у тому числі зміни в закони, нормативно-правові акти та інші заходи, (ii) сприяти компетентним органам у розподілі та встановленні пріоритетності ресурсів, спрямованих на протидію ФРЗМЗ; та (iii) робити інформацію доступною з метою проведення оцінки ризиків ФРЗМЗ фінансовими установами та ВНУП. Країни повинні підтримувати актуальність оцінок, і мати механізми для надання відповідної інформації про результати всім відповідним компетентним органам та СРО, фінансовим установам та ВНУП.
11. **Зменшення ризику ФРЗМЗ** – Країни повинні вживати належних заходів для управління та зменшення виявлених ними ризиків ФРЗМЗ. Країни повинні розвивати розуміння наявних в країнах засобів потенційних порушень, ухилення та невиконання цільових фінансових санкцій, яким можуть ділитись з компетентними органами та приватним сектором. Країни повинні забезпечити, щоб фінансові установи та ВНУП вживали заходів для виявлення обставин, які можуть представляти більш високий ризик, та забезпечити, щоб їх режим протидії ФРЗМЗ усував ці ризики. Країни повинні забезпечити повне впровадження Рекомендації 7 у будь-якому ризиковому випадку. Там, де ризики більш високі, країнам слід вимагати від фінансових установ та ВНУП вжиття пропорційних заходів для управління та зменшення цих ризиків. Відповідно, якщо ризики нижчі, вони повинні забезпечити, щоб застосовні заходи були пропорційними рівню ризику, забезпечуючи при цьому повноцінне застосування цільових фінансових санкцій, як це вимагається Рекомендацією 7.

В. Обов'язки та рішення для фінансових установ та ВНУП

Ризики ВК/ФТ

12. **Оцінювання ризику ВК/ФТ** – Від фінансових установ та ВНУП слід вимагати вживати належних заходів для виявлення та оцінки їх ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму (для клієнтів, країн або географічних регіонів, а також товарів/послуг/операцій або каналів постачання). Вони повинні документально оформити ці оцінки для того, щоб мати можливість продемонструвати підставу оцінок, постійно оновлювати ці оцінки, а також мати відповідні механізми для надання інформації про оцінку ризиків компетентним

⁶ Де необхідно, потрібно брати до уваги оцінку ризиків ФРЗМЗ на наднаціональному рівні при вирішенні чи це зобов'язання виконується.

органам та СРО. Характер і масштаб будь-якої оцінки ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму повинні відповідати та бути пропорційні характеру та розміру бізнесу. Фінансові установи та ВНУП повинні завжди розуміти їх ризики відмивання коштів та фінансування тероризму, проте компетентні органи або СРО можуть визначати, що немає потреби в індивідуальних задокументованих оцінках ризику, якщо конкретні ризики, притаманні сектору, є чітко визначеними і зрозумілими.

13. **Управління та зменшення ризиків** – Фінансові установи та ВНУП повинні мати відповідну політику, заходи контролю та процедури, які дозволяють їм управляти і ефективно зменшувати ризики, що були виявлені (або країною, або фінансовою установою, або ВНУП). Від них необхідно вимагати моніторинг впровадження цих політик, засобів контролю та процедур, а також застосування пропорційних заходів відповідно до ризиків. Політика, засоби контролю та процедури мають бути затверджені вищим керівництвом, а заходи, вжиті для управління та пом'якшення ризиків (незалежно від того, чи є вони вищими чи нижчими), мають бути пропорційними до визначених ризиків і відповідати національним вимогам та вказівкам компетентних органів та СРО.
14. **Вищий ризик** – У разі виявлення вищих ризиків, фінансові установи та ВНУП повинні вжити посиленних заходів з управління та зменшення ризиків.
15. **Нижчий ризик** – У разі виявлення нижчих ризиків, країни можуть дозволяти та заохочувати фінансові установи та ВНУП вживати спрощених заходів з управління та зменшення ризиків.
16. Під час оцінки ризиків, фінансові установи та ВНУП повинні враховувати всі суттєві фактори ризику перед тим, як визначати рівень загального ризику і відповідний рівень заходів щодо їх зменшення. Фінансові установи та ВНУП повинні розглядати диференціацію обсягу заходів залежно від типу та рівня ризику для різних факторів ризику (наприклад, в конкретній ситуації, вони можуть застосовувати стандартні заходи належної перевірки клієнта щодо прийняття клієнта, але спрощені або посилені заходи належної перевірки клієнта для постійного моніторингу, або навпаки), щоб зменшити ризик.

Ризик ФРЗМЗ

17. **Оцінювання ризику ФРЗМЗ** – Фінансові установи та ВНУП повинні вживати належних заходів щодо виявлення та оцінювання їх ризиків ФРЗМЗ. Це може бути здійснено в рамках їх існуючих цільових фінансових санкцій та/або програм відповідності. Вони повинні документально оформити такі оцінки для того, щоб мати можливість продемонструвати підставу оцінки, постійно оновлювати ці оцінки, а також мати відповідні механізми для надання інформації про оцінку ризиків компетентним органам та СРО. Характер і масштаб будь-якої оцінки ризиків ФРЗМЗ повинні відповідати характеру і розміру бізнесу. Фінансові установи та ВНУП повинні завжди розуміти їх ризики ФРЗМЗ, проте компетентні органи та СРО можуть визначати, що немає потреби в індивідуальних задокументованих оцінках ризику, якщо конкретні ризики, притаманні сектору, є чітко визначеними і зрозумілими.
18. **Зменшення ризику ФРЗМЗ** – Фінансові установи та ВНУП повинні мати політику, заходи контролю та процедури, які дозволяють їм управляти та ефективно зменшувати виявлені ризики. Це може бути виконано в рамках існуючих цільових фінансових санкцій та/або програм відповідності. Фінансові установи та ВНУП повинні здійснювати моніторинг впровадження заходів з контролю та їх посилення, якщо це необхідно. Політика, заходи контролю та процедури повинні бути затверджені вищим керівництвом, а заходи, вжиті для управління та зменшення ризиків (більш високих чи більш низьких), повинні узгоджуватись з національними вимогами та вказівками компетентних органів та СРО. Країни повинні забезпечити повну імплементацію Рекомендації 7 у будь-якому сценарії ризику. Там, де ризики високі, країнам слід вимагати від фінансових установ та ВНУП вживати пропорційних заходів для управління та зменшення ризиків (тобто запровадження посиленних заходів контролю, спрямованих на виявлення можливих порушень, невиконання або ухилення від застосування цільових фінансових санкцій відповідно до Рекомендації 7). Відповідно, там, де ризики більш низькі, вони повинні забезпечити пропорційність заходів, що застосовуються рівню ризику, забезпечуючи при цьому повноцінне виконання цільових

фінансових санкцій, як вимагається Рекомендацією 7.

Пропорційний (Proportionate)	У контексті ризик-орієнтованого підходу, прийнятого Рекомендаціями FATF, пропорційним або співмірним заходом або дією є такий захід або дія, що відповідним чином відповідає рівню виявленого ризику та ефективно зменшує ризики.
---	---

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 2 (НАЦІОНАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА КООРДИНАЦІЯ)

1. Країни повинні запровадити відповідні системи міжвідомчої співпраці та координації у сфері ПВК/ФТ/ФРЗМЗ. Відповідно, для ВК, ФТ та ФРЗМЗ це може бути єдина система або різні системи.
2. Такі системи повинні координуватись одним або кількома визначеними органами влади, або іншим механізмом, відповідальним за формування національної політики та забезпечення співпраці та координації між усіма відповідними органами.
3. До систем міжвідомчої співпраці повинні входити органи, що мають відношення до боротьби з ВК, ФТ та ФРЗМЗ. Залежно від національної організації функцій, органи влади, що мають відношення до таких систем, можуть включати:
 - a) Компетентні центральні урядові відомства (наприклад, з питань фінансів, торгівлі та комерції, внутрішніх справ, юстиції та закордонних справ);
 - b) Органи правопорядку, органи з повернення активів та органи прокуратури;
 - c) Підрозділи фінансової розвідки;
 - d) Служби безпеки та розвідки;
 - e) Митні та прикордонні органи;
 - f) Наглядові органи та СРО;
 - g) Податкові органи;
 - h) Органи контролю за імпортом та експортом;
 - i) Реєстри компаній, та, за наявності, реєстри бенефіціарних власників; та
 - j) Інші установи, за необхідності.
4. Країни повинні забезпечити наявність механізмів, що дозволяють ефективно здійснювати оперативну співпрацю, та, де це доречно, координацію та своєчасний обмін відповідною інформацією на національному рівні між різними компетентними органами для оперативних цілей, пов'язаних з ПВК, ПФТ та ПФРЗМЗ, як з власної ініціативи, так і на запит. Сюди можуть входити: (a) заходи щодо з'ясування ролі, потреб у інформації та джерел інформації кожного відповідного органу; (b) заходи, що сприяють своєчасному обміну інформацією між відповідними органами влади (наприклад, стандартні формати та захищені канали), і (c) практичні механізми для сприяння міжвідомчій роботі (наприклад, спільні групи або платформи для обміну даними).

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 3 (ЗЛОЧИН ВІДМИВАННЯ КОШТІВ)

1. Країни повинні криміналізувати відмивання коштів на основі Конвенції ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин 1988 року (Віденської Конвенції) та Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності 2000 року (Палермської Конвенції).
2. Країни повинні застосовувати поняття злочину відмивання коштів до всіх серйозних злочинів з метою охоплення якомога ширшого спектру предикатних злочинів. Предикатні злочини можна описати шляхом посилання на усі злочини; чи на поріг, пов'язаний або з категорією серйозних злочинів; або з покаранням у вигляді позбавлення волі, що застосовується до предикатного злочину (пороговий підхід), або на перелік предикатних злочинів; або поєднання цих підходів.
3. Якщо країни застосовують пороговий підхід, предикатні злочини повинні, як мінімум, включати в себе усі злочини, які підпадають під категорію серйозних злочинів відповідно до їх національного законодавства, або включати в себе злочини, які караються максимальним покаранням у вигляді позбавлення волі на строк більше одного року, або для тих країн, які мають мінімальний поріг для злочинів, встановлений їх правовою системою, предикатні злочини повинні включати в себе всі злочини, що караються мінімальним покаранням у вигляді позбавлення волі на строк більше шести місяців.
4. Незалежно від того, який підхід застосовується до встановлення предикатних злочинів, кожна країна повинна, як мінімум, включити до них низку злочинів у рамках кожної з визначених категорій злочинів. Злочин відмивання коштів повинен поширюватися на будь-який тип майна, незалежно від його вартості, яке прямо або опосередковано представляє доходи, одержані злочинним шляхом. При доведенні того факту, що майно є доходами, одержаними злочинним шляхом, не є обов'язковим, щоб особа була засуджена за вчинення предикатного злочину.
5. Предикатними злочинами до відмивання коштів вважається також діяння, яке мало місце в іншій країні, яке є злочином у такій країні, і яке вважалося б предикатним злочином, якби воно мало місце на національному рівні. Країни можуть передбачити, що єдиною умовою є те, що таке діяння вважалося б предикатним злочином, якби воно мало місце на національному рівні.
6. Країни можуть передбачити, щоб поняття злочину відмивання коштів не застосовувалось до осіб, які вчинили предикатний злочин, якщо цього вимагають фундаментальні принципи їх національного законодавства.
7. Країни повинні забезпечити, щоб:
 - (a) Намір і знання, які вимагаються для доведення факту злочину відмивання коштів, могли встановлюватися за об'єктивних фактичних обставин.
 - (b) Ефективні, пропорційні та переконливі кримінальні санкції застосовувались до фізичних осіб, засуджених за відмивання коштів.
 - (c) До юридичних осіб застосовувалась кримінальна відповідальність та санкції, а там, де це неможливо (у зв'язку із фундаментальними принципами національного законодавства), цивільна або адміністративна відповідальність та санкції. Це не повинно перешкоджати паралельному кримінальному, цивільному або адміністративному переслідуванню юридичних осіб у країнах, в яких існує більше, ніж одна форма відповідальності. Такі заходи не повинні впливати на кримінальну відповідальність фізичних осіб. Усі санкції повинні бути ефективними, пропорційними та переконливими.
 - (d) Були наявні відповідні супутні злочини до злочину відмивання коштів, зокрема участь у скоєнні злочину, співучасть або змова з метою вчинення, спроби вчинення, пособництва та підбурювання, сприяння та надання порад щодо вчинення, якщо це не суперечить фундаментальним принципам національного законодавства.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 4 (КОНФІСКАЦІЯ ТА ТИМЧАСОВІ ЗАХОДИ)

A. ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТІВ ТА МЕХАНІЗМІВ ПОВЕРНЕННЯ АКТИВІВ

1. Країни повинні переглянути свій режим повернення активів, щоб забезпечити його постійну ефективність та достатні ресурси для ефективного повернення активів.
2. Відповідно до Рекомендації 2, країни повинні забезпечити наявність необхідних національних механізмів співпраці та координації, а також відомчих структур для ефективного застосування наведених нижче заходів.

B. МАЙНО, ОДЕРЖАНЕ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, ТА МАЙНО ВІДПОВІДНОЇ ВАРТОСТІ

3. Майно, одержане злочинним шляхом, та майно відповідної вартості охоплює майно, що перебуває у власності або володінні третіх осіб, але без шкоди для прав добросовісних третіх осіб. Приклади обставин, коли майно перебуває у власності або володінні недобросовісних третіх осіб і може бути майном, одержаним злочинним шляхом, або майном відповідної вартості, включають:

- (a) майно, що перебуває під безпосереднім контролем обвинуваченого або особи, яка перебуває під слідством, і, наприклад, належить членам сім'ї, співникам або юридичним особам та правовим утворенням; або
- (b) якщо майно було подаровано або передано третій особі за суму, значно вищу або нижчу за ринкову вартість.

C. ТИМЧАСОВІ ЗАХОДИ

4. У відповідь на необхідну інформацію країни повинні надати ПФР або іншому компетентному органу можливість вжити негайних заходів, прямо чи опосередковано, щодо відмови у наданні згоди або зупинення операції, стосовно якої є підозра у зв'язку з відмиванням коштів, предикатними злочинами або фінансуванням тероризму. Максимальна тривалість цього заходу повинна бути визначена і надавати достатньо часу для аналізу операції та для того, щоб компетентні органи могли ініціювати, у разі необхідності, дії щодо замороження або накладення арешту.

5. Країни повинні вживати заходів, у тому числі законодавчих, щоб дозволити своїм компетентним органам оперативно здійснювати тимчасові заходи. Вони повинні включати:

- (a) дозвіл на подання первинної заяви про замороження або арешт майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості *ex parte* або без попереднього повідомлення;⁷ та
- (b) забезпечення того, щоб тимчасові заходи не мали необґрунтованих або надмірно обмежувальних умов для ефективних дій, наприклад, у зв'язку з проявом ризику розпорошення.

6. За необхідності діяти якомога швидше, країни повинні дозволити компетентним органам заморожувати та вилучати майно, одержане злочинним шляхом, та майно відповідної вартості без судового рішення, з можливістю перегляду в судовому порядку протягом певного періоду часу. Якщо замороження або накладення арешту без судового рішення суперечить фундаментальним принципам національного законодавства, країна може використовувати альтернативний механізм, якщо він дозволяє її компетентним органам систематично та досить швидко вживати заходів для запобігання розпорошуванню майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості.

7. Країни повинні вживати заходів, у тому числі законодавчих, які дозволяють їхнім компетентним органам здійснювати заходи, що запобігатимуть або визнаватимуть недійсними дії, які завдають шкоди здатності країни заморожувати або арештовувати, або

⁷ Процедури *ex parte* можуть підлягати відповідним гарантіям, передбаченим національним законодавством, включаючи направлення повідомлення або перегляд *inter partes* після застосування тимчасового заходу.

конфісковувати майно, одержане злочинним шляхом, та майно відповідної вартості.

D. КОНФІСКАЦІЯ

8. Країни повинні мати повний спектр заходів, у тому числі законодавчих, для конфіскації майна, одержаного злочинним шляхом, і майна відповідної вартості, включно із заходами, зазначеними в пунктах (9)-(13) нижче. Які саме заходи або комбінація заходів будуть застосовані, залежить від обставин справи. Важливо також, щоб такі заходи застосовувалися з дотриманням матеріальних і процесуальних прав та гарантій, які можуть бути порушені конфіскацією.

9. Країни повинні вживати заходів, у тому числі законодавчих, для уможливлення конфіскації майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості після винесення обвинувального вироку.

10. У тій мірі, в якій така вимога відповідає фундаментальним принципам національного законодавства, країни повинні вживати заходів, у тому числі законодавчих, які дозволяють поширювати конфіскацію на інше майно особи, засудженої за відмивання коштів, предикатних злочинів⁸ або фінансування тероризму, якщо суд переконується, що таке майно отримане в результаті вчинення злочину.⁹

11. Країни повинні вживати заходів, у тому числі законодавчих, для забезпечення можливості конфіскації майна, одержаного злочинним шляхом, без винесення обвинувального вироку (конфіскація без винесення обвинувального вироку) у справах, пов'язаних з відмиванням коштів, предикатними злочинами¹⁰ або фінансуванням тероризму, до такої міри, доки така вимога не суперечить фундаментальним принципам національного законодавства. Країни можуть гнучко підходити до застосування конфіскації без винесення обвинувального вироку.

12. Країни повинні розглянути можливість вжиття заходів, які вимагають від правопорушника продемонструвати законність походження майна, яке може бути конфісковано.

E. ПОВЕРНЕННЯ АКТИВІВ ТА ПОДАТКОВІ ОРГАНИ

13. Країни повинні надати можливість своїм компетентним органам та податковим органам співпрацювати і, за необхідності, координувати та обмінюватися інформацією на національному рівні з метою посилення зусиль з повернення активів та підтримки виявлення майна, одержаного злочинним шляхом. У відповідних випадках, за наявності податкових зобов'язань, це може сприяти стягненню таких зобов'язань податковими органами.

F. УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ, ЇХ ПОВЕРНЕННЯ ТА РОЗПОРЯДЖЕННЯ

14. Країни повинні мати ефективні механізми управління, збереження та, за необхідності, розпорядження замороженим, арештованим або конфіскованим майном. Збереження вартості майна повинно включати продаж майна перед конфіскацією, якщо це доречно.

15. Країни повинні розглянути можливість створення фонду повернення активів, до якого все або частина конфіскованого майна буде передана на потреби органів правопорядку, охорони здоров'я, освіти або на інші відповідні цілі.

16. Країни повинні забезпечити наявність заходів, які дозволяють їм забезпечити виконання рішення про конфіскацію та реалізувати майно або цінності, які підлягають конфіскації, що призведе до остаточного позбавлення майна або цінностей, які підлягають конфіскації, відповідно до рішення.

⁸ Країни можуть обмежити застосування розширеної конфіскації у тяжких злочинах відповідно до Рекомендації 3.

⁹ При визначенні того, чи є майно, що є предметом спору, одержаним злочинним шляхом, це може включати, наприклад, те, чи є вартість майна доходами від злочинного способу життя або непропорційною законним доходам засудженої особи.

¹⁰ Країни можуть обмежити застосування конфіскації без винесення обвинувального вироку лише в тяжких злочинах відповідно до Рекомендації 3.

17. Країни повинні мати механізми повернення конфіскованого майна попереднім законним власникам або використання його для відшкодування збитків жертвам злочинів.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 5 (ЗЛОЧИН ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ)

А. ЦІЛІ

1. Рекомендація 5 була розроблена з метою забезпечення держав правоздатністю переслідувати та застосовувати кримінальні санкції до осіб, які здійснюють фінансування тероризму. Беручи до уваги тісний зв'язок між міжнародним тероризмом та, зокрема, відмиванням коштів, іншим завданням Рекомендації 5 є наголосити на цьому зв'язку та зобов'язати країни включити злочини фінансування тероризму як предикатні злочини до відмивання коштів.

В. ОЗНАКИ ЗЛОЧИНУ ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ

2. Злочини фінансування тероризму повинні поширюватись на будь-яку особу, яка будь-якими засобами умисно надає або збирає кошти або інші активи, прямо або опосередковано, з незаконним наміром використати їх або з усвідомленням, що вони будуть використані, повністю або частково: (а) для вчинення терористичного (них) акту (ів); (б) терористичною організацією; або (в) окремим терористом.
3. Фінансування тероризму включає фінансування подорожі осіб, які подорожують до країни, відмінної від їх країни проживання чи громадянства, з метою скоєння злочину, планування, чи підготовки до, чи участі в терористичних актах, або надання чи отримання навчання з підготовки терористів.
4. Криміналізація фінансування тероризму виключно на підставі пособництва і підбурювання, спроби, або змови є недостатньою для виконання цієї Рекомендації.
5. Злочини фінансування тероризму повинні поширюватись на будь-які кошти або інші активи, отримані як із законного, так і незаконного джерела.
6. Злочини фінансування тероризму не повинні встановлювати вимогу, щоб кошти або інші активи: (а) були фактично використані для здійснення або спроби здійснити терористичний (ні) акт (ти) або (б) були пов'язані із певним терористичним(ми) актом(ми).
7. Країни повинні забезпечити, щоб умисел та усвідомлення, необхідні для підтвердження фінансування тероризму, могли витікати з об'єктивних фактичних обставин.
8. До фізичних осіб, засуджених за фінансування тероризму, повинні застосовуватися ефективні, пропорційні та переконливі санкції.
9. На юридичних осіб повинні поширюватися кримінальна відповідальність та санкції, а там, де це неможливо (у зв'язку із фундаментальними принципами національного законодавства), цивільна або адміністративна відповідальність та санкції. Це не повинно перешкоджати паралельному кримінальному, цивільному або адміністративному переслідуванню юридичних осіб у країнах, в яких існує більше, ніж одна форма відповідальності. Такі заходи не повинні шкодити кримінальній відповідальності фізичних осіб. Усі санкції повинні бути ефективними, пропорційними та переконливими.
10. Спроба вчинення фінансування тероризму також повинна вважатися злочином.
11. Злочином також повинно вважатися залучення до вчинення будь-якого з наступних діянь:
 - (а) Участь в якості співучасника у злочині, визначеному у пунктах 2 або 9 цієї Пояснювальної записки;
 - (б) Організація або спрямування інших на вчинення злочину, визначеного у пунктах 2 або 9 цієї Пояснювальної записки;
 - (с) Сприяння вчиненню одного або більше злочинів (ів), визначених у пунктах 2 або 9 цієї Пояснювальної записки, групою осіб, які діють із спільною метою. Таке сприяння повинно бути умисним та або (і) здійсненим з метою сприяння злочинній діяльності або злочинній меті групі, у випадку, якщо така діяльність або мета охоплює вчинення злочину фінансування тероризму; або (ii) здійсненим з усвідомленням умислу групи

вчинити злочин фінансування тероризму.

12. Злочини фінансування тероризму, повинні застосовуватися незалежно від того, чи особа, яку підозрюють у вчиненні злочину (ів), перебуває в тій самій країні чи в іншій країні, ніж та, в якій знаходиться терорист (и)/терористична організація (ї) або терористичний (і) акт (и) відбувся (відбулися)/відбудеться (відбудуться).

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 6 (ЦІЛЬОВІ ФІНАНСОВІ САНКЦІЇ СТОСОВНО ТЕРОРИЗМУ ТА ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ)

А. ЦІЛЬ

1. Рекомендація 6 встановлює вимогу до кожної країни застосовувати цільові фінансові санкції з метою виконання Резолюцій Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, які встановлюють вимогу до країн невідкладно заморожувати кошти або інші активи, та забезпечити, щоб ні кошти, ні інші активи не надавалися у розпорядження або на користь: (i) будь-якій фізичній особі¹¹ чи юридичній особі, визначеній Радою Безпеки ООН (РБ) відповідно до Розділу VII Статуту ООН, згідно з Резолюцією РБ ООН 1267 (1999) та її наступними резолюціями¹²; або (ii) будь-якій фізичній або юридичній особі, визначеній країною відповідно до Резолюції РБ 1373 (2001).
2. Потрібно наголосити, що жодні зобов'язання в Рекомендації 6 не мають наміру замінити інші заходи або зобов'язання, що вже можуть бути наявні відносно коштів або інших активів в контексті кримінального, цивільного або адміністративного розслідування або провадження відповідно до Рекомендації 4 (конфіскація та тимчасові заходи)¹³. Заходи, передбачені Рекомендацією 6, можуть доповнювати кримінальне провадження проти визначеної фізичної або юридичної особи, та бути впровадженими компетентним органом або судом, але не є обумовленими існуванням такого провадження. Натомість, Рекомендація 6 зосереджує увагу на запобіжних заходах, які є необхідними та особливими в контексті зупинення потоку коштів або інших активів терористичним угрупованням. При визначенні меж, або сприянні загальній підтримці для забезпечення ефективного режиму протидії фінансуванню тероризму, країни повинні також додержуватися прав людини, верховенства права та визнавати права добросовісних третіх сторін.

В. ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНИХ ТА ЮРИДИЧНИХ ОСІБ, ЯКІ ФІНАНСУЮТЬ АБО ПІДТРИМУЮТЬ ТЕРОРИСТИЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

3. Для Резолюції 1267 (1999) та її наступних резолюцій, визначення осіб, пов'язаних з Аль-Каїдою, здійснюється Комітетом 1267, а осіб, пов'язаних з Талібаном та відповідними загрозами Афганістану здійснюється Комітетом 1988. При цьому обидва Комітети діють відповідно до Розділу VII Статуту ООН. Для Резолюції 1373 (2001) визначення на національному та наднаціональному рівнях здійснюються країною або країнами, які діють за власною ініціативою, або за запитом іншої країни, якщо країна, яка одержує запит, погоджується, що, згідно з чинними правовими принципами, вимога щодо визначення ґрунтується на достатніх підставах, або існує обґрунтована підстава підозрювати або вважати, що запропонована для визначення особа відповідає критеріям визначення для включення до списку відповідно до Резолюції 1373 (2001), як передбачено у розділі Е.
4. Країнам необхідно мати повноваження, та ефективні процедури або механізми для визначення та ініціювання пропозицій щодо визначення фізичних або юридичних осіб, відповідно до Резолюції 1267 (1999) та її наступних резолюцій згідно зобов'язань, викладених у цих Резолюціях РБ ООН¹⁴. Такі повноваження та процедури або механізми є

¹¹ Фізична або юридична особа

¹² Рекомендація 6 застосовується до усіх чинних та наступних резолюцій після Резолюції 1267 (1999) та будь-яких майбутніх Резолюцій РБ ООН, які встановлюють цільові фінансові санкції за фінансування тероризму. На час випуску цієї Пояснювальної записки (лютий 2012 року) наступними резолюціями після резолюції 1267 (1999) є: 1333 (2000), 1363 (2001), 1390 (2002), 1452 (2002), 1455 (2003), 1526 (2004), 1617 (2005), 1730 (2006), 1735 (2006), 1822 (2008), 1904 (2009), 1988 (2011), та 1989 (2011).

¹³ На підставі встановлених вимог, які, наприклад, передбачені Конвенцією ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин (1988) (Віденська Конвенція) та Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності (2000) (Палермська Конвенція), які містять вимоги щодо замороження, арешту та конфіскації в рамках боротьби з транснаціональною злочинністю. Крім того, Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму (1999) містить зобов'язання щодо замороження, арешту та конфіскації в рамках боротьби з фінансуванням тероризму. Ці зобов'язання існують окремо від зобов'язань, викладених у Рекомендації 6 та Резолюціях Ради Безпеки ООН щодо фінансування тероризму.

¹⁴ Відповідні Резолюції РБ ООН не встановлюють вимогу до країн встановлювати фізичних або юридичних осіб та подавати відносно їх інформацію до відповідних Комітетів ООН, але мають повноваження та ефективні процедури і механізми, що дають можливість це зробити.

важливими для внесення пропозицій відносно фізичних або юридичних осіб Раді Безпеки для визначення відповідно до програм РБ щодо формування списків згідно з цими Резолюціями РБ ООН. Країни також повинні мати повноваження та ефективні процедури або механізми для встановлення та ініціювання визначення для включення до списку фізичних або юридичних осіб відповідно до Резолюції 1373 (2001) згідно із зобов'язаннями, викладеними у цій Резолюції РБ. Такі повноваження та процедури або механізми є важливими для встановлення фізичних або юридичних осіб, що відповідають критеріям, викладеним у Резолюції 1373 (2001) та описаним у розділі Е. Режим країни щодо впровадження Резолюції 1267 (1999) та наступних резолюцій, а також Резолюції 1373 (2001) повинен включати наступні необхідні елементи:

а) Країни повинні визначити компетентний орган або суд, який відповідатиме за:

- i) подання пропозиції до Комітету 1267 щодо визначення для включення до списку відповідних фізичних або юридичних осіб, які відповідають конкретним критеріям для визначення, викладеним у Резолюції 1989 (2011) (щодо Аль-Каїди) та пов'язаних резолюціях, якщо компетентний орган приймає рішення так вчиняти та вважає, що він має достатні докази для підтвердження критеріїв визначення для включення до списку;
- (ii) подання пропозиції до Комітету 1988 щодо визначення для включення (за необхідності) фізичних або юридичних осіб, які відповідають конкретним критеріям для визначення, викладеним у Резолюції 1988 (2011) (щодо Талібану та осіб, пов'язаних з Талібаном, що становлять загрозу миру, стабільності та безпеці Афганістану) та відповідних резолюціях, якщо компетентний орган приймає таке рішення так вчиняти та вважає, що він має достатні докази для підтвердження критеріїв визначення для включення до списку; та
- (iii) визначення для включення до списку фізичних або юридичних осіб, які відповідають спеціальним критеріям визначення, викладеним у Резолюції 1373 (2001), за власною ініціативою країни або після перевірки та виконання, за необхідності, запиту іншої країни, якщо країна, яка одержує запит, погоджується, що, згідно з чинними правовими принципами, запит на визначення ґрунтується на достатніх підставах або існує обґрунтована підстава підозрювати або вважати, що запропонована для визначення особа відповідає критеріям визначення для включення до списку відповідно до Резолюції 1373 (2001), як передбачено розділом Е.

b) Країни повинні мати механізм (и) встановлення осіб для визначення щодо включення до списку на підставі критеріїв визначення для включення до списку, викладених у Резолюції 1988 (2011) та Резолюції 1989 (2011) та відповідних резолюціях, а також Резолюції 1373 (2001) (див. розділ Е, в якому викладені чіткі критерії визначення для включення до списку відповідно до Резолюцій РБ ООН). Це включає наявність повноважень та ефективних процедур або механізмів для вивчення та реалізації, за необхідності, заходів, ініційованих в рамках механізмів замороження інших країн відповідно до Резолюції 1373 (2001). З метою забезпечення ефективного співробітництва між країнами, країни повинні забезпечити, що при одержанні запиту, вони повинні оперативно визначити, чи вони погоджуються, згідно з відповідними (над)національними принципами, з тим, що запит ґрунтується на достатніх підставах або існує обґрунтована підозра, що запропонована до визначення для включення до списку особа відповідає критеріям щодо включення відповідно до Резолюції 1373 (2001), як передбачено у розділі Е.

c) Компетентний (і) орган (и) повинен (ні) мати відповідні правові повноваження та процедури або механізми для збору або запиту якомога більше інформації з усіх відповідних джерел для встановлення фізичних та юридичних осіб, які, ґрунтуючись на достатніх підставах або обґрунтованій підозрі, відповідають критеріям визначення для включення до списку згідно з відповідними Резолюціями РБ ООН.

- d) При вирішенні питання, чи визначати (вносити пропозицію щодо визначення для включення), країни повинні застосовувати доказовий стандарт доказування «достатніх підстав» або «обґрунтованої основи». Для визначення щодо включення відповідно до Резолюції 1373 (2001), компетентний орган кожної країни застосовуватиме правові стандарти своєї правової системи щодо виду та обсягу доказів для підтвердження існування «достатніх підстав» або «обґрунтованої основи», необхідних для прийняття рішення щодо визначення для включення до списку фізичної або юридичної особи, і таким чином ініціюватиме вжиття заходів в рамках механізму замороження. Це відбувається незалежно від того, чи подання щодо визначення для включення зроблено за власною ініціативою країни чи на запит іншої країни. Такі (пропозиції щодо) визначення для включення не повинні обумовлюватися наявністю кримінального провадження.
- e) При поданні до Комітету 1267 для включення до санкційного списку імен осіб, пов'язаних з Аль-Каїдою, згідно з Резолюцією 1267 (1999) та наступними її резолюціями, країни повинні:
- (i) додержуватися процедур та стандартних форм внесення до списку, затверджених Комітетом 1267;
 - (ii) надавати якомога більше відповідної інформації щодо запропонованої особи, а саме, достатню ідентифікаційну інформацію, що дозволить здійснити чітку та позитивну ідентифікацію фізичних осіб, угруповань, установ та юридичних осіб, та, наскільки це можливо, інформацію, необхідну Інтерполу для видачі Спеціального повідомлення;
 - (iii) якомога детальніше викладати фактичні обставини справи та обґрунтування щодо включення до списку, включаючи: спеціальну інформацію, яка підтверджує визначення, що фізична або юридична особа відповідає відповідним критеріям визначення для включення до списку (див. розділ Е стосовно спеціальних критеріїв визначення для включення згідно відповідних Резолюцій РБ ООН); характер інформації; підтверджуючу інформацію або документи, що можуть бути надані; та подробиці щодо будь-якого зв'язку між особою, запропованою для визначення щодо включення, та будь-якою вже визначеною для включення фізичною або юридичною особою. Такі фактичні обставини справи повинні надаватися на запит, окрім частин, які держава-член визначає як конфіденційні для Комітету 1267; та
 - (iv) зазначати, чи може їх статус як країни, що надала пропозиції до включення, бути оприлюдненим.
- f) При поданні імен до Комітету 1988 для включення у санкційний список осіб, пов'язаних з Талібаном, згідно з Резолюцією 1988 (2011) та наступними резолюціями, країни повинні:
- (i) додержуватися процедур внесення до списку, затверджених Комітетом 1988;
 - (ii) надавати якомога більше відповідної інформації щодо запропонованої особи, а саме достатню ідентифікаційну інформацію, що дозволить здійснити чітку та позитивну ідентифікацію фізичних осіб, угруповань, установ та юридичних осіб, та, наскільки це можливо, інформацію, необхідну Інтерполу для видачі Спеціального повідомлення; та;
 - (iii) якомога детальніше викладати фактичні обставини справи та обґрунтування щодо включення до списку, включаючи: спеціальну інформацію, яка підтверджує, що фізична або юридична особа відповідає відповідним критеріям визначення для включення до списку (див. розділ Е стосовно спеціальних критеріїв визначення для включення до списку згідно відповідних Резолюцій РБ ООН); характер інформації; підтверджуючу інформацію або документи, що можуть бути надані; та подробиці щодо будь-якого зв'язку між особою,

запропонованою для визначення щодо включення, та будь-якою вже визначеною для включення фізичною або юридичною особою. Така інформація повинна надаватися на запит, окрім частин, які держава-член визначає як конфіденційні для Комітету 1988.

- g) При зверненні до іншої країни щодо вжиття заходів, ініційованих в рамках механізмів замороження, які були запроваджені відповідно до Резолюції 1373 (2001), країна, що ініціює це питання, повинна надати якомога детальнішу інформацію щодо запропонованої особи, а саме достатню ідентифікаційну інформацію, що дозволить здійснити чітку та позитивну ідентифікацію фізичних та юридичних осіб; та спеціальну інформацію, яка підтверджує, що фізична або юридична особа відповідає відповідним критеріям визначення для включення до списку (див. розділ Е стосовно спеціальних критеріїв визначення для включення до списку згідно відповідних Резолюцій РБ ООН).
- h) Країни повинні мати процедури, які можуть здійснюватися в інтересах однієї сторони проти фізичної або юридичної особи, яка була визначена і (пропозиція щодо) включення якої розглядається.

С. ЗАМОРОЖЕННЯ ТА ЗАБОРОНА ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З КОШТАМИ АБО ІНШИМИ АКТИВАМИ ВИЗНАЧЕНИХ ДЛЯ ВКЛЮЧЕННЯ ДО СПИСКУ ФІЗИЧНИХ АБО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

- 5. Встановлено вимогу до країн невідкладно впроваджувати цільові фінансові санкції проти фізичних та юридичних осіб, включених Комітетом 1267 та Комітетом 1988 (у випадку Резолюції 1267 (1999) та наступних пов'язаних з нею резолюцій), якщо ці Комітети діють відповідно до Розділу VII Статуту ООН. Для Резолюції РБ 1373 (2001), зобов'язання країн негайно вживати заходів щодо замороження та заборони операцій з коштами або іншими активами визначених фізичних або юридичних осіб невідкладно, зумовлюється визначенням для включення на (над)національному рівні, подання щодо якого було направлено країною за власною ініціативою або на запит іншої країни, якщо країна, що одержала запит, переконана відповідно до правових принципів, що запит відносно визначення на включення ґрунтується на достатніх підставах або обґрунтованій основі підозрювати або вважати, що запропонована особа відповідає критеріям визначення для включення, визначеним у Резолюції РБ 1373 (2001) та викладеним у розділі Е.
- 5bis. Під час вжиття заходів щодо виконання заморожування активів, запровадженого Радою Безпеки ООН або її санкційними Комітетами відповідно до Розділу VII Статуту ООН, країни повинні дотримуватися положень резолюції 2664 (2022), резолюції 2761 (2024) та резолюції 2615 (2021), залежно від застосовності¹⁵.
- 6. Країни повинні встановити необхідні правові повноваження та визначити національні компетентні органи, відповідальні за впровадження та застосування цільових фінансових санкцій відповідно до наступних стандартів та процедур:

- (a) Країни¹⁶ повинні встановити вимогу до усіх фізичних та юридичних осіб в межах країни щодо невідкладного замороження без попереднього повідомлення коштів або інших активів визначених для включення фізичних та юридичних осіб. Ця вимога повинна розповсюджуватися на: усі кошти або інші активи, якими володіють або які контролюють визначені для включення фізичні або юридичні особи, а не лише ті, що

¹⁵ Положення резолюції 2664 щодо гуманітарної діяльності застосовуються до всіх існуючих та майбутніх заходів із заморожування активів, запроваджених або поновлених Радою Безпеки, за відсутності прямого протилежного рішення Ради Безпеки; водночас стосовно Афганістану конкретні положення, що містяться в пункті 1 резолюції 2615, продовжують застосовуватися щодо заходів із заморожування активів, передбачених підпунктом (a) пункту 1 резолюції 2255 (як це підтверджено пунктом 4 резолюції 2664).

¹⁶ У випадку Європейського Союзу, що є наднаціональною юрисдикцією відповідно до Рекомендації 6, законодавство ЄС застосовується наступним чином. Активи визначених для включення фізичних та юридичних осіб заморожуються відповідно до правових актів ЄС та внесених змін. Держави-члени ЄС можуть вжити додаткових заходів для забезпечення замороження, а усі фізичні або юридичні особи в межах ЄС повинні не порушувати це замороження та не надавати кошти визначеним фізичним та юридичним особам.

пов'язані з конкретним терористичним актом, замислом або загрозою; ті кошти або інші активи, якими повністю або спільно володіють або яких контролюють, прямо або опосередковано, визначені фізичні або юридичні особи; і кошти або інші активи, які походять або одержані з коштів або інших активів, якими володіють або яких прямо чи опосередковано контролюють визначені фізичні або юридичні особи, а також кошти або інші активи фізичних та юридичних осіб, які діють від імені або за дорученням визначених фізичних або юридичних осіб.

- (b) Країни повинні забороняти своїм громадянам або будь-яким фізичним або юридичним особам в межах своєї юрисдикції надавати будь-які кошти або інші активи, економічні ресурси, або фінансові чи інші пов'язані послуги, прямо або опосередковано, повністю або частково, на користь визначених для включення фізичних або юридичних осіб; юридичних осіб, якими володіють або яких контролюють, прямо або опосередковано, визначені для включення фізичні або юридичні особи; та фізичних або юридичних осіб, які діють від імені або за дорученням визначених для включення фізичних або юридичних осіб, якщо немає ліцензії, дозволу або іншого повідомлення згідно з відповідними резолюціями Ради Безпеки (див. нижче розділ E).
- (c) Без шкоди для зобов'язання впроваджувати заходи, описані вище в підпунктах (a) та (b), коли таке заморожування активів вводиться Радою Безпеки або її санкційними Комітетами, країни повинні застосовувати положення резолюцій, зазначених у пункті 5bis¹⁷.
- (d) Країни повинні мати механізми доведення визначень для включення осіб до списку до відома фінансового сектору та ВНУП негайно після вжиття таких заходів, а також надання чітких інструкцій, особливо фінансовим установам та іншим фізичним або юридичним особам, включаючи ВНУП, які можуть бути держателями цільових коштів або інших активів, стосовно їх зобов'язань вживати заходів в рамках механізмів замороження.
- (e) Країни повинні встановити вимогу до фінансових установ та ВНУП¹⁸ подавати повідомлення компетентним органам щодо будь-яких заморожених активів або вжитих заходів згідно з вимогами щодо заборони відповідних Резолюцій РБ ООН, включаючи спроби проведення операцій, та забезпечувати ефективне використання такої інформації компетентними органами.
- (f) Країни повинні встановити ефективні заходи захисту прав *добросовісних* третіх сторін, які діють належним чином при виконанні зобов'язань за Рекомендацією 6.

D. ВИКЛЮЧЕННЯ ЗІ СПИСКУ, РОЗМОРОЖЕННЯ ТА НАДАННЯ ДОСТУПУ ДО ЗАМОРОЖЕНИХ КОШТІВ АБО ІНШИХ АКТИВІВ

- 7. Країни повинні розробити та впровадити загальновідомі процедури щодо подання запитів про виключення зі списку до Ради Безпеки у випадку, якщо фізичні та юридичні особи, включені відповідно до Резолюції 1267 (1999) та наступних резолюцій, на думку країни, не відповідають чи більше не відповідають критеріям щодо включення. У випадку, якщо

¹⁷ Це означає, що надання, обробка або виплата коштів, інших фінансових активів чи економічних ресурсів, або ж надання товарів і послуг, необхідних для забезпечення своєчасної доставки гуманітарної допомоги або підтримки іншої діяльності, спрямованої на задоволення базових людських потреб, є дозволеними та не вважаються порушенням заходів із заморожування активів, запроваджених Радою Безпеки ООН або її санкційними Комітетами. Цей дозвіл поширюється на таку гуманітарну діяльність, що здійснюється суб'єктами, визначеними в пункті 1 Резолюції РБ ООН 2664, та надавачами послуг згідно з пунктом 1 Резолюції РБ ООН 2615.

Країни зобов'язані застосовувати ці положення під час застосування санкцій, запроваджених Радою Безпеки ООН або її санкційними Комітетами. Країни також можуть застосовувати ці положення до санкцій, які вони можуть запроваджувати на (наднаціональному чи) національному рівнях, зокрема до тих, що застосовуються відповідно до Резолюції РБ ООН 1373.

Країни мають гнучкість у виборі способів реалізації відповідних резолюцій ООН. Рекомендація 6 не визначає, яким чином країни мають дотримуватися цих гуманітарних положень. Існує кілька підходів, зокрема, але не виключено: винятки, генеральні ліцензії, законодавчі вилучення (карв-аут) або інші заходи, залежно від правової бази, яку країна використовує для впровадження санкцій ООН.

¹⁸ Резолюції РБ ООН застосовуються до усіх фізичних та юридичних осіб в межах країни.

Комітет 1267 чи Комітет 1988 виключив фізичну або юридичну особу зі списку, зобов'язання щодо замороження більше не існує. У випадку подання запитів щодо виключення зі списку осіб, пов'язаних з Аль-Каїдою, такі процедури та критерії повинні відповідати процедурам, впровадженим Комітетом 1267 та зазначеним у Резолюціях 1730 (2006), 1735 (2006), 1822 (2008), 1904 (2009), 1989 (2011) та будь-яких наступних Резолюціях. У випадку подання запитів щодо виключення зі списку осіб, пов'язаних з Талібаном та осіб, які становлять загрозу для миру, безпеки та стабільності Афганістану, такі процедури та критерії повинні відповідати процедурам, впровадженим Комітетом 1988 та зазначеним у Резолюціях 1730 (2006), 1735 (2006), 1822 (2008), 1904 (2009), 1989 (2011) та будь-яких наступних Резолюціях.

8. Для фізичних та юридичних осіб, визначених відповідно до Резолюції 1373 (2001), країни повинні мати відповідні правові повноваження та процедури або механізми для виключення зі списку та розмороження коштів або інших активів фізичних або юридичних осіб, які більше не відповідають критеріям щодо визначення для включення. Країни також повинні мати процедури, які б дозволяли на запит здійснювати перегляд рішення щодо визначення для включення особи у суді або іншому незалежному компетентному органі.
9. Для фізичних або юридичних осіб, які мають таке ж або схоже ім'я, як і визначені для включення особи, які стали об'єктом ненавмисного механізму замороження (наприклад, у випадку помилкового позитивного результату) країни повинні розробити та впровадити загальновідомі процедури вчасного розмороження коштів або інших активів таких фізичних або юридичних осіб після перевірки того, що така особа не є визначеною для включення до списку.
10. Якщо країни визначили, що кошти або інші активи фізичних або юридичних осіб, включених Радою Безпеки або одним з її комітетів з питань застосування санкцій, є необхідними для покриття основних витрат з метою оплати певних видів зборів, витрат та комісій за послуги, або для покриття надзвичайних витрат, країни повинні надати доступ до таких коштів або інших активів відповідно до процедур, викладених у Резолюції 1452 (2002) та будь-яких наступних Резолюціях. На тих самих підставах, країни повинні надавати доступ до коштів або інших активів, якщо заходи щодо замороження застосовуються до фізичних або юридичних осіб, визначених для включення на (над)національному рівні країною відповідно до Резолюції 1373 (2001) та згідно з Резолюцією 1963 (2010).
11. Країни повинні забезпечити механізм, за допомогою якого визначена для включення до списку фізична або юридична особа може оскаржити її визначення з метою перегляду цього питання компетентним органом або судом. Стосовно включення до списку осіб, пов'язаних з Аль-Каїдою, країни повинні інформувати визначені фізичні та юридичні особи щодо наявності Офісу Уповноваженого ООН відповідно до Резолюції 1904 (2009), який приймає клопотання щодо виключення зі списку.
12. Країни повинні мати механізми щодо повідомлення фінансового сектору та ВНУП про виключення зі списку та розмороження негайно після вжиття таких заходів, та надання відповідних інструкцій, особливо фінансовим установам та іншим фізичним або юридичним особам, включаючи ВНУП, які можуть бути держателями цільових коштів або інших активів, щодо їх зобов'язань визнавати рішення стосовно виключення або розмороження.

Е. КРИТЕРІЇ ВКЛЮЧЕННЯ ДО СПИСКУ ООН

13. Критерії визначення для включення до списку, передбачені у відповідних Резолюціях Ради Безпеки ООН, наступні:

(a) **Резолюції РБ ООН 1267 (1999), 1989 (2011) та їх наступні резолюції¹⁹:**

- (i) будь-яка фізична або юридична особа, яка бере участь у фінансуванні, плануванні, сприянні, підготовці або вчиненні діянь або діяльності, спільно з, під іменем, від

¹⁹ Рекомендація 6 застосовується до усіх чинних та наступних резолюцій після Резолюції 1267 (1999). На час видання Пояснювальної записки (лютий 2012), наступними резолюціями, пов'язаними з Резолюцією 1267 (1999), є: 1333 (2000), 1367 (2001), 1390 (2002), 1455 (2003), 1526 (2004), 1526 (2004), 1617 (2005), 1735 (2006), 1822 (2008), 1904 (2009), 1988 (2011) та 1989 (2011).

імені, або за підтримки; постачанні, продажі або перевезенні зброї та пов'язаних матеріалів; наймі; а також іншим чином надання підтримки діянням або діяльності Аль-Каїди, або будь-якому її осередку, філії, групі, що відділилася або походить від неї²⁰; або

- (ii) будь-яка установа, якою володіє або яку контролює, прямо або опосередковано, будь-яка фізична або юридична особа, визначена для включення відповідно до підпункту 13 (а) (i), або особи, які діють від їх імені або за їх дорученням.

(b) Резолюції РБ ООН 1267 (1999), 1988 (2011) та їх наступні резолюції:

- (i) будь-яка фізична або юридична особа, яка бере участь у фінансуванні, плануванні, сприянні, підготовці або вчиненні діянь або діяльності, спільно з, під іменем, від імені, або за підтримки; постачання, продаж або перевезення зброї та пов'язаних матеріалів; найм; а також іншим чином надання підтримки діянням або діяльності визначених для включення до списку осіб або інших фізичних осіб, груп, установ та компаній, пов'язаних з Талібаном, що становлять загрозу миру, стабільності та безпеці Афганістану; або
- (ii) будь-яка установа, якою володіє або яку контролює, прямо або опосередковано, будь-яка фізична або юридична особа, включена відповідно до підпункту 13 (b) (i) цього пункту, або особи, які діють від їх імені або за їх дорученням.

(c) Резолюція РБ ООН 1373 (2001):

- (i) будь-яка фізична або юридична особа, яка вчиняє або здійснює спробу вчинити терористичні акти, або яка бере участь чи сприяє вчиненню терористичних актів;
- (ii) будь-яка установа, якою володіє або яку контролює, прямо або опосередковано, будь-яка фізична або юридична особа, визначена відповідно до підпункту 13 (c) (i) цього пункту; або
- (iii) будь-яка фізична або юридична особа, яка діє від імені або за дорученням будь-якої фізичної або юридичної особи, визначеної відповідно до підпункту 13 (c) (i) цього пункту.

²⁰ Пункт 2 Резолюції РБ ООН 1617 (2005) додатково визначає критерії зв'язків з Аль-Каїдою або Усама бін Ладеном.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 7 (ЦІЛЬОВІ ФІНАНСОВІ САНКЦІЇ СТОСОВНО РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ)

А. ЦІЛЬ

1. Рекомендація 7 встановлює вимогу до країн застосовувати цільові фінансові санкції²¹ з метою забезпечення виконання Резолюцій Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй (РБ ООН), які встановлюють вимогу до країн невідкладно заморожувати кошти або інші активи та забезпечити, щоб ні кошти, ні інші активи не надавалися, прямо або опосередковано, на користь будь-якій фізичній²² чи юридичній особі, визначені для включення Радою Безпеки ООН (РБ) відповідно до Розділу VII Статуту ООН, згідно з Резолюціями РБ ООН, які стосуються запобігання та зриву фінансування розповсюдження зброї масового знищення.²³
2. Потрібно наголосити, що жодна із вимог в Рекомендації 7 не має наміру замінити інші заходи або зобов'язання, що можуть бути вже впроваджені з метою вирішення питання щодо коштів або інших активів в контексті кримінального, цивільного або адміністративного розслідування або провадження, згідно з вимогами міжнародних договорів або Резолюцій Ради Безпеки, пов'язаних з нерозповсюдженням зброї масового знищення.²⁴ Основна увага Рекомендації 7 полягає у запобіжних заходах, які є необхідними та унікальними в контексті зупинення потоку коштів або інших активів розповсюджувачам чи з метою розповсюдження; і використання коштів або інших активів розповсюджувачами чи з метою розповсюдження, як того вимагає Рада Безпеки ООН (Рада Безпеки).

В. ВКЛЮЧЕННЯ ДО СПИСКУ

3. Включення до списку здійснюється Радою Безпеки у вигляді додатків до відповідних резолюцій або Комітетами РБ ООН, створеними відповідно до цих резолюцій. Не існує чіткого зобов'язання, за яким держави-члени ООН надають пропозиції щодо включення до Ради Безпеки або відповідного(их) Комітету(ів) РБ ООН. Однак, на практиці, рішення Ради Безпеки або відповідних Комітетів першочергово залежать від запитів щодо включення держав-членів. Резолюції РБ ООН 1718 (2006) та 1737 (2006) передбачають, що відповідні Комітети повинні видати інструкції, які можуть бути необхідними для сприяння застосування заходів, визначених цими Резолюціями та їх наступними резолюціями.
4. Країни повинні розглянути можливість встановлення повноважень та ефективних процедур або механізмів подання до Ради Безпеки пропозицій щодо включення фізичних або юридичних осіб згідно з відповідними Резолюціями РБ, які накладають цільові фінансові санкції в контексті фінансування розповсюдження зброї масового знищення. Тому країни можуть розглянути наступні елементи:

(а) визначення компетентного(них) органу(ів), виконавчого або судового, який відповідатиме за:

(і) подання пропозиції до санаційного Комітету 1718 щодо включення відповідних

²¹ Рекомендація 7 спрямована на застосування цільових фінансових санкцій. Однак, потрібно зазначити, що відповідні Резолюції РБ ООН набагато ширші та передбачають інші види санкцій (наприклад заборону подорожувати) та інші види фінансових положень (наприклад, фінансова заборона здійснення діяльності та санкції та заходи обачливості на основі категорії). Що стосується цільових фінансових санкцій, пов'язаних з фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення та іншими видами фінансових положень, FATF видала не зобов'язуючі інструкції, які країнам бажано враховувати при впровадженні відповідних Резолюцій РБ ООН.

²² Фізична чи юридична особа.

²³ Рекомендація 7 застосовується до усіх чинних Резолюцій РБ ООН, що передбачають застосування цільових фінансових санкцій за фінансування розповсюдження зброї масового знищення, до будь-яких наступних пов'язаних з ними Резолюцій та будь-яких наступних Резолюцій РБ ООН, які накладають цільові фінансові санкції в контексті фінансування розповсюдження зброї масового знищення. На час видання цієї Пояснювальної записки (жовтень 2025 року), резолюціями РБ ООН, які передбачають застосування цільових фінансових санкцій за фінансування розповсюдження зброї масового знищення, є такі: 1718 (2006), 1874 (2009), 2087 (2013), 2094 (2013), 2270 (2016), 2321 (2016) та 2356 (2017). Резолюції РБ, які передбачають застосування цільових фінансових санкцій, пов'язаних з фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення щодо Ірану є: 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008) та 1929 (2010).

²⁴ Ґрунтуючись на викладених вимогах, наприклад, *Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, Конвенції про заборону біологічної та токсичної зброї, Конвенції про хімічну зброю*, а також Резолюції РБ ООН 1540 (2004) та 2235 (2016). Ці зобов'язання існують окремо від зобов'язань, встановлених Рекомендацією 7 та Пояснювальною запискою до неї.

фізичних або юридичних осіб, які відповідають критеріям щодо включення, викладеним у Резолюції РБ ООН 1718 (2006) та наступних пов'язаних з нею резолюціях²⁵, якщо цей орган приймає таке рішення і має підстави вважати, що існують достатні докази для відповідності таким критеріям (див. розділ Е, що визначає чіткі критерії включення до списку згідно з відповідними Резолюціями РБ ООН); та

- (ii) подання пропозиції до санаційного Комітету 1737 щодо включення відповідних фізичних або юридичних осіб, які відповідають критеріям щодо включення, викладеним у Резолюції РБ ООН 1737 (2006) та наступних пов'язаних з нею резолюціях, якщо компетентний орган приймає таке рішення і має підстави вважати, що існують достатні докази для відповідності таким критеріям (див. розділ Е, що визначає спеціальні критерії включення до списку згідно з відповідними Резолюціями РБ ООН).
- (b) наявність механізму(ів) визначення осіб для включення у список, що ґрунтуються на критеріях щодо включення, викладених у Резолюції 1718 (2006), 1737 (2006) та наступних пов'язаних з ними резолюціях (див. розділ Е, в якому викладені конкретні критерії щодо включення відповідних Резолюцій РБ ООН). Такі процедури повинні забезпечувати визначення, відповідно до існуючих (над) національних принципів, чи існують достатні або обґрунтовані підстави для подання пропозиції щодо включення.
- (c) наявність відповідних правових повноважень, та процедур або механізмів для збору або запиту якомога більше інформації з усіх відповідних джерел для визначення фізичних та юридичних осіб, які, ґрунтуючись на достатніх підставах підозрювати або вважати, відповідають критеріям щодо включення згідно відповідних Резолюцій РБ ООН.
- (d) при прийнятті рішення, чи подавати пропозицію щодо включення у список, враховуючи критерії Розділу Е цієї пояснювальної записки. При поданні пропозиції щодо включення, компетентний орган кожної країни застосовуватиме правові стандарти своєї правової системи із додержанням прав людини, поважаючи верховенство права та визнаючи права добросовісних третіх сторін.
- (e) при поданні імен до санаційного Комітету 1718 згідно з Резолюцією РБ ООН 1718 (2006) та наступними пов'язаними з нею резолюціями, або до санаційного Комітету 1737 згідно з Резолюцією 1737 (2006) та наступними пов'язаними з нею резолюціями, країни повинні надати якомога більше деталей щодо:
 - (i) пропонованої особи, а саме, достатню ідентифікаційну інформацію, що дозволить здійснити чітку та позитивну ідентифікацію фізичних та юридичних осіб; а також
 - (ii) конкретної інформації, яка обґрунтовує визначення фізичної або юридичної особи як такої, що відповідає спеціальним критеріям щодо включення (див. розділ Е, в якому викладені спеціальні критерії щодо включення згідно відповідних Резолюцій РБ ООН).
- (f) наявність процедур, які нададуть можливість, у випадку необхідності, в односторонньому порядку вчиняти дії проти ідентифікованої фізичної або юридичної особи, пропозиція щодо включення якої розглядається.

С. ЗАМОРОЖЕННЯ ТА ЗАБОРОНА ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З КОШТАМИ АБО ІНШИМИ АКТИВАМИ ВКЛЮЧЕНИХ ФІЗИЧНИХ АБО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

5. Встановлено вимогу до країн невідкладно впроваджувати цільові фінансові санкції проти включених фізичних та юридичних осіб:

²⁵ Рекомендація 7 застосовується до усіх чинних та наступних резолюцій, пов'язаних з Резолюцією РБ ООН 1718 (2006). На час видання цієї Пояснювальної записки (червень 2017 р.), наступною резолюцією за Резолюцією 1718 (2006) є: Резолюція 1874 (2009 р.), Резолюція 2087 (2013 р.), Резолюція 2094 (2013 р.), Резолюція 2270 (2016 р.), Резолюція 2321 (2016) та Резолюція 2356 (2017).

- (a) у випадку Резолюції 1718 (2006) та наступних пов'язаних з нею резолюцій, Радою Безпеки у додатках до відповідних резолюцій або санкційним Комітетом РБ 1718²⁶; та
 - (b) у випадку Резолюції 1737 (2006) та наступних пов'язаних з нею резолюцій, прийнятих Радою Безпеки у додатках до відповідних резолюцій або санкційним Комітетом РБ 1737, коли ці Комітети діють відповідно до Розділу VII Статуту ООН;
6. Країни повинні встановити необхідні правові повноваження та визначити національні компетентні органи, відповідальні за впровадження та застосування цільових фінансових санкцій відповідно до наступних стандартів та процедур:
- (a) Країни²⁷ повинні встановити вимогу до усіх фізичних та юридичних осіб в межах країни щодо негайного замороження без попереднього повідомлення коштів або інших активів включених фізичних та юридичних осіб. Ця вимога повинна розповсюджуватися на: усі кошти або інші активи, якими володіють або які контролюються включеними фізичними або юридичними особами, а не лише ті, що пов'язані з конкретним діянням, замислом або загрозою розповсюдження зброї масового знищення; ті кошти або інші активи, якими повністю або спільно володіють або які контролюються, прямо або опосередковано, включеними фізичними або юридичними особами; і кошти або інші активи, які походять або одержані з коштів або інших активів, якими володіють або які прямо чи опосередковано контролюються включеними фізичними або юридичними особами, а також кошти або інші активи фізичних та юридичних осіб, які діють від імені або за дорученням включених фізичних або юридичних осіб.
 - (b) Країни повинні забезпечити, щоб будь-які кошти або інші активи не надавалися їх громадянами або будь-якими фізичними чи юридичними особами в межах своєї території на користь включених фізичних або юридичних осіб, якщо на це не надано ліцензію, повноваження або іншого повідомлення згідно з відповідними Резолюціями РБ ООН (див. нижче розділ E).
 - (c) Країни повинні мати механізми повідомлення фінансового сектору та ВНУП щодо включених осіб до списку негайно після вжиття таких заходів, а також надання чітких інструкцій, особливо фінансовим установам та іншим фізичним або юридичним особам, включаючи ВНУП, які можуть бути держателями цільових коштів або інших активів, стосовно їх зобов'язань вживати заходів в рамках механізмів замороження.
 - (d) Країни повинні встановити вимогу до фінансових установ та ВНУП²⁸ подавати повідомлення компетентним органам щодо будь-яких заморожених активів або вжитих заходів згідно вимог заборони, передбачених у відповідних Резолюціях РБ ООН, включаючи спроби проведення операцій, та забезпечувати ефективне використання такої інформації компетентними органами.
 - (e) Країни повинні вживати ефективних заходів захисту прав добросовісних третіх сторін, які діють належним чином, при виконання зобов'язань передбачених Рекомендацією 7.
 - (f) Країни повинні вживати відповідних заходів моніторингу та забезпечення дотримання фінансовими установами та ВНУП відповідних законів або засобів, які підлягають виконанню, що визначають вимоги відповідно до Рекомендації 7. Недодержання таких законів або засобів, які підлягають виконанню, повинно тягнути за собою

²⁶ Як зазначено в резолюції 2270 (2016) (п.32), це також стосується суб'єктів Уряду Кореїської Народно-Демократичної Республіки або Робочої партії Кореї, визначені країнами, як такі, що пов'язані з програмами ядерних або балістичних ракет КНДР або іншими діями, забороненими резолюцією 1718 (2006) та наступними пов'язаними з нею резолюціями.

²⁷ У випадку Європейського Союзу, що є наднаціональною юрисдикцією відповідно до 7 Рекомендації FATF, активи включених фізичних та юридичних осіб заморожуються відповідно до рішень та постанов Ради (з поправками) в рамках спільної зовнішньої політики і політики безпеки ЄС. Держави-члени ЄС можуть вжити додаткових заходів для забезпечення замороження, а усі фізичні або юридичні особи в межах ЄС повинні не порушувати це замороження та не надавати кошти включеним фізичним та юридичним особам.

²⁸ Резолюції РБ ООН застосовуються до усіх фізичних та юридичних осіб в межах країни.

застосування цивільних, адміністративних або кримінальних санкцій.

D. ВИКЛЮЧЕННЯ ЗІ СПИСКУ, РОЗМОРОЖЕННЯ ТА НАДАННЯ ДОСТУПУ ДО ЗАМОРОЖЕНИХ КОШТІВ АБО ІНШИХ АКТИВІВ

7. Країни повинні розробити та впровадити загальновідомі процедури щодо подання запитів про виключення зі списку до Ради Безпеки у випадку, якщо включені фізичні та юридичні особи, які, на думку країни, не відповідають або більше не відповідають критеріям щодо включення. У випадку, якщо Рада Безпеки або відповідний санкційний Комітет виключив фізичну або юридичну особу зі списку, зобов'язання щодо замороження більше не існує. У випадку Резолюції 1718 (2006) та наступних пов'язаних з нею резолюцій, такі процедури та критерії повинні відповідати будь-яким чинним інструкціям або процедурам, прийнятим Радою Безпеки відповідно до Резолюції 1730 (2006) та будь-яких наступних пов'язаних з нею резолюцій, включаючи в рамках механізму Координаційного центру, створеного відповідно до цієї резолюції. Країни повинні забезпечити можливість включеним у список фізичним та юридичним особам надсилати запит щодо виключення зі списку Координаційному центру, створеного відповідно до Резолюції РБ ООН 1730 (2006), або повинні повідомляти включених фізичних або юридичних осіб про надсилання запиту безпосередньо Координаційному центру.
8. Для фізичних або юридичних осіб, які мають таке ж або схоже ім'я, як і включені фізичні або юридичні особи, які стали об'єктом ненавмисного механізму замороження (наприклад, у випадку хибного позитивного результату) країни повинні розробити та впровадити загальновідомі процедури вчасного розмороження коштів або інших активів таких фізичних або юридичних осіб після перевірки, що така фізична або юридична особа не є включеною до списку.
9. Якщо країни визначили, що виняткові умови, викладені у Резолюціях РБ ООН 1718 (2006), 1737 (2006) або 2231 (2015) були дотримані, країни повинні надати доступ до коштів або інших активів відповідно до процедур, визначених у цих резолюціях.
10. Країни повинні дозволяти додавати до рахунків, заморожених відповідно до Резолюцій РБ ООН 1718 (2006) або 1737 (2006) відсотки або інші доходи, одержані за цими рахунками, або платежі за контрактами, угодами або зобов'язаннями, які мали місце до дати, з якої ці рахунки стали об'єктом положень цієї резолюції за умови, що будь-які такі відсотки, інші доходи та платежі продовжують бути об'єктом цих положень та заморожуються.
11. Заходи замороження, вжиті відповідно до Резолюції 1737 (2006) не повинні перешкоджати включеній фізичній або юридичній особі здійснювати будь-які платежі за контрактом, укладеним до внесення цієї фізичної або юридичної особи до списку, за умови що:
 - (а) відповідні країни дійшли висновку, що контракт не пов'язаний з будь-якими забороненими речами, матеріалами, обладнанням, товарами, технологіями, допомогою, навчанням, фінансовою допомогою, інвестиціями, брокерськими послугами або іншими послугами, зазначеними у відповідній резолюції Ради Безпеки;
 - (б) відповідні країни дійшли висновку, що платіж не був прямо або опосередковано одержаний фізичною або юридичною особою, яка підпадає під дію заходів, передбачених Резолюцією 1737 (2006); та
 - (с) відповідні країни подали попереднє повідомлення до санкційного Комітету 1737 про намір здійснити або одержати такі платежі або надати дозвіл, за необхідності, на розмороження коштів, інших фінансових активів або економічних ресурсів з цією метою за десять робочих днів до надання такого дозволу.²⁹
12. Країни повинні мати механізми щодо повідомлення фінансового сектору та ВНУП про виключення зі списку та розмороження негайно після вжиття таких заходів, та надання відповідних інструкцій, особливо фінансовим установам та іншим фізичним або юридичним

²⁹ У випадку, якщо включена до списку фізична або юридична особа є фінансовою установою, юрисдикції повинні враховувати керівництва FATF, видані як додаток до документу «Впровадження фінансових положень Резолюцій Ради Безпеки ООН щодо боротьби з розповсюдженням зброї масового знищення», прийнятого у червні 2013 року.

особам, включаючи ВНУП, які можуть бути держателями цільових коштів або інших активів, щодо їх зобов'язань визнавати рішення стосовно виключення або розмороження.

Е. КРИТЕРІЇ ВКЛЮЧЕННЯ ДО СПИСКУ ООН

13. Критерії включення до списку, визначені у відповідних Резолюціях Ради Безпеки ООН, наступні:

(а) Щодо КНДР - Резолюції 1718 (2006), 2087 (2013), 2094 (2013) та 2270 (2016)

- (i) будь-яка фізична або юридична особа, залучена до програм Кореїської Народно-Демократичної Республіки (КНДР), пов'язаних з ядерним озброєнням, зброєю масового знищення та балістичними ракетами;
- (ii) будь-яка фізична або юридична особа, яка надає підтримку програмам Кореїської Народно-Демократичної Республіки (КНДР), пов'язаним з ядерним озброєнням, зброєю масового знищення та балістичними ракетами, включаючи із застосуванням незаконних засобів;
- (iii) будь-яка фізична або юридична особа, яка діє від імені або за дорученням будь-якої фізичної або юридичної особи, включеної відповідно до підпункту 13 (а)(i) або підпункту 13 (а)(ii)³⁰;
- (iv) будь-яка фізична або юридична особа, якою володіє або яку контролює, прямо або опосередковано, будь-яка фізична або юридична особа, включена відповідно до підпункту 13 (а)(i) або підпункту 13 (а)(ii)³¹;
- (v) будь-яка фізична або юридична особа, яка допомагала ухилятися від санкцій або порушувати положення Резолюцій 1718 (2006) та 1874 (2009);
- (vi) будь-яка фізична або юридична особа, яка здійснила свій внесок у заборонені програми КНДР, діяльність, заборонену резолюціями, пов'язаними з КНДР, або ухилення від виконання положень; чи
- (vii) будь-який суб'єкт уряду КНДР чи Робочої партії Кореї або фізична чи юридична особа, що діє від їх імені або за їх дорученням, або будь-який суб'єкт, що є власністю або контролюється ними, визначені країнами як такі, що пов'язані з програмами ядерних або балістичних ракет КНДР або іншою діяльністю, забороненою резолюцією 1718 (2006) та наступними пов'язаними з нею резолюціями.

(б) Щодо Ірану – Резолюції 1737 (2006), 1747 (2007), 1803(2008) та 1929 (2010):

- (i) будь-яка фізична або юридична особа, яка займається чутливою в плані розповсюдження ядерною діяльністю Ірану, безпосередньо пов'язана з цим або надавала підтримку, або брала участь у розробці систем доставки ядерної зброї;
- (ii) будь-яка фізична або юридична особа, яка безпосередньо пов'язана з або надає підтримку чутливій в плані розповсюдження ядерній діяльності Ірану або розробці систем доставки ядерної зброї;
- (iii) будь-яка фізична або юридична особа, яка діє від імені або за дорученням будь-якої фізичної або юридичної особи, визначеної у підпункті 13 (b) (i), підпункті 13 (b) (ii), та/або підпункті 13 (b) (iii) або будь-якої установи, якою володіють або яку контролюють;
- (iv) будь-яка фізична або юридична особа, що діє від імені або за дорученням фізичних осіб та юридичних осіб Корпусу вартівих Ісламської революції, включених відповідно до резолюції Ради Безпеки ООН 1929 (2010);
- (v) будь-яка юридична особа, яка належить або контролюється, включаючи через незаконні засоби, фізичними та юридичними особами Корпусу вартівих Ісламської

³⁰ Кошти або активи цих фізичних або юридичних осіб заморожуються незалежно від того, чи вони спеціально визначені Комітетом. Крім того, резолюція 2270 (2016) (п.23), розширила сферу зобов'язань щодо цільових фінансових санкцій, передбачених резолюцією 1718 (2006), застосовуючи їх до суден Керуючої компанії з океанічного судноплавства, зазначених у додатку III резолюції 2270 (2016).

³¹ Із того ж джерела

революції, включеними відповідно до резолюції Ради Безпеки ООН 1929 (2010);

- (vi) будь-яка фізична або юридична особа, що діє від імені або за дорученням юридичних осіб судноплавних ліній Ісламської Республіки Іран, включених відповідно до резолюції Ради Безпеки ООН 1929 (2010);
- (vii) юридичні особи, що належать або контролюються, включаючи через незаконні засоби, юридичними особами судноплавних ліній Ісламської Республіки Іран, включеними відповідно до резолюції Ради Безпеки ООН 1929 (2010); або
- (viii) будь-яка фізична або юридична особа, стосовно якої Радою Безпеки ООН або Комітетом встановлено, що вона надавала допомогу включеним фізичним або юридичним особам в ухиленні від санкцій або у порушенні положень резолюцій Ради Безпеки ООН 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008) або 1929 (2010).

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 8 (НЕПРИБУТКОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ)

А. ВСТУП

1. З огляду на різноманітність правових форм, які можуть мати неприбуткові організації (НПО), залежно від країни, FATF прийняла функціональне визначення НПО. Це визначення ґрунтується на тих видах діяльності і характеристиках організації, які становлять ризик для їх використання у фінансуванні тероризму, а не на тому лише факті, що така організація діє на неприбутковій основі. Для цілей цієї Рекомендації, НПО відноситься до юридичної особи або правового утворення або організації, яка, у першу чергу, займається збором або виділенням коштів для таких цілей, як: благодійні, релігійні, культурні, освітні, соціальні або «братські», або для проведення інших видів «добрих справ». Не порушуючи Рекомендацію 1, ця Рекомендація застосовується тільки до тих організацій, які підпадають під визначення FATF «НПО». Це не стосується усього спектру організацій, що працюють у неприбутковій сфері в країні.
2. НПО відіграють важливу роль у світовій економіці та у багатьох національних економіках і соціальних системах. Їх зусилля доповнюють діяльність державного та приватного секторів у наданні основних послуг, комфорту і надії нужденним по всьому світу. FATF визнає значимість НПО в наданні цих важливих благодійних послуг разом із складністю в наданні допомоги тим, хто їх потребує, часто в зонах високого ризику і зонах конфлікту, і вітає зусилля НПО в задоволенні цих потреб. FATF також визнає намір і зусилля на сьогоднішній день НПО для забезпечення прозорості в рамках своєї діяльності і запобігання їх використанню у фінансуванні тероризму, в тому числі шляхом розробки програм, спрямованих на запобігання радикалізації і насильницькому екстремізму.
3. Деякі НПО можуть бути уразливі до використання у фінансуванні тероризму з цілої низки причин. НПО користуються суспільною довірою, яка надає доступ до значних джерел фінансування, та у деяких випадках використовують великі суми готівки. Крім того, деякі НПО діють по всьому світу, що забезпечує основу для національних і міжнародних операцій і фінансових операцій, які можуть бути в межах або поблизу тих областей, які найбільш піддаються терористичній діяльності. В окремих випадках, терористичні організації скористалися перевагами цих та інших характеристик НПО, щоб проникнути в сектор НПО і використовувати їх кошти та операції для прикриття або підтримки терористичної діяльності. Також були випадки, коли терористи створювали фіктивні НПО або займалися шахрайським збором коштів для цих цілей. Міжнародна кампанія з протидії фінансуванню тероризму, що триває, виявила випадки, коли терористи та терористичні організації використовують деякі НПО у секторі для збору та переміщення коштів, надання матеріально-технічної підтримки, заохочення вербування терористів або підтримки терористичних організацій та діяльності в інший спосіб. Таке зловживання не лише сприяє терористичній діяльності, але й підриває довіру донорів і фінансових установ та ставить під загрозу саму цілісність НПО.
4. Таким чином, захист НПО від неправомірного використання для фінансування тероризму є одночасно критично важливим компонентом глобальних зусиль із запобігання та боротьби з тероризмом і необхідним кроком для збереження цілісності НПО, донорської спільноти та фінансових установ, послугами яких вони користуються. Заходи щодо захисту НПО від потенційного неправомірного використання для фінансування тероризму повинні бути цілеспрямованими і відповідати ризик-орієнтованому підходу. Важливо також, щоб такі заходи впроваджувалися з дотриманням зобов'язань країн за Статутом Організації Об'єднаних Націй та міжнародним правом, зокрема, міжнародним правом прав людини, міжнародними законами у справах біженців та міжнародним гуманітарним правом.³²

В. ЦІЛІ ТА ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ

³² Див. також Резолюцію РБ ООН 2462(2019), пп. 6 і 23 та Резолюцію РБ ООН 2664(2022), п. 1.

5. Метою Рекомендації 8 є забезпечення того, щоб НПО неправомірно не використовувались терористами та терористичними організаціями: (i) для позиціювання за законних суб'єктів; (ii) для використання законних суб'єктів у якості каналів для фінансування тероризму, у тому числі з метою уникнення заходів щодо замороження рахунків, або (iii) для приховування або маскуванню таємного перенаправлення коштів, призначених для законних цілей, але перенаправлених для терористичних цілей. У цій Пояснювальній записці підхід, прийнятий для досягнення цієї мети базується на таких загальних принципах:
- (a) Неправомірне використання НПО з метою фінансування тероризму, що мали місце в минулому та тривають зараз, вимагають від країн вжиття цілеспрямованих, пропорційних та ризик-орієнтованих заходів для усунення виявлених ризиків. Використання ризик-орієнтованого підходу має важливе значення, з огляду на різноманітність окремих національних секторів, різний ступінь ризику неправомірного використання для фінансування тероризму в окремих частинах кожного сектору, необхідність забезпечення подальшого процвітання законної діяльності НПО, а також обмеженість ресурсів і повноважень, доступних для боротьби з фінансуванням тероризму в кожній з країн.
 - (b) Гнучкість у розробці національних заходів реагування на неправомірне використання НПО для фінансування тероризму має важливе значення для того, щоб дозволити їм розвиватися з плином часу, адже вони стикаються та реагують на мінливий характер загрози фінансування тероризму.
 - (c) Цілеспрямовані, пропорційні та ризик-орієнтовані заходи, вжиті країнами для захисту НПО від неправомірного використання для фінансування тероризму, не повинні безпідставно порушувати або перешкоджати законній діяльності НПО відповідно до ризик-орієнтованого підходу. Навпаки, такі заходи повинні сприяти підзвітності і створювати більшу впевненість у НПО, донорської спільноти, фінансових установах та широкої громадськості, що кошти та послуги НПО надходять до визначених законних бенефіціарів. Системи, які сприяють досягненню високого ступеня підзвітності, чесності та довіри громадськості до управління та функціонування усіх НПО, є невід'ємною частиною забезпечення того, що сектор не може бути використаний для фінансування тероризму.
 - (d) Країни повинні виявляти та вживати ефективних та пропорційних заходів щодо НПО, які або використовуються, або свідомо підтримують терористів чи терористичні організації, з урахуванням особливостей випадків. Країни повинні бути спрямовані на запобігання та переслідування, за необхідності, фінансування тероризму та інших форм терористичної підтримки. У випадку, коли НПО, які підозрюються або причетні до фінансування тероризму та інших форм підтримки терористичної діяльності, ідентифіковані, головним пріоритетом країни повинно бути розслідування і припинення такого терористичного фінансування або підтримки. Заходи, які вживаються з цією метою, повинні поважати верховенство права та наскільки це можливо, мінімізувати негативний вплив на невинуватих і законних бенефіціарів діяльності НПО. Однак, цей інтерес не може виправдати необхідність вжиття негайних та ефективних заходів для просування безпосередніх інтересів, які полягають у припиненні фінансування тероризму або інших форм терористичної підтримки з боку НПО.
 - (e) Країни повинні розробити розуміння різних ступенів ризиків ФТ, на які наражаються НПО, та відповідні пропорційні заходи для зменшення цих ризиків згідно з ризик-орієнтованим підходом. Багато НПО можуть мати низький рівень ризику ФТ, можуть мати адекватні заходи саморегулювання та відповідні заходи внутрішнього контролю для зменшення таких ризиків та/або можуть вже підпадати під адекватні законодавчі та регуляторні вимоги, тому може бути відсутня потреба в додаткових заходах.³³ Країни повинні пам'ятати про потенційний вплив заходів на законну діяльність НПО та застосовувати їх там, де це необхідно для зменшення оцінених ризиків ФТ, не порушуючи

³³ У цьому розумінні, заходи саморегулювання можуть включати правила та стандарти, які застосовуються саморегульованими організаціями та акредитуючими організаціями.

та не перешкоджаючи законній діяльності НПО. Застосування заходів до організацій, що працюють у неприбутковій сфері, з метою захисту від їх неправомірного використання для ФТ, якщо вони не підпадають під функціональне визначення НПО, прийняте FATF, не відповідає Рекомендації 8. Впровадження будь-яких заходів, які не є пропорційними оціненим ризикам ФТ, а отже, є надмірно обтяжливими або обмежувальними, не відповідає Рекомендації 8. НПО не є суб'єктами звітування, і не повинні бути зобов'язані проводити належну перевірку клієнтів.

- (f) Розвиток відносин співробітництва між державним та приватним секторами та НПО має вирішальне значення для розуміння ризиків НПО, та стратегій для зменшення ризиків, підвищення рівня інформованості, зміцнення ефективності та розвиток можливостей протидії використанню НПО у фінансуванні тероризму. Країни повинні заохочувати розвиток наукових досліджень та обмін інформацією у НПО для вирішення питань, пов'язаних з фінансуванням тероризму.

С. ОЦІНКА РИЗИКІВ ТА ЗАХОДИ ЩОДО ЇХ ЗНИЖЕННЯ

- 6. НПО піддаються різним ступеням ризику неправомірного використання для ФТ в силу своїх типів, видів діяльності або характеристик, і більшість з них можуть становити низький ризик. Без шкоди для вимог Рекомендації 1:
 - (a) Країни повинні ідентифікувати організації, які підпадають під визначення НПО, прийняте FATF.
 - (b) Країни повинні проводити оцінку ризиків цих НПО, щоб визначити характер ризиків ФТ, які їм загрожують.
 - (c) Країни повинні запровадити цілеспрямовані, пропорційні та ризик-орієнтовані заходи для усунення виявлених ризиків ФТ відповідно до ризик-орієнтованого підходу. Країни можуть також розглянути, якщо вони наявні, заходи саморегулювання та відповідні заходи внутрішнього контролю, що діють в НПО.
 - (d) Дії під літерами від (a) до (c):
 - (i) мають використовувати всі відповідні та надійні джерела інформації³⁴, в тому числі шляхом взаємодії з НПО,
 - (ii) можуть набувати різних форм і може бути, а може і не бути письмовим продуктом,
 - (iii) повинні періодично переглядатися.

Д. ЕФЕКТИВНИЙ ПІДХІД ДО ВИЯВЛЕННЯ, ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ НЕПРАВОМІРНОГО ВИКОРИСТАННЯ НПО ДЛЯ ФТ

- 7. Існує широкий спектр підходів у визначенні, попередженні та боротьбі з неправомірним використанням НПО для фінансування тероризму. Для НПО, які мають низький ризик бути використаними з метою ФТ, країни можуть зосередитися лише на проведенні інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань фінансування тероризму та вирішити утриматися від вжиття додаткових пом'якшувальних заходів. В інших ситуаціях ефективний підхід повинен включати всі чотири наведені нижче елементи, щоб захистити НПО від можливого неправомірного використання для фінансування тероризму, не порушуючи при цьому законну діяльність НПО та не перешкоджаючи їй.
 - (a) Безперервна інформаційно-роз'яснювальна робота щодо питань фінансування тероризму:
 - (i) Країни повинні мати чітку політику для забезпечення підзвітності, чесності та довіри суспільства до адміністрації і управління НПО.
 - (ii) Країнам слід заохочувати та проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу і освітні програми, за необхідності, для підвищення та поглиблення обізнаності серед НПО та донорської спільноти про потенційну уразливість НПО до використання для

³⁴ Наприклад, таку інформацію можуть надавати регулятори, податкові органи, ПФР, донорські організації або органи правопорядку та розвідувальні органи.

фінансування тероризму та ризиків фінансування тероризму, а також заходів, які НПО можуть вживати, щоб захистити себе від такого використання.

- (iii) Країнам слід співпрацювати з НПО, щоб розвивати і вдосконалювати кращі практики щодо усунення ризиків фінансування тероризму та вразливостей, і таким чином захищати їх від використання для цілей фінансування тероризму.
 - (iv) Країнам слід заохочувати НПО проводити операції через регульовані фінансові та платіжні канали, де це можливо, враховуючи різні можливості фінансових секторів у різних країнах і в різних сферах, та ризики використання готівки.
- (b) Цілеспрямовані, пропорційні та ризик-орієнтовані заходи, включаючи нагляд або моніторинг НПО:

Країни повинні вживати заходів для сприяння ефективному нагляду та моніторингу НПО. Підхід за принципом «один розмір підходить всім» був би несумісний з належною реалізацією ризик-орієнтованого підходу, як це передбачено Рекомендацією 1 Стандартів FATF. На практиці:

- (i) Країни повинні бути в змозі продемонструвати, що вони запровадили цілеспрямовані, пропорційні та ризик-орієнтовані заходи, які застосовуються до НПО. Також можливо, що існуючі регуляторні та заходи саморегулювання і пов'язані з ними заходи внутрішнього контролю, що застосовуються в НПО, або інші заходи можуть вже достатньою мірою відповідати поточним ризикам фінансування тероризму для НПО в країні, хоча ризики фінансування тероризму в секторі повинні періодично переглядатися.
 - (ii) Відповідні органи влади повинні контролювати дотримання НПО цілеспрямованих, пропорційних та ризик-орієнтованих заходів, що застосовуються до них.
 - (iii) Відповідні органи повинні мати можливість застосовувати ефективні, пропорційні та переконливі санкції за порушення з боку НПО або осіб, що діють від імені цих НПО.³⁵
- (c) Ефективний збір інформації та розслідування
- (i) Країни повинні забезпечити ефективну співпрацю, координацію та обмін інформацією в максимально можливій мірі на усіх рівнях відповідних органів або організацій, які володіють відповідною інформацією про НПО.
 - (ii) Країни повинні мати досвід розслідування і можливості для перевірки тих НПО, які підозрюються у використанні, або активній підтримці терористичної діяльності або терористичних організацій.
 - (iii) Країнам слід забезпечити, що повний доступ до інформації щодо адміністрації та управління окремої НПО (в тому числі фінансової та програмної інформації) може бути отриманий у ході розслідування.
 - (iv) Країнам слід створити відповідні механізми для забезпечення того, щоб, коли є підозри або розумні підстави підозрювати, що окрема НПО: (1) задіяна у фінансуванні тероризму та/або є прикриттям для збору коштів терористичною організацією, (2) використовується в якості каналу для фінансування тероризму, у тому числі з метою уникнення заходів із замороження активів, чи інших форм сприяння тероризму; або (3) приховує чи маскує таємні перекази коштів, призначених для законних цілей, однак перенаправлені в інтересах терористів чи терористичних організацій, ця інформація оперативно передавалася відповідним компетентним органам для здійснення превентивних або слідчих дій.

- (d) Здатність ефективно реагувати на міжнародні запити про надання інформації щодо

³⁵ В межах таких санкцій може застосовуватись блокування рахунків, усунення довірених осіб, штрафи, анулювання сертифікації, анулювання ліцензії та анулювання реєстрації. Це не повинно перешкоджати паралельному цивільному, адміністративному чи кримінальному провадженню щодо НПО або осіб, які діють від їх імені, коли це є доречним.

НПО, котрі викликають занепокоєння. Відповідно до Рекомендацій щодо міжнародного співробітництва, країни повинні визначити відповідні контактні пункти і процедури реагування на міжнародні запити про надання інформації щодо конкретних НПО, що підозрюються у фінансуванні тероризму або інших формах підтримки терористичної діяльності.

Е. РЕСУРСИ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ НАГЛЯДУ, МОНІТОРИНГУ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ

8. Країни повинні забезпечити свої відповідні органи, відповідальні за здійснення нагляду, моніторингу та розслідування щодо своїх НПО, належними фінансовими, людськими та технічними ресурсами.

Глосарій специфічних термінів, що використовуються у цій Рекомендації

Відповідні органи (Appropriate authorities)	компетентні органи, у тому числі регуляторні органи, податкові органи, ПФР, органи правопорядку, розвідувальні органи, акредитаційні установи, а також потенційно саморегульовані організації в деяких юрисдикціях.
Асоційовані організації (Associate NPOs)	неприбуткові включають іноземні філії міжнародних НПО, та НПО з якими встановлено партнерські відносини.
Бенефіціари (вигодоодержувачі) (Beneficiaries)	фізичні особи, або групи фізичних осіб, які одержують благодійну, гуманітарну або інші види допомоги через послуги НПО.
Неприбуткова організація (Non-profit organisation or NPO)	юридична особа або правове утворення або організація, які в першу чергу здійснюють збір та розподіл коштів для благодійних, релігійних, культурних, освітніх, соціальних або «братських» цілей, або для здійснення інших видів «добрих справ» (добročинності).
Заходи (Self-regulatory measures)	саморегулювання включають правила та стандарти, що застосовуються саморегульованими організаціями та акредитаційними установами.
Використання фінансування тероризму (Terrorist financing abuse)	для використання терористами та терористичними організаціями НПО для збору чи переміщення коштів, надання логістичної підтримки, заохочення чи сприяння вербуванню терористів, або іншим чином сприяння терористам чи терористичним організаціям та операціям.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 10 (НАЛЕЖНА ПЕРЕВІРКА КЛІЄНТА)

А. ЗАХОДИ НАЛЕЖНОЇ ПЕРЕВІРКИ КЛІЄНТА ТА РОЗГОЛОШЕННЯ

1. Якщо, під час встановлення або у ході ділових відносин з клієнтом, або при здійсненні разових операцій, фінансова установа має підозру, що операції стосуються відмивання коштів або фінансування тероризму, установа повинна:
 - (а) звичним чином здійснити ідентифікацію та перевірку³⁶ особи клієнта та бенефіціарного власника, постійного або разового, незалежно від будь-яких виключень або визначеного порогу, які б застосовувалися в іншому випадку; та
 - (б) надіслати повідомлення про підозрілу операцію до підрозділу фінансової розвідки відповідно до Рекомендації 20
2. Рекомендація 21 забороняє фінансовим установам, їх директорам, посадовим особам та працівникам розкривати той факт, що повідомлення про підозрілі операції або пов'язана інформація передається до ПФР. Існує ризик того, що клієнту за цих умов можна ненавмисно розголосити інформацію, коли фінансова установа прагне виконати зобов'язання щодо його належної перевірки. Поінформованість клієнтів про можливу передачу повідомлень про підозрілі операції або розслідування може поставити під загрозу майбутні зусилля з розслідування підозрілих операцій з відмивання коштів або фінансування тероризму.
3. Таким чином, якщо фінансові установи мають підозру, що операції пов'язані з відмиванням коштів або фінансуванням тероризму, вони повинні враховувати ризик розголошення при здійсненні заходів належної перевірки клієнта. Якщо установа обґрунтовано вважає, що здійснення заходів належної перевірки клієнта буде розголошенням клієнту або потенційному клієнту, вона може прийняти рішення не проводити цю процедуру, а повинна подати повідомлення про підозрілу операцію. Установи повинні забезпечити, щоб їх співробітники знали і були уважними до цих питань при проведенні заходів належної перевірки клієнта.

В. ЗАХОДИ НАЛЕЖНОЇ ПЕРЕВІРКИ КЛІЄНТА – ОСОБИ, ЯКІ ДІЮТЬ ВІД ІМЕНІ КЛІЄНТА

4. При здійсненні дій, зазначених у пунктах (а) та (б) заходів належної перевірки клієнта, визначених у Рекомендації 10, фінансові установи повинні бути також зобов'язані перевірити, чи особа, яка має намір діяти від імені клієнта, уповноважена на це, а також ідентифікувати та перевірити її особу.

С. ЗАХОДИ НАЛЕЖНОЇ ПЕРЕВІРКИ КЛІЄНТА ДЛЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ТА ПРАВОВИХ УТВОРЕНЬ

5. При здійсненні заходів належної перевірки клієнтів, які є юридичними особами або правовими утвореннями³⁷, фінансові установи повинні бути зобов'язані здійснювати ідентифікацію та перевірку особи клієнта, а також розуміти характер їх діяльності, структуру власності та управління. Метою вимог, нижче викладених у пунктах (а) і (б), що стосуються ідентифікації та перевірки клієнта і бенефіціарного власника, є два аспекти: 1) запобігання незаконному використанню юридичних осіб та правових утворень за рахунок отримання достатніх відомостей про клієнта, щоб мати можливість правильно виявити ризики потенційного відмивання коштів та фінансування тероризму, пов'язаних з діловими відносинами, та, 2) вжиття належних заходів для зниження ризиків. Як два аспекти одного процесу, ці вимоги можуть взаємодіяти і доповнювати один одного природним чином. У зв'язку з цим, фінансові установи повинні бути зобов'язані:

³⁶ Документи, дані або інформація з надійних, незалежних джерел вважатимуться надалі «ідентифікаційними даними».

³⁷ У цих рекомендаціях посилається на такі правові утворення, як трасти (або інші подібні утворення), які є клієнтами фінансової установи або ВНУП або проводять операцію, відноситься до ситуації, коли фізична або юридична особа, яка є довіреною особою, встановлює ділові відносини або здійснює операції від імені вигодоодержувачів або відповідно до умов трасту. Звичайні вимоги здійснення належної перевірки клієнтів, які є фізичними або юридичними особами, будуть продовжуватися застосовуватися, в тому числі відповідно до пункту 4 Пояснювальної записки 10, але додаткові вимоги до трасту та бенефіціарних власників трасту (як визначено) також будуть застосовуватися.

- (a) Здійснювати ідентифікацію та перевіряти особу клієнта. Вид інформації, яка зазвичай може бути необхідною для виконання цієї функції, наступний:
- (i) назва, правова форма і доказ існування - верифікація може здійснюватись шляхом перевірки, наприклад, свідоцтва про реєстрацію юридичної особи, свідоцтва про правовий статус та фінансовий стан юридичної особи, угоди про партнерство, довіреності або іншої документації з надійного незалежного джерела, що підтверджує назву, форму і поточне існування клієнта.
 - (ii) повноваження, які регулюють і зобов'язують юридичну особу або правове утворення (наприклад, меморандум і статут компанії), а також імена відповідних осіб, які обіймають відповідну керівну посаду в юридичній особі або правовому утворенні (наприклад, старші керуючі директори компанії, довіреної(их) особи(ів) трасту).
 - (iii) адреса зареєстрованого офісу та, якщо відрізняється, основне місце здійснення ділової діяльності.
- (b) Здійснювати ідентифікацію бенефіціарних власників клієнта та вживати обґрунтованих заходів³⁸ для перевірки таких осіб, використовуючи наступну інформацію:
- (i) Для юридичних осіб³⁹:
 - (i.i) ідентифікувати фізичну особу (якщо така є – адже частки у праві власності можуть бути настільки диверсифікованими, що там немає фізичних осіб (які діють самостійно або спільно), що здійснюють контроль над юридичною особою або правовим утворенням через право власності), які зрештою мають контрольну частку⁴⁰ в юридичній особі; та
 - (i.ii) тою мірою, коли існує сумнів щодо пункту (i.i), чи особа(и), яка(і) має(ють) контрольну частку у власності, є бенефіціарним(и) власником(и), або якщо немає фізичної особи, яка здійснює контроль через право власності, особу фізичних осіб (якщо такі є), які здійснюють контроль над юридичною особою чи правовим утворенням через інші засоби.
 - (i.iii) якщо немає фізичних осіб, визначених відповідно до пунктів (i.i) або (i.ii), фінансові установи повинні ідентифікувати та вжити обґрунтованих заходів для перевірки відповідних фізичних осіб, які обіймають керівні посади в юридичній особі.
 - (ii) Для правових утворень:
 - (ii.i) трасти – ідентифікувати довіритель, довірених осіб, захисників (якщо такі є), бенефіціарів або клас бенефіціарів⁴¹, та будь-яку іншу фізичну особу, яка врешті здійснює кінцевий ефективний контроль над трастом (включаючи через ланцюжок контролю/права власності);
 - (ii.ii) інші види правових утворень – перевірка осіб, які займають аналогічну або схожу посаду.

Якщо клієнт або власник контрольної частки – компанія, зареєстрована на фондовій біржі та підпадає під вимоги щодо розкриття (або відповідно до правил фондової біржі або відповідно до закону чи засобів, які підлягають виконанню), які встановлюють зобов'язання забезпечити відповідний рівень прозорості бенефіціарної власності, або філіал з контрольною часткою такої компанії, не є необхідним визначати та перевіряти

³⁸ При визначенні обґрунтованості здійснення заходів з перевірки особи, потрібно враховувати ризики відмивання коштів та фінансування тероризму, які становить клієнт та ділові відносини.

³⁹ Заходи (i.i) до (i.iii) не передбачають альтернативний вибір, а представляють собою зростаючі заходи, де кожний захід повинен використовуватися після застосування попереднього заходу, якщо не було встановлено бенефіціарного власника.

⁴⁰ Контрольна частка у власності залежить від структури власності компанії. Вона може ґрунтуватися на порозі, наприклад, будь-яка особа, яка володіє більше, ніж визначеним відсотком компанії (наприклад, 25 %).

⁴¹ Для бенефіціара (ів) трастів, які характеризуються ознаками або класом, фінансові установи повинні одержати достатню інформацію про бенефіціара, щоб переконатися, що вона зможе встановити особу бенефіціара на час виплати, або коли бенефіціар матиме намір реалізувати свої права, надані йому.

особу будь-якого акціонера або бенефіціарного власника таких компаній.

Відповідні ідентифікаційні дані можуть бути одержані з публічного реєстру, від клієнта або з інших надійних джерел.

D. ЗАХОДИ НАЛЕЖНОЇ ПЕРЕВІРКИ КЛІЄНТА ДЛЯ БЕНЕФІЦІАРІВ ПОЛІСІВ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ

6. Для страхування життя або інших видів страхування, пов'язаних з інвестиціями, фінансові установи повинні, на додаток до заходів належної перевірки клієнта, які повинні здійснюватися щодо клієнта та бенефіціарного власника, вживати заходів належної перевірки клієнта до бенефіціара(ів) полісів страхування життя та інших видів страхування, пов'язаних з інвестиціями, після ідентифікації/визначення бенефіціара(ів):
- (a) для бенефіціара(ів), визначеного як конкретна фізична або юридична особа або правове утворення – з'ясування імені (найменування) особи;
 - (b) для бенефіціара(ів), визначеного за допомогою ознак або класу (наприклад, подружжя, діти на час виникнення страхового випадку) або іншими засобами (наприклад, за заповітом) – одержання достатньої інформації про бенефіціара, щоб переконатися, що фінансова установа зможе встановити особу бенефіціара на час виплати.
- Інформація, зібрана відповідно до пункту (a) та/або (b), повинна документуватися та зберігатися відповідно до положень Рекомендації 11.
7. Для обох випадків, зазначених у пункті 6 (a) та (b), перевірка особи бенефіціара(ів) повинна здійснюватися на час виплати.
8. Бенефіціар полісів страхування життя повинен вважатися фінансовою установою відповідним фактором ризику при визначенні, чи потрібно застосовувати посилені заходи належної перевірки клієнта. Якщо фінансова установа визначає, що бенефіціар, який є юридичною особою або правовим утворенням, становить підвищений ризик, тоді посилені заходи належної перевірки клієнта на час виплати повинні включати обґрунтовані заходи ідентифікації та перевірки особи бенефіціарного власника бенефіціара.
9. Якщо фінансова установа не спроможна виконати пункти 6 та 8, вона повинна розглянути питання створення повідомлення про підозрілу операцію.

E. ПОКЛАДАННЯ НА ПОПЕРЕДНЬО ЗДІЙСНЕНУ ІДЕНТИФІКАЦІЮ ТА ПЕРЕВІРКУ

10. Заходи належної перевірки клієнта, викладені у Рекомендації 10, не передбачають, що фінансові установи повинні на постійній основі здійснювати ідентифікацію та перевірку особи клієнта кожного разу, коли клієнт здійснює операцію. Установа має право покладатися на вже здійснені заходи ідентифікації та перевірки, якщо тільки вона не має сумнівів щодо достовірності інформації. Приклади ситуацій, за яких установа може мати такі сумніви, виникають, коли є підозра у відмиванні коштів цим клієнтом або коли мають місце значні зміни у способі функціонування рахунку клієнта, що не відповідає характеру ділової діяльності цього клієнта.

F. ЧАС ПЕРЕВІРКИ

11. Приклади видів обставин (на додаток до тих, які стосуються бенефіціарів страхування життя) у випадках, які передбачають можливість завершення перевірки після встановлення ділових відносин, адже важливим є не переривати звичайне ведення ділової діяльності, включають:
- Ведення ділової діяльності дистанційно.
 - Операції з цінними паперами. У сфері цінних паперів компанії та посередники можуть бути зобов'язані здійснювати операції дуже швидко, згідно з умовами ринку, у той час, коли клієнт зв'язується з ними, тому операція може бути здійснена до завершення перевірки особи клієнта.
12. Фінансовим установам також потрібно прийняти процедури управління ризиками щодо умов, за яких клієнт може налагодити ділові відносини до закінчення перевірки. Такі

процедури повинні включати низку таких заходів, як обмеження кількості, видів та/або суми операцій, що можуть бути здійснені, а також моніторинг великих та складних операцій, що проводяться за межами очікуваних норм для цього виду ділових відносин.

Г. ІСНУЮЧІ КЛІЄНТИ

13. Фінансові установи повинні бути зобов'язані застосовувати заходи належної перевірки клієнта до існуючих клієнтів⁴² на основі важливості та ризику, а також проводити у відповідний час заходи обачливості щодо існуючих відносин, враховуючи, чи були і коли попередньо здійснені заходи належної перевірки клієнта та адекватність одержаних даних.

Н. РИЗИК-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД⁴³

14. Наведені нижче приклади не є обов'язковими елементами Стандартів FATF і наведені лише для ознайомлення. Приклади не є всеосяжними, і хоча вони вважаються корисними індикаторами, вони можуть не бути доречними у всіх обставинах.

Вищі ризики

15. Існують обставини, за яких ризик відмивання коштів або фінансування тероризму є вищим, тому повинні вживатися посилені заходи належної перевірки клієнта. Під час здійснення оцінки ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму, пов'язаних з певними видами клієнтів, країнами або географічними територіями, та певними товарами, послугами, операціями або каналами постачання, приклади потенційних високо ризикових ситуацій (на додаток до викладених у Рекомендаціях 12-16), включають таке:

(a) Фактори ризику, пов'язаного з клієнтом:

- Ділові відносини здійснюються за незвичних обставин (наприклад, значна необґрунтована географічна відстань між фінансовою установою та клієнтом).
- Клієнти-нерезиденти.
- Юридичні особи або правові утворення, які є особистими держателями активів.
- Компанії, які мають номінальних акціонерів або акції на пред'явника.
- Бізнес, що вимагає великих грошових витрат.
- Структура власності компанії, яка є незвичною або занадто складною, зважаючи на характер діяльності клієнта.

(b) Фактори ризику, пов'язаного з країною або географічною територією⁴⁴:

- Країни, визначені надійними джерелами, такими як звіти про взаємну оцінку або звіти про детальну оцінку чи опубліковані звіти про прогрес, як такі, що не мають належної системи ПВК/ФТ.
- Країни, які підпадають під санкції, ембарго або аналогічні заходи, застосовані, наприклад, ООН.
- Країни, визначені надійними джерелами як такі, що мають значний рівень корупції або іншої злочинної діяльності.
- Країни або географічні території, визначені надійними джерелами як такі, що забезпечують фінансування або підтримку терористичної діяльності, або в яких діють визначені терористичні організації.

(c) Фактори ризику, пов'язаного з продуктом, послугою, операцією або каналом постачання:

⁴² Існуючі клієнти на час набрання чинності національними вимогами.

⁴³ Ризик-орієнтований підхід, не застосовується до обставин, коли вимагаються заходи належної перевірки клієнта, але можуть бути використані для визначення обсягу таких заходів.

⁴⁴ Відповідно до Рекомендації 19 для країн обов'язковим є встановити вимогу для фінансових установ застосовувати посилені заходи належної перевірки клієнта, якщо FATF закликає до таких заходів.

- Приватний банкінг.
- Анонімні операції (які можуть включати готівку).
- Дистанційні ділові відносини або операції, під час яких не було вжито відповідних заходів із зменшення ризику.
- Платіж, отриманий від невідомої або неасоційованої третьої сторони.

Нижчі ризики

- Існують обставини, за яких ризик відмивання коштів або фінансування тероризму може бути нижче. За таких обставин і за умови, що здійснювався відповідний аналіз ризику країною або фінансовою установою, країна повинна дозволяти та заохочувати⁴⁵ свої фінансові установи застосовувати спрощені заходи належної перевірки клієнта.
- При здійсненні оцінки ризиків відмивання коштів і фінансування тероризму, пов'язаних з типами клієнтів, країн або географічних територій і конкретних товарів, послуг, операцій або каналів постачання, приклади потенційних ситуацій з низьким ризиком, включають наступне:
 - Фактори ризику, пов'язаного з клієнтом:
 - Фінансові установи та ВНУП – у випадках, коли вони підпадають під вимоги щодо протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, що узгоджуються з Рекомендаціями FATF, ефективно впровадили ці вимоги і щодо них здійснюється ефективний нагляд або моніторинг відповідно до цих Рекомендацій з метою забезпечення виконання тих вимог.
 - Державні компанії, зареєстровані на фондовій біржі, які підпадають під вимоги щодо розкриття інформації (або відповідно до правил фондової біржі, або через закон, або інші засоби, які підлягають виконанню), які встановлюють вимоги забезпечувати відповідний рівень прозорості бенефіціарної власності.
 - Державні установи або підприємства.
 - Фактори ризику, пов'язаного з товаром, послугою, операцією або способом надання послуг:
 - Поліс страхування життя, в якому премія є низькою (наприклад, річна премія нижче 1 000 доларів США/євро або одноразова премія нижче 2 500 доларів США/євро).
 - Страхові поліси для пенсійних схем, якщо не передбачено можливості завчасної відмови і поліс не може бути використано як другорядний.
 - Пенсія, вихід за вислугою років або аналогічна схема, яка передбачає виплату пенсійних виплат працівникам, де внески здійснюються шляхом здійснення відрахувань із зарплати, і правила схеми не передбачають призначення відсотків члену схеми.
 - Фінансові товари або послуги, які передбачають надання відповідно визначених та обмежених послуг певним видам клієнтів з метою збільшення інклюзії фінансових послуг.
 - Фактори ризику, пов'язаного з країною:
 - Країни, визначені надійними джерелами, такими як звіти взаємної оцінки або звіти детальної оцінки, в яких зазначено, що вони мають ефективну систему протидії

⁴⁵ Наприклад, заохочення може мати форму рекомендацій, виданих урядом, наглядовим органом або іншим компетентним органом для покращення розуміння обставин, за яких спрощені заходи можуть бути доречними, та якої форми вони можуть набувати, або інформаційно-роз'яснювальної роботи чи інших форм взаємодії з фінансовими установами та ВНУП.

відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.

- Країни, визначені надійними джерелами як такі, що мають низький рівень корупції або іншої злочинної діяльності.

У процесі оцінки ризиків, країни або фінансові установи могли б, при необхідності, брати до уваги можливі змінні ризиків відмивання коштів і фінансування тероризму між різними регіонами або районами всередині країни.

18. Більш низький ризик відмивання коштів і фінансування тероризму для ідентифікації та перевірки не означає автоматично, що той же клієнт становить низький ризик для усіх видів заходів належної перевірки клієнта, зокрема щодо здійснення постійного моніторингу операцій.

Змінні ризиків

19. При здійсненні оцінки ризиків відмивання коштів і фінансування тероризму, пов'язаних з типами клієнтів, країн або географічних територій, і конкретних продуктів, послуг, операцій або каналів постачання, фінансова установа повинна враховувати змінні ризику, що мають відношення до тих категорій ризику. Ці змінні, окремо або в комбінації, можуть збільшити або зменшити потенційний ризик, таким чином, вони впливають на відповідний рівень заходів належної перевірки клієнта.

Прикладами таких змінних є:

- Мета рахунку або ділових відносин.
- Обсяг активів, які будуть покладені на депозит клієнтом, або розмір операцій, що здійснюються.
- Регулярність і тривалість ділових відносин.

Посилені заходи НПК

20. Фінансові установи повинні перевірити, наскільки це можливо, попередню історію і мету всіх складних, надзвичайно великих операцій та усі незвичні схеми операцій, які не мають очевидної економічної або законної мети. У випадку, якщо ризики відмивання коштів або фінансування тероризму високі, фінансові установи повинні бути зобов'язані проводити посилені заходи належної перевірки клієнта у відповідності з виявленими ризиками. Зокрема, вони повинні збільшити ступінь і характер моніторингу ділових відносин, з тим щоб визначити, чи ці операції або діяльність є незвичними або підозрілими. Приклади посилених заходів належної перевірки клієнта, які можуть застосовуватися до високо ризикових ділових відносин, включають:

- Одержання додаткової інформації про клієнта (наприклад, рід занять, обсяг активів, інформація, доступна в державних базах даних, Інтернет, тощо), і оновлення на більш регулярній основі ідентифікаційних даних клієнта та бенефіціарного власника.
- Одержання додаткової інформації про очікуваний характер ділових відносин.
- Одержання інформації про джерело коштів або джерело статків клієнта.
- Одержання інформації про причини здійснення запланованих операцій або операцій, що здійснюються.
- Одержання схвалення вищого керівництва, щоб розпочати або продовжити ділові відносини.
- Проведення посиленого моніторингу ділових відносин, за рахунок збільшення кількості і встановлення термінів заходів контролю, що застосовуються, і вибір видів операцій, які вимагають подальшої перевірки.
- Вимога здійснити перший платіж через рахунок на ім'я клієнта з банком, який

відповідає стандартам застосування заходів належної перевірки клієнта.

Спрощені заходи НПК

21. У випадку, якщо ризик відмивання коштів або фінансування тероризму нижчий, фінансовим установам необхідно дозволяти та заохочувати проведення спрощених заходів НПК, які повинні брати до уваги характер низького ризику. Спрощені заходи повинні бути пропорційними факторам низького ризику (наприклад, спрощені заходи можуть стосуватись заходів ідентифікації клієнта, аспектів поточного моніторингу або і того, і іншого). Прикладами можливих заходів є:

- Перевірка особи клієнта і бенефіціарного власника після встановлення ділових відносин (наприклад, якщо операції за рахунком перевищують певний грошовий поріг).
- Зменшення частоти оновлення ідентифікаційних даних клієнта.
- Зниження ступеню постійного моніторингу та вивчення операцій на основі обґрунтованого грошового порогу.
- Нездійснення збору певної інформації або здійснення конкретних заходів, щоб зрозуміти мету і передбачуваний характер ділових відносин, але розуміння цілей і характеру, беручи до уваги тип операцій або встановлені ділові відносини.

Спрощені заходи належної перевірки клієнта є неприйнятними у випадку, коли існує підозра у відмиванні коштів або фінансуванні тероризму, або у випадку виникнення специфічних ситуацій з підвищеним рівнем ризику.

Порогові значення

22. Встановлений поріг для разових операцій відповідно до Рекомендації 10 становить 15 000 доларів США/євро. Фінансові операції вище встановленого порогового значення включають ситуації, коли операція здійснюється в рамках однієї операції або кількох операцій, які, як виявляється, пов'язані між собою.

Постійне застосування належної перевірки

23. Фінансові установи повинні бути зобов'язані забезпечити, щоб документи, дані чи інформація, зібрані в рамках процесу НПК, постійно оновлювалися шляхом проведення оглядів існуючих записів, зокрема, для більш високої категорії ризику клієнтів.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 12 (ПУБЛІЧНІ ДІЯЧІ)

Фінансові установи повинні вживати розумних заходів для визначення, чи є бенефіціари полісів страхування життя та/або, якщо вимагається, бенефіціарний власник бенефіціара публічними діячами. Це повинно відбуватися не пізніше моменту виплати. Якщо ідентифіковані підвищені ризики, на додаток до здійснення звичайних заходів належної перевірки клієнта, фінансові установи зобов'язані:

- (a) проінформувати вище керівництво перед виплатою за полісом; та
- (b) здійснити посилену перевірку ділових відносин в цілому з держателем полісу, а також розглянути питання щодо надання повідомлення про підозрілу операцію.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 13 (КОРЕСПОНДЕНТСЬКІ БАНКІВСЬКІ ВІДНОСИНИ)

Аналогічні відносини, до яких фінансові установи повинні застосовувати критерії (а) – (е), включають, наприклад, ті, які встановлені для операцій з цінними паперами або переказів коштів для транскордонної фінансової установи як принципала або її клієнтів.

Термін «наскрізні рахунки» стосується кореспондентських рахунків, що використовуються безпосередньо третіми сторонами для здійснення операцій від свого імені.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 14 (ПОСЛУГИ З ПЕРЕКАЗУ КОШТІВ АБО ЦІННОСТЕЙ)

Країні не потрібно запроваджувати окрему систему ліцензування чи реєстрації фізичних чи юридичних осіб, які вже мають ліцензію та вже зареєстровані як фінансові установи (як визначено Рекомендаціями FATF) у межах країни, якій, відповідно до такої ліцензії та реєстрації, дозволяється надавати послуги з переказу коштів або цінностей, та яка вже виконує повний спектр зобов'язань, встановлених Рекомендаціями FATF.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 15 (НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ)

1. З метою застосування Рекомендацій FATF, країни повинні розглядати віртуальні активи як «майно», «доходи», «кошти», «кошти чи інші активи» чи іншу «відповідну вартість». Країни повинні застосовувати відповідні заходи згідно з Рекомендаціями FATF щодо віртуальних активів та VASP.
2. Відповідно до Рекомендації 1, країни повинні визначити, оцінити та зрозуміти ризики ВК/ФТ/ФРЗМЗ⁴⁶, що виникають внаслідок діяльності, пов'язаної з віртуальними активами та діяльності або операцій VASP. На основі цієї оцінки, країни повинні застосовувати ризик-орієнтовний підхід, щоб гарантувати, що заходи щодо запобігання або зменшення ВК/ФТ пропорційні виявленим ризикам. Країни повинні вжити відповідних заходів для управління та пом'якшення ризиків фінансування розповсюдження, які вони виявляють. Країни повинні вимагати, щоб VASP ідентифікували, оцінювали та вживали ефективних заходів для зменшення їх ризиків ВК/ФТ/ФРЗМЗ.
3. VASP повинні бути ліцензовані чи зареєстровані. Як мінімум, до VASP мають застосовуватись вимоги щодо ліцензування або реєстрації в юрисдикції(ях), де вони створені⁴⁷. У випадках, коли VASP є фізичною особою, вони повинні отримати ліцензію або зареєструватися в юрисдикції, де знаходиться місце їх діяльності. Юрисдикції можуть також вимагати, щоб VASP, які пропонують товари та/або послуги клієнтам у своїй юрисдикції або здійснюють операції з їх юрисдикції, були ліцензовані або зареєстровані в цій юрисдикції. Компетентні органи повинні вжити необхідних правових або регуляторних заходів, щоб запобігти злочинцям або їхнім спільникам володіти або бути бенефіціарним власником значного або контрольного пакета акцій або виконувати функції управління в VASP. Країни повинні вжити заходів для виявлення фізичних або юридичних осіб, які здійснюють діяльність VASP без необхідної ліцензії або реєстрації, та застосовувати відповідні санкції.
4. Країни не потрібно вводити окрему систему ліцензування або реєстрації щодо фізичних або юридичних осіб, які вже мають ліцензію або зареєстровані як фінансові установи (як визначено Рекомендаціями FATF) у межах цієї країни, яким, за такою ліцензією або реєстрацією, дозволено провадити діяльність VASP і на які вже поширюється весь діючий спектр зобов'язань відповідно до Рекомендацій FATF.
5. Країни повинні забезпечити, щоб VASP підлягали належному регулюванню та нагляду або моніторингу з метою ПБК/ФТ та ефективно виконували відповідні Рекомендації FATF для зменшення ризиків ВК/ФТ, що виникають через віртуальні активи. VASP повинні підпадати під дію ефективних систем моніторингу та забезпечення відповідності національним вимогам ПБК/ФТ. Функції нагляду за VASP повинен здійснювати компетентний орган (не СРО), який повинен здійснювати ризик-орієнтований нагляд або моніторинг. Наглядові органи повинні мати належні повноваження щодо нагляду або моніторингу та забезпечення дотримання VASP вимог щодо боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, включно з повноваженнями проводити перевірки, зобов'язувати надання інформації та накладати санкції. Наглядові органи повинні мати повноваження накладати низку дисциплінарних та фінансових санкцій, включно з повноваженнями відкликати, обмежувати або призупиняти дію ліцензії або реєстрації VASP, де це доречно.
6. Країни повинні забезпечити наявність низки ефективних, пропорційних та переконливих санкцій, кримінальних, цивільних чи адміністративних, для боротьби з VASP, які не відповідають вимогам ПБК/ФТ, відповідно до Рекомендації 35. Санкції повинні застосовуватися не лише до VASP, а також до їх директорів та вищого керівництва.
7. Що стосується запобіжних заходів, то вимоги, викладені в Рекомендаціях 10-21, застосовуються до VASP, за умови дотримання таких вимог:

⁴⁶ «Ризик фінансування розповсюдження» стосується винятково потенційного порушення, невиконання або ухилення від виконання зобов'язань щодо цільових фінансових санкцій, зазначених у Рекомендації 7.

⁴⁷ Посилання на створення юридичної особи включають реєстрацію компаній або будь-який інший механізм, який використовується.

- a) Рекомендація 10 – Визначений поріг для звичайних операцій, вище якого від VASP вимагається здійснювати належну перевірку клієнтів становить USD/EUR 1 000.
- b) Рекомендація 16 – Країни повинні забезпечити щоб новостворені VASP отримували та зберігали необхідну і точну інформацію про ініціатора (відправника) та необхідну інформацію про бенефіціара⁴⁸ стосовно переказів віртуальних активів, негайно та безпечно подавали⁴⁹ вищезазначену інформацію VASP-бенефіціару або фінансовій установі (якщо така є) та надавали її на запит відповідних органів влади. Країни повинні забезпечити, щоб VASP-бенефіціари отримували та зберігали необхідну інформацію про ініціатора (відправника) та необхідну і точну інформацію про бенефіціарів щодо переказу віртуальних активів та надавали її на запит відповідним органам. Інші вимоги Рекомендації 16 (включаючи моніторинг доступності інформації, вжиття заходів щодо замороження та зупинення операцій із визначеними особами та суб'єктами господарювання) застосовуються на тій самій основі, що встановлена в Рекомендації 16. Такі ж зобов'язання застосовуються до фінансових установ при надсиланні або отриманні переказів щодо віртуальних активів від імені клієнта.
8. Країни повинні швидко, конструктивно, та ефективно забезпечувати найширший спектр міжнародного співробітництва у сфері відмивання коштів, предикатних злочинів, та фінансування тероризму, що стосується віртуальних активів на основі Рекомендацій 37-40. Зокрема, наглядові органи VASP повинні оперативно та ефективно обмінюватися інформацією зі своїми іноземними контрпартнерами, незалежно від характеру чи статусу наглядових органів та відмінностей у номенклатурі або статусі VASP.

⁴⁸ Як визначено в п. 9 Пояснювальної записки до Рекомендації 16, або еквівалентна інформація у контексті віртуальних активів.

⁴⁹ Інформація може бути подана прямо чи опосередковано. Необов'язково додавати цю інформацію безпосередньо до переказів віртуальних активів.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 16 (ПРОЗОРІСТЬ ПЛАТЕЖІВ)

А. ЦІЛЬ

Рекомендація 16 має на меті запобігти тому, щоб терористи, особи, які вчиняють відмивання грошей та пов'язані з ним предикатні злочини (наприклад, шахрайство), та інші злочинці мали необмежений доступ до платежів або грошових переказів для переміщення своїх коштів, а також виявляти таке неправомірне використання, коли воно відбувається. Зокрема, вона спрямована на забезпечення того, щоб основна інформація про ініціатора (відправника) та бенефіціара⁵⁰ платежів або грошових переказів була негайно доступною для:

- (а) відповідних органів правопорядку та/або органів прокуратури з метою надання їм допомоги у виявленні, розслідуванні, та переслідуванні терористів або інших злочинців, та відстеження їх активів;
 - (б) підрозділів фінансових розвідок для аналізу підозрілої або незвичайної діяльності і, за необхідності її розповсюдження, та
 - (с) фінансових установ-відправників, посередників та фінансових установ-бенефіціарів з метою сприяння ідентифікації та звітуванню про підозрілі операції, та виконання вимог щодо вжиття заходів замороження та заборони здійснення операцій з включеними до переліку особами та установами відповідно до зобов'язань, визначених у відповідних Резолюціях РБ ООН, таких як 1267 (1999) та наступних пов'язаних з нею резолюціях, а також Резолюції 1373 (2001), які стосуються запобігання та протидії тероризму та фінансуванню тероризму, а також резолюції, що стосуються запобігання, припинення та зриву розповсюдження зброї масового знищення та його фінансування.⁵¹
2. Для досягнення цих цілей, країни повинні мати можливість відстежувати всі платежі або грошові перекази. У зв'язку з потенційною загрозою фінансування тероризму, яку несуть незначні платежі або грошові перекази, країни повинні звести до мінімуму порогові з урахуванням ризику переведення операцій у тіньовий сектор та важливості фінансової інклюзії. FATF не має наміру запроваджувати жорсткі стандарти або встановлювати єдиний операційний процес, який би негативно вплинув на платіжну систему або фінансову інклюзію.

В. СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

3. Рекомендація 16 застосовується до транскордонних та національних платежів або грошових переказів, включаючи серійні та покриті платежі. Диференційовані зобов'язання застосовуються до різних типів операцій, як зазначено в Розділі С.
4. Інформація, що супроводжує транскордонні та внутрішні платежі або грошові перекази, повинна бути структурована, наскільки це можливо, відповідно до встановлених стандартів системи, що використовується, таких як ISO 20022, і повинна бути достатньо детальною для того, щоб можна було ідентифікувати ініціатора (відправника) та бенефіціара.

С. ВИМОГИ ДО ІНФОРМАЦІЇ

5. У цьому розділі викладено застосовні вимоги до інформації про внутрішні та транскордонні перекази, включно з диференційованими вимогами до певних категорій платежів або грошових переказів.
6. Для цілей впровадження Рекомендації 16, платіжний ланцюг починається з фінансової установи, яка отримує інструкції від ініціатора (відправника) для переказу коштів

⁵⁰ Терміни "ініціатор (відправник)" і "бенефіціар" використовуються в Рекомендації 16 та Пояснювальній записці до неї. Ці терміни взаємозамінні з термінами «платник» і «кредитор» відповідно, які використовуються в деяких стандартах обміну повідомленнями, таких як ISO 20022.

⁵¹ Рекомендація 16 не уточнює, чи слід або яким чином перевіряти передану інформацію на відповідність санкційним спискам, враховуючи, що різні механізми можуть забезпечувати дотримання застосовних цільових фінансових санкцій.

бенефіціару. Кінцевим пунктом платіжного ланцюга є фінансова установа, яка обслуговує рахунок бенефіціара або видає готівку бенефіціару.

7. Інформація в платіжному повідомленні повинна давати змогу всім установам та органам, зазначеним у пункті 1, ідентифікувати, яка фінансова установа обслуговує рахунок ініціатора (відправника) та бенефіціара відповідно, і в яких країнах ці установи розташовані. Фінансові установи повинні забезпечити, щоб номери рахунків не використовувалися для приховування ідентифікації країни, в якій знаходиться фінансова установа, що обслуговує рахунок.

Транскордонні платежі та грошові перекази

Мінімальний поріг для транскордонних платежів та грошових переказів

8. Країни можуть встановити *мінімальний поріг* (не вище 1 000 доларів США/Євро) для транскордонних платежів або грошових переказів (крім зняття готівки). Нижче цього порогу, країни повинні забезпечити, щоб фінансові установи враховували в таких переказах:

- а) ім'я ініціатора (відправника) та бенефіціара; та
- б) номер рахунку ініціатора (відправника) та бенефіціара, якщо такий рахунок використовується для обробки операції.⁵² За відсутності рахунку слід зазначати унікальний ідентифікаційний номер операції, який дає змогу відстежувати операцію.

Таку інформацію не потрібно перевіряти на достовірність, за винятком випадків, коли є підозра у відмиванні коштів або фінансуванні тероризму, і в цьому випадку фінансова установа повинна перевірити інформацію, що стосується її клієнта.

Платежі та перекази цінностей, що перевищують мінімальний поріг

9. Інформація, що супроводжує всі транскордонні платежі або грошові перекази, які перевищують відповідний поріг, завжди повинна містити інформацію:

- (а) ім'я ініціатора (відправника) та бенефіціара;
- (б) номер рахунку ініціатора (відправника) та бенефіціара, якщо такий рахунок використовується для обробки транзакції.⁵³ У разі відсутності рахунку, повинен бути включений унікальний ідентифікаційний номер транзакції, який дозволяє відстежувати транзакцію;
- (с) адресу ініціатора (відправника)⁵⁴ та країну і назву міста (або найближчу альтернативну) бенефіціара
- (д) якщо ініціатором (відправником) є фізична особа, дату народження ініціатора (відправника)⁵⁵; та
- (е) якщо ініціатор (відправник) та/або бенефіціар є юридичною особою, таку інформацію, якщо вона існує: (і) ідентифікаційний код пов'язаного бізнесу (BIC), або (ii) ідентифікатор юридичної особи (LEI), або (iii) унікальний офіційний ідентифікатор ініціатора (відправника) та/або бенефіціара.

Внутрішні платежі та грошові перекази

Мінімальний поріг для внутрішніх платежів або грошових переказів

10. Країни можуть також встановити мінімальний поріг (не вище 1 000 доларів США/Євро) для внутрішніх платежів або грошових переказів. Нижче цього порогу, країни повинні забезпечити, щоб фінансові установи враховували в таких переказах:

⁵² У випадках, коли кошти знімаються з фінансової установи, яка не є фінансовою установою-відправником, необхідно вказати номер рахунку та назву фінансової установи, з якої знімаються кошти.

⁵³ У випадках, коли кошти знімаються з фінансової установи, яка не є фінансовою установою-відправником, необхідно вказати номер рахунку та назву фінансової установи, з якої знімаються кошти.

⁵⁴ За відсутності стандартизованої поштової адреси ініціатора (відправника) достатньо вказати країну та назву міста (або найближчу альтернативу).

⁵⁵ Якщо повна інформація про дату народження недоступна, потрібно вказати лише рік народження.

(а) ім'я відправника; та

(б) номер рахунку відправника або унікальний ідентифікаційний номер транзакції, який дозволить відстежити транзакцію до відправника або бенефіціара.

Таку інформацію не потрібно перевіряти на достовірність, за винятком випадків, коли є підозра у відмиванні коштів або фінансуванні тероризму, і в цьому випадку фінансова установа повинна перевірити інформацію, що стосується її клієнта.

Платежі або грошові перекази, що перевищують мінімальний поріг

11. Інформація, що супроводжує внутрішні платежі або грошові перекази, повинна включати інформацію про ініціатора (відправника), як зазначено в параграфі 9 для транскордонних платежів або грошових переказів (або в параграфі 10 вище для платежів і грошових переказів нижче порогової суми), якщо тільки ця інформація не може бути надана фінансовій установі-бенефіціару та відповідним органам іншими способами. В останньому випадку, фінансовій установі-відправнику достатньо вказати лише номер рахунку або унікальний ідентифікаційний номер транзакції за умови, що цей номер або ідентифікатор дозволить відстежити транзакцію до ініціатора (відправника) або бенефіціара.
12. Інформація повинна бути надана фінансовою установою-ініціатором (відправником) протягом трьох робочих днів після отримання запиту від бенефіціара або фінансової установи-посередника, або від відповідних компетентних органів. Правоохоронні органи повинні мати можливість вимагати негайного надання такої інформації.

Винятки та диференційовані вимоги

Перекази між фінансовими установами, чисті розрахунки та пакетні транзакції

13. Перекази та розрахунки між фінансовими установами не потребують надання інформації, якщо і ініціатор (відправник), і бенефіціар є фінансовими установами, що діють від власного імені.
14. Розрахунки за платежами або грошовими переказами можуть здійснюватися на умовах нетто-розрахунку. Якщо будь-який нетто-розрахунок є результатом платежів або грошових переказів, здійснених від імені клієнтів, інформація про основні операції не вимагається для супроводження нетто-розрахунку. Тим не менш, відповідні вимоги Рекомендації 16 застосовуються до самих операцій, що лежать в основі розрахунків.
15. Якщо кілька окремих транскордонних платежів або грошових переказів від одного ініціатора (відправника) об'єднані в пакетний файл для передачі бенефіціарам, вони можуть бути звільнені від вимог пунктів 8 і 9 щодо інформації про ініціатора (відправника) за умови, що вони включають номер рахунку ініціатора (відправника) або унікальний ідентифікаційний номер операції (як описано в пункті 9(b)), і пакетний файл містить необхідну і точну інформацію про ініціатора (відправника), а також повну інформацію про бенефіціара, яку можна повністю відстежити в країні бенефіціара.

Карткові платежі

16. Що стосується будь-яких переказів, які впливають з транзакції, здійсненої з використанням кредитної чи дебетової або передплаченої картки для придбання товарів або послуг,⁵⁶ то номер кредитної чи дебетової або передплаченої картки повинен супроводжувати всі перекази, що впливають з цієї транзакції, а назва та місцезнаходження фінансових установ-

⁵⁶ Купівля товарів або послуг - це купівля у фізичних/юридичних осіб, яким відповідна фінансова установа дозволила приймати карткові платежі згідно з вимогами належної перевірки клієнтів щодо такої діяльності.

емітентів карток та еквайрингових установ торговців⁵⁷ повинні надаватися на вимогу.⁵⁸

17. Якщо кредитна чи дебетова або передплачена картка використовується для здійснення інших видів платежів або грошових переказів (наприклад, переказ між фізичними особами), на таку операцію поширюються вимоги, викладені вище для внутрішніх або транскордонних платежів або грошових переказів.

Зняття готівки

18. Для здійснення внутрішніх операцій зі зняття готівки не потрібна жодна інформація, окрім номера рахунку або номера картки
19. Щодо транскордонного зняття готівки (з використанням кредитної чи дебетової або передплаченої картки через іншу фінансову установу)⁵⁹ застосовуються такі вимоги:
- а) Номер картки повинен супроводжувати зняття готівки
 - б) Ім'я власника картки має бути надіслано фінансовій установі-еквайру на запит протягом трьох робочих днів з моменту отримання запиту.

Д. ОБОВ'ЯЗКИ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ-ВІДПРАВНИКІВ, ПОСЕРЕДНИКІВ ТА ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ-БЕНЕФІЦІАРІВ⁶⁰, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОСЛУГ З ПЕРЕКАЗУ КОШТІВ АБО ЦІННОСТЕЙ (MVTС)⁶¹

Фінансова установа-відправник

20. Фінансова установа-відправник повинна забезпечити, щоб транскордонні платежі або грошові перекази, що перевищують мінімальний поріг, містили необхідну та точну інформацію про ініціатора (відправника) та необхідну інформацію про бенефіціара.
21. Фінансова установа-відправник повинна забезпечити, щоб транскордонні платежі або грошові перекази нижче мінімального порогового значення містили ім'я ініціатора (відправника) та бенефіціара і номер рахунку для кожного з них або унікальний ідентифікаційний номер операції.
22. Фінансова установа-відправник повинна зберігати всю зібрану інформацію про відправника та бенефіціара відповідно до Рекомендації 11.
23. Фінансовій установі-відправнику не слід дозволяти здійснювати платежі або грошовий переказ, якщо вона не відповідає вимогам, зазначеним вище.

Фінансова установа-посередник

24. Для всіх транскордонних платежів або грошових переказів фінансові установи, які обробляють проміжний елемент таких ланцюжків переказів, повинні забезпечити збереження всієї інформації про відправника та бенефіціара, яка супроводжує платіж або грошовий переказ.
25. Якщо технічні обмеження не дозволяють зберегти необхідну інформацію, що супроводжує транскордонний платіж або грошовий переказ, разом з відповідним внутрішнім платежем або грошовим переказом, фінансова установа-посередник, що отримує інформацію повинна зберігати протягом щонайменше п'яти років усю інформацію, отриману від фінансової

⁵⁷ Інформація про емітента картки та торговельного еквайра повинна давати можливість усім установам та органам влади, зазначеним у пункті 1, ідентифікувати, які фінансові установи володіють повною інформацією про власника картки та торговця, а також у яких країнах розташовані ці установи.

⁵⁸ Інформація повинна бути доступною (наприклад, за прямої чи опосередкованої допомоги відповідної карткової мережі) для всіх інших фінансових установ у платіжному ланцюжку, а через них - для компетентних органів. Інформація повинна бути доступною вчасно.

⁵⁹ Ці вимоги не застосовуються до зняття коштів у банкоматах, що обслуговуються тією самою установою, де відкрито рахунок, за умови, що інформація, яка вимагається в пункті 19, є доступною в інший спосіб відповідно до Рекомендації 18.

⁶⁰ Терміни «фінансова(і) установа(и) - відправник(и)» та «фінансова(і) установа(и) - бенефіціар(и)» використовуються в Рекомендації 16 та Пояснювальній записці до неї. Ці терміни взаємозамінні з термінами «агент боржника» та «агент кредитора» відповідно, які використовуються в певних стандартах обміну повідомленнями, таких як ISO 20022.

⁶¹ Обов'язки, викладені в цьому розділі, не поширюються на зняття готівки та карткові платежі для придбання товарів чи послуг.

установи-відправника або іншої фінансової установи-посередника.

26. Фінансова установа-посередник повинна вживати обґрунтованих заходів для виявлення транскордонних платежів або грошових переказів, щодо яких відсутня необхідна інформація. Такі заходи повинні узгоджуватися з наскрізною обробкою.
27. Фінансова установа-посередник повинна мати ефективну ризико-орієнтовану політику та процедури, для визначення: (i) коли виконати, відхилити або призупинити платіж або грошовий переказ без необхідної інформації про відправника або необхідної інформації про бенефіціара; та (ii) відповідних подальших дій.

Фінансова установа – одержувач (кредитор)

28. Фінансова установа-одержувач повинна вживати належних заходів для виявлення транскордонних платежів або грошових переказів, які не мають необхідної інформації про відправника або бенефіціара. Такі заходи можуть включати моніторинг після події або моніторинг у режимі реального часу, де це можливо.
29. Для транскордонних платежів або грошових переказів, що перевищують мінімальний поріг, фінансова установа-одержувач повинна перевірити особу бенефіціара, якщо вона не була перевірена раніше, і зберігати цю інформацію відповідно до Рекомендації 11.
30. Для транскордонних платежів або грошових переказів, що перевищують мінімальний поріг, інформація, отримана про призначеного бенефіціара, повинна використовуватися фінансовою установою-одержувачем для моніторингу з метою виявлення нецільових платежів (наприклад, через можливе відмивання коштів, шахрайство або помилку). Фінансові установи-одержувачі повинні вживати заходів для зменшення ризику здійснення переказу неналежному бенефіціару. Такі заходи повинні включати принаймні один з наступних пунктів (a), (b) або (c):
 - (a) фінансова установа-одержувач повинна для кожної операції перевіряти, наскільки ім'я та номер рахунку бенефіціара в платіжному повідомленні відповідають⁶² інформації, що зберігається у фінансовій установі-одержувачі; або
 - (b) фінансова установа-одержувач повинна здійснювати комплексний постійний моніторинг для виявлення аномальних рахунків, операцій та діяльності, у тому числі невідповідної інформації про бенефіціара, дотримуючись ризико-орієнтованого підходу; або
 - (c) якщо фінансова установа-одержувач та фінансова установа-відправник беруть участь у механізмі попередньої перевірки, такому як підтвердження/перевірка одержувача платежу, щоб перевірити для кожної транзакції, що ім'я та номер рахунку бенефіціара в платіжному повідомленні відповідають інформації, яку має фінансова установа-одержувач, то така попередня перевірка може бути використана замість пунктів (a) або (b), наведених вище.
31. Фінансова установа-одержувач повинна мати ефективну ризико-орієнтовану політику та процедури, для визначення: (i) коли виконати, відхилити або призупинити платіж або грошовий переказ, якщо відсутня необхідна інформація про відправника або необхідна інформація про одержувача, або коли вони виявляють потенційно нецільові платежі під час виконання вимог відповідно до параграфу 30; та (ii) відповідні подальші дії.

Оператори послуг з переказу коштів або цінностей

32. Провайдери послуг з переказу коштів та інших цінностей повинні бути зобов'язані виконувати всі відповідні вимоги Рекомендації 16 у країнах, в яких вони здійснюють свою діяльність безпосередньо або через своїх агентів. У разі, якщо постачальник послуг з переказу грошей або цінностей (MVTs) контролює або є частиною мережі MVTs, яка контролює як сторону відправника, так і сторону бенефіціара платежу або грошового переказу,

⁶² Узгодженість не передбачає обов'язкової повної відповідності. Очікуваний рівень узгодженості може змінюватися залежно від ризику та контексту.

постачальник MVTs:

- (a) повинні брати до уваги всю інформацію, отриману як від відправника, так і від бенефіціара, щоб визначити, чи потрібно надсилати ППО; та
- (b) надсилати повідомлення про підозрілі операції у будь-яку країну, де відбуваються підозрілі платежі або грошові перекази, та надавати відповідну інформацію про транзакцію до підрозділу фінансової розвідки.

Глосарій специфічних термінів, що використовуються у цій Рекомендації

Адреса (Address)	відноситься до фізичного місцезнаходження житла або бізнесу.
Внутрішній платіж або грошовий переказ (Domestic payment or value transfers)	означає будь-який платіж або переказ коштів, коли фінансова установа-відправник і фінансова установа-одержувач знаходяться в одній країні. Таким чином, цей термін стосується будь-якого ланцюга платежів або переказу коштів, який відбувається повністю в межах однієї країни, навіть якщо система, що використовується для передавання платіжного повідомлення, може бути розташована в іншій країні. Цей термін також відноситься до будь-якого ланцюга платежів або переказу коштів, який повністю відбувається в межах Європейського економічного простору (ЄЕП). ⁶³
Ідентифікаційний код пов'язаного бізнесу (Connected Business Identifier Code)	BIC - це універсальний код бізнес-ідентифікатора, заснований на стандарті ISO 9362, який присвоюється фінансовим і нефінансовим установам. Підключені BIC - це ті, що використовуються фінансовими установами, наприклад, для доступу до мережі SWIFT.
Ініціатор (Відправник) (Originator)	власник рахунку, який запитує здійснення платежу або грошового переказу з цього рахунку, а за відсутності рахунку – фізична чи юридична особа, яка замовляє у фінансовій установі-відправника здійснення платежу або грошового переказу.
Ідентифікатор юридичної особи (Legal Entity Identifier)	означає унікальний буквено-цифровий код, заснований на стандарті ISO 17442, присвоєний суб'єкту Глобальною системою LEI.
Наскрізна обробка (Straight-through processing)	стосується платіжних операцій, які здійснюються електронним шляхом без ручного втручання.
Мережа постачальників послуг з переказу коштів або цінностей (MVTs Network)	стосується до будь-якого або комбінації двох наступних елементів: (i) MVTs та його агенти, або (ii) два або більше MVTs, пов'язані однією або кількома угодами про здійснення платежів або грошових переказів, включаючи, але не обмежуючись, чистими розрахунками за цими переказами.

⁶³ Установа може подати FATF клопотання щодо визначення її наднаціональною юрисдикцією для цілей та обмеженою до оцінки виконання Рекомендації 16.

Бенефіціар (Beneficiary)	стосується фізичної або юридичної особи чи правового утворення, яку ідентифікує відправник як одержувача запитуваного платежу або грошового переказу у ланцюжку платежів або грошових переказів.
Пакетний переказ (Batch transfer)	переказ, який охоплює кількість окремих платежів або грошових переказів, які надсилаються одній і тій же фінансовій установі, але зрештою можуть/не можуть бути призначені для різних осіб.
Покритий платіж (Cover payment)	стосується платежу або грошового переказу, який об'єднує платіжні повідомлення, що надсилаються безпосередньо фінансовою установою-відправником до фінансової установи-одержувача з направленням з маршрутизацією фінансової інструкції від фінансової установи-відправника фінансовій-установі-одержувачу через одну або більше фінансових установ-посередників.
Платіж(и) або грошовий переказ (Payment(s) or value transfer)	означає будь-яку операцію, здійснену від імені відправника через фінансову установу-відправника за допомогою електронних засобів з метою надання суми коштів бенефіціару у фінансовій установі-одержувачі, незалежно від того, чи є відправник і бенефіціар однією і тою ж особою. Це включає зняття готівки.
Серійний платіж (Serial payment)	прямий послідовний ланцюг платежів, при яких платіж або грошовий переказ та повідомлення про платіж, яке супроводжує переказ передаються разом від фінансової установи-відправника фінансовій установі-одержувачу безпосередньо чи через одну або більше фінансових установ-посередників (наприклад через банки- кореспонденти).
Точний (Accurate)	використовується для опису інформації, яка була перевірена на предмет точності.
Транскордонний платіж або грошовий переказ (Cross-border payment or value transfer)	стосується будь-якого <i>платежу або грошового переказу</i> при якому фінансова установа-відправник та фінансова установа-одержувач розташовані у різних країнах. Цей термін також стосується будь-якого ланцюга <i>платежів або грошових переказів</i> при яких принаймні одна з фінансових установ, задіяна в переказі, розташована в іншій країні.
Унікальний офіційний ідентифікатор (Unique official identifier)	означає схему ідентифікації, яка видається державним сектором у відповідній юрисдикції і яка гарантує, що даний ідентифікатор відноситься до унікальної фізичної, юридичної особи або правового утворення, і що дана фізична, юридична особа або правове утворення має тільки один ідентифікатор у цій схемі.
Унікальний номер операції (Unique transaction reference number)	комбінація літер, цифр чи символів, які визначаються надавачем платіжних послуг відповідно до протоколів платіжної та розрахункової системи або системи відправки повідомлень, які використовуються для здійснення <i>п л а т е ж і в а б о</i> грошових переказів.
Фінансова установа-відправник	фінансова установа, яка отримує інструкції від відправника для переказу коштів бенефіціару. Фінансова установа-відправник є початковою

точкою платіжного ланцюжка.

**Фінансова
посередник
(Intermediary financial
institution)**

установа-

фінансова установа в платіжному ланцюжку, яка отримує та передає платіж або переказ коштів від імені фінансової установи-відправника та фінансової установи-одержувача або іншої фінансової установи-посередника.

**Фінансова
одержувач
(Beneficiary financial
institution)**

установа-

фінансова установа, яка обслуговує рахунок бенефіціара або переказує готівку бенефіціару. Фінансова установа-одержувач є кінцевою точкою в платіжному ланцюжку.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 17 (НАДІЙНІСТЬ ТРЕТІХ СТОРІН)

1. Ця Рекомендація не стосується аутсорсингових та агентських відносин. У випадку покладання на треті сторони, третя сторона повинна підпадати під заходи належної перевірки клієнта та вимоги щодо збереження даних згідно з Рекомендаціями 10 та 11, а також бути об'єктом регулювання, нагляду та моніторингу. Третя сторона зазвичай матиме існуючі ділові відносини з клієнтом, які є незалежними від відносин, що формуються клієнтом з установою, яка покладається на третю сторону, а також застосовуватиме власні процедури з метою здійснення заходів належної перевірки клієнта. Це може кардинально відрізнятись від ситуації у випадку аутсорсингових/агентських відносин, за яких установа, що надає послуги з аутсорсингу, застосовує заходи належної перевірки клієнта від імені фінансової установи, що делегувала свої функції, згідно з її процедурами, а також підпадає під контроль такої установи щодо ефективного впровадження таких процедур установою, що надає послуги з аутсорсингу.
2. Для цілей Рекомендації 17 термін *відповідні компетентні органи* означає (i) національний орган, який повинен бути залучений для розуміння групової політики та заходів контролю на груповому рівні, та (ii) органи приймаючих країн, які повинні бути залучені для філій/відділень.
3. Термін *треті сторони* означає фінансові установи або ВНУП, які є об'єктом нагляду або моніторингу і які відповідають вимогам Рекомендації 17.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 18 (ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ТА ІНОЗЕМНІ ВІДДІЛЕННЯ ТА ФІЛІЇ)

1. Програми з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму фінансових установ повинні включати:
 - (а) розробку внутрішньої політики, процедур та заходів контролю, включаючи відповідні заходи щодо забезпечення додержання вимог, а також адекватні процедури перевірки з метою додержання високих стандартів в процесі прийняття на роботу працівників;
 - (б) постійні навчальні програми працівників; та
 - (с) незалежні аудиторські функції для перевірки системи
2. Вид та обсяг заходів, що вживаються, повинні відповідати ризику відмивання коштів та фінансування тероризму, а також масштабу ділової діяльності.
3. Заходи щодо забезпечення додержання вимог повинні включати призначення на керівному рівні відповідального працівника.
4. Програми фінансових установ з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму повинні застосовуватися до усіх філій та відділень з контрольною часткою фінансової групи. Ці програми повинні включати заходи відповідно до пунктів (а) – (с), які зазначені вище, та відповідати діяльності філій та відділень з контрольною часткою фінансової групи. Такі програми повинні бути ефективно впровадженими на рівні філій та відділень з контрольною часткою. Ці програми повинні включати політику та процедури обміну інформацією, що вимагається для здійснення НПК, а також управління ризиками відмивання коштів та фінансування тероризму. Забезпечення додержання вимог на груповому рівні, аудит та/або заходи з ПВК/ФТ повинні здійснюватися філіями та відділеннями по відношенню до клієнта, рахунку, а також інформації по операціям, якщо це необхідно з точки зору ПВК/ФТ. Це повинно включати в себе інформацію та аналіз операцій або дій, які здаються підозрілими (якщо такий аналіз був зроблений); також може включати ППО, їх основну інформацію або той факт, що ППО були направлені. Подібним чином, філії та відділення компанії повинні отримувати таку інформацію на груповому рівні, коли це доречно та відповідає управлінню ризиками. Повинні бути встановлені належні заходи безпеки щодо забезпечення конфіденційності та використання інформації, що передається, у тому числі запобігання передачі конфіденційної інформації. Країни можуть визначити обсяг та ступінь цього обміну інформацією, враховуючи конфіденційність інформації та її відповідності управлінню ризиками щодо ПВК/ФТ.
5. У випадку здійснення іноземних операцій, де мінімальні вимоги з ПВК/ФТ приймаючої країни є менш суворими за вимоги власної країни, фінансові установи повинні бути зобов'язаними встановити для своїх філій та відділень з контрольною часткою вимоги власної країни тою мірою, якою дозволяють закони та нормативно-правові акти іноземної країни. Якщо приймаюча країна не дозволяє належним чином впровадити вищезазначені заходи, фінансові групи повинні застосовувати відповідні додаткові заходи для управління ризиками відмивання коштів та фінансування тероризму, а також повідомити їх національні наглядові органи. Якщо додаткові заходи є недостатніми, компетентні органи країни походження повинні розглянути питання здійснення додаткових наглядових заходів, у тому числі встановлення додаткових заходів контролю над фінансовою групою, включаючи, за потреби, вимогу до фінансової групи припинити здійснення операцій в цій приймаючій країні.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 19 (ВИСОКО РИЗИКОВІ КРАЇНИ)

1. Посилені заходи належної перевірки клієнта, що можуть бути вжиті фінансовими установами, включають заходи, викладені у пункті 20 Пояснювальної записки до Рекомендації 10, та будь-які інші заходи, які мають аналогічний ефект зниження ризиків.
 2. Прикладами контрзаходів, що можуть бути вжиті країнами, є такі заходи та будь-які інші заходи, які мають аналогічний ефект зниження ризиків:
 - (a) Встановлення вимоги до фінансових установ застосовувати специфічні елементи посилених заходів належної перевірки клієнта.
 - (b) Застосування посилених відповідних механізмів звітування або систематичне звітування про фінансові операції.
 - (c) Відмова у створенні відділень або філій чи представництв фінансових установ у країні, що викликає занепокоєння, або іншим чином врахування того факту, що відповідна фінансова установа заснована в країні, яка не має належної системи ПВК/ФТ.
 - (d) Заборона фінансовим установам створювати філії або представництва у країні, що викликає занепокоєння, або іншим чином врахування того факту, що відповідна філія або представництво буде засновано в країні, яка не має належної системи ПВК/ФТ.
 - (e) Обмеження ділових відносин або фінансових операцій з ідентифікованою країною або особами у тій країні.
 - (f) Заборона фінансовим установам покладатися на треті сторони, розміщені у країні, що викликає занепокоєння, з метою здійснення елементів процедури НПК.
 - (g) Встановлення вимог до фінансової установи щодо перегляду та внесення змін або, за необхідності, припинення кореспондентських відносин з фінансовими установами у країні, що викликає занепокоєння.
 - (h) Встановлення вимоги щодо здійснення посиленої наглядової перевірки та/або виконання вимог щодо зовнішнього аудиту для філій та відділень фінансової установи, розміщеної у країні, що викликає занепокоєння.
 - (i) Встановлення підвищених вимог щодо зовнішнього аудиту для фінансових груп по відношенню до будь-яких їх філій та відділень, розміщених у країні, що викликає занепокоєння.
- Повинні бути впроваджені ефективні заходи для забезпечення інформування фінансових установ щодо занепокоєння відносно слабкості систем ПВК/ФТ інших країн.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 20 (ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРІЛІ ОПЕРАЦІЇ)

1. Посилання на злочинну діяльність у Рекомендації 20 стосується усіх злочинних діянь, які є предикатними злочинами до відмивання коштів або, щонайменше, до тих злочинів, які є предикатними злочинами, як встановлено вимогами Рекомендації 3. Країни наполегливо заохочуються прийняти першу з цих альтернатив.
2. Фінансування тероризму, зазначене в Рекомендації 20, стосується фінансування терористичних актів, а також терористичних організацій або окремих терористів, навіть за відсутності зв'язку з конкретним терористичним актом або актами.
3. Про всі підозрілі операції, в тому числі про спробу здійснити операцію, необхідно повідомити, незалежно від суми операції.
4. Вимога звітування повинна бути прямим обов'язковим зобов'язанням, і будь-які непрямі або неявні зобов'язання звітування про підозрілі операції, або у зв'язку із можливим переслідуванням за відмивання коштів або злочин фінансування тероризму або інше (так зване «непряме звітування») є неприйнятними.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЙ 22 ТА 23 (ВНУП)

1. Визначені порогові значення для операцій є такими:

- Казино (відповідно до Рекомендації 22) – 3000 доларів США/євро
- Для торговців дорогоцінними металами та торговців дорогоцінним камінням під час здійснення будь-яких готівкових операцій (відповідно до Рекомендацій 22 та 23) – 15 000 доларів США/євро.

Фінансові операції, що перевищують визначене порогове значення, включають ситуації, коли операція здійснюється через одну операцію або через декілька операцій, які видаються пов'язаними.

2. Пояснювальні записки, які застосовуються до фінансових установ, також мають відношення до ВНУП, де це можливо. Для цілей Р.23 вимоги щодо «фінансових груп» у Р.18 застосовуються до груп ВНУП, які діють за тією ж структурою, що й фінансові групи. Крім того, країнам слід розглянути можливість застосування вимог щодо програм на рівні групи до ВНУП, які діють в інших структурах, що розділяють спільну власність, управління чи контроль за дотриманням вимог у тій мірі, в якій ці структури могли б краще пом'якшити ризики ВК/ФТ шляхом застосування програм на рівні групи. Тип і обсяг заходів, які необхідно вжити, повинні відповідати проведеній діяльності, ризику відмивання коштів та фінансування тероризму та розміру бізнесу. Наприклад, як зазначено в Пояснювальній записці до Р.18, країни можуть визначати масштаби та обсяги обміну інформацією на основі конфіденційності інформації та її відношення до управління ризиками у сфері ПВК/ФТ.

3. Щоб дотримуватись Рекомендацій 22 і 23, країнам не потрібно видавати закони або застосовувати засоби, які підлягають виконанню, які стосуються виключно адвокатів, нотаріусів, бухгалтерів та інших визначених нефінансових установ та професій, якщо ці установи або професії включені до законів або засобів, які підлягають виконанню, що охоплюють основні види діяльності

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 22 (ВНУП – НАЛЕЖНА ПЕРЕВІРКА КЛІЄНТА)

1. Агенти з нерухомості повинні виконувати вимоги Рекомендації 10 в частині покупців і продавців нерухомості.
2. Казино повинні виконувати вимоги Рекомендації 10, в тому числі здійснювати ідентифікацію та перевірку особи клієнтів, коли їх клієнти залучені до фінансової операції на суму, яка дорівнює або перевищує 3,000 доларів США/євро. Проведення ідентифікації клієнта при вході в казино може бути, але це не обов'язково, достатнім. Країни повинні встановити вимогу до казино забезпечувати можливість пов'язати інформацію належної перевірки клієнта про конкретного клієнта з операціями, які цей клієнт здійснює в казино.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 23 (ВНУП – ІНШІ ЗАХОДИ)

1. Адвокати, нотаріуси, інші незалежні експерти з правових питань та бухгалтери, які діють як незалежні експерти з правових питань, не зобов'язані повідомляти про підозрілі операції, якщо відповідна інформація була отримана за обставин, коли така інформація підлягає професійній таємниці або правовий професійний привілей.
2. Кожна країна визначає питання, які підпадають під збереження адвокатської або професійної таємниці. Це, як правило, поширюється на інформацію, яку адвокати, нотаріуси та інші незалежні експерти з правових питань отримують або здобувають від одного зі своїх клієнтів: (а) в ході з'ясування правового становища своїх клієнтів, або (б) при виконанні їх завдань щодо захисту або представлення цього клієнта в або щодо судових, адміністративних, арбітражних або посередницьких проваджень.
3. Країни можуть дозволити адвокатам, нотаріусам, іншим незалежним експертам з правових питань та бухгалтерам направляти ППО у відповідні саморегулівні організації, за умови наявності відповідних форм співробітництва між цими організаціями та ПФР.
4. Коли адвокати, нотаріуси, інші незалежні експерти з правових питань та бухгалтери, які діють як незалежні експерти з правових питань, прагнуть відмовити клієнта від провадження незаконної діяльності, то це не є розголошенням інформації.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 24 (ПРОЗОРІСТЬ ТА БЕНЕФІЦІАРНА ВЛАСНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ)

1. Компетентні органи повинні мати можливість вчасно одержувати або мати доступ до належної, точної та актуальної інформації про бенефіціарну власність та контроль над компаніями та іншими юридичними особами (інформації про бенефіціарну власність⁶⁴), заснованими⁶⁵ у країні, а також тими, які становлять ризик ВК/ФТ і мають достатні зв'язки⁶⁶ зі своєю країною (якщо вони створені не в країні). Країни можуть обрати механізми, які вони вважають надійними з точки зору досягнення цієї мети, хоча вони також повинні додержуватися мінімальних вимог, що встановлені нижче. Країни повинні застосовувати комбінацію механізмів з метою досягнення мети.
2. Як частина процедури забезпечення належної прозорості щодо юридичних осіб країни повинні мати механізми, що:
 - (a) визначають та описують різні види, форми та основні ознаки юридичних осіб у країні.
 - (b) визначають та описують процедури для: (i) створення цих юридичних осіб; та (ii) одержання та збереження основної інформації та інформації про бенефіціарну власність;
 - (c) оприлюднюють вищезазначену інформацію; та
 - (d) оцінюють ризики відмивання коштів та фінансування тероризму, пов'язані з різними видами юридичних осіб, заснованих у країні, та вживають відповідних заходів для управління та пом'якшення ризиків, які вони ідентифікують; та
 - (e) оцінюють ризики відмивання коштів та фінансування тероризму, які загрожують їх країні, пов'язані з різними типами юридичних осіб, створених за кордоном, і вживають відповідних заходів для управління та пом'якшення ризиків, які вони ідентифікують⁶⁷

А. ОСНОВНА ІНФОРМАЦІЯ

3. З метою визначення бенефіціарних власників компанії⁶⁸, компетентним органам потрібна буде певна основна інформація про компанію, яка, як мінімум, включатиме інформацію про право власності та структуру управління компанією. Це включатиме інформацію про статус та повноваження компанії, її акціонерів та директорів.
4. Усі компанії, засновані в країні, повинні бути зареєстровані в реєстрі компаній.⁶⁹ Яка б комбінація механізмів не застосовувалася для одержання та збереження інформації про бенефіціарну власність (дивіться розділ В), є перелік основної інформації про компанію, який повинен бути одержаний та збережений компанією⁷⁰, що є необхідною передумовою. Мінімальна основна інформація, яка повинна бути одержана та збережена компанією, включає. Мінімальна основна інформація, яка повинна бути одержана та збережена компанією, включає:

⁶⁴ Інформація про **бенефіціарну власність** юридичних осіб – це інформація, зазначена у Пояснювальній записці до Рекомендації 10, пункт 5 (b) (i). Власники контрольних пакетів акцій, про які зазначено у пункті 5 (b) (i) Пояснювальної записки до Рекомендації 10 можуть ґрунтуватися на пороговому значенні, наприклад будь-яка особа, яка володіє більше ніж визначеним відсотком компанії (наприклад, 25 %).

⁶⁵ Посилання на заснування юридичної особи включає реєстрацію компаній чи будь-який інший механізм, що застосовується.

⁶⁶ Країни можуть визначати, що вважати достатнім зв'язком на основі ризику. Приклади тестів на достатність можуть включати, але не обмежуватися, ситуаціями, коли компанія має постійне представництво/філію/агентство, веде значну ділову діяльність або має значні та постійні ділові відносини з фінансовими установами чи ВНУП, які підпадають під дію регулювання у сфері ПВК/ФТ, має значні інвестиції в нерухомість/інші місцеві інвестиції, наймає персонал, або є податковим резидентом країни.

⁶⁷ Це можна зробити за допомогою національних та/або наднаціональних заходів. Вони можуть включати в себе вимогу наявності інформації про бенефіціарну власність щодо деяких типів юридичних осіб, створених за кордоном, як зазначено в пункті 7.

⁶⁸ Рекомендація 24 стосується всіх форм юридичних осіб. Вимоги описані в першу чергу стосовно компаній, але подібні вимоги необхідно застосовувати до інших типів юридичних осіб, беручи до уваги їх різні форми та структури, як зазначено в розділі Е.

⁶⁹ «Реєстр компаній» означає реєстр в країні компаній, оформлених як юридичні особи або які одержали ліцензію у цій країні або щодо яких ведеться постійний облік установою, що здійснює реєстрацію юридичної особи. Він не відноситься до інформації, що зберігається самою компанією або для неї.

⁷⁰ Інформація може бути збережена самостійно компанією або третьою стороною під відповідальність компанії.

- (a) найменування компанії, підтвердження створення юридичної особи, правова форма та статус, адреса зареєстрованого офісу, основні повноваження з регулювання (наприклад меморандум або статут), список директорів та унікальний ідентифікатор, такий як податковий ідентифікаційний номер або еквівалент (якщо він існує)⁷¹; та
 - (b) реєстр її акціонерів або членів, що містить імена акціонерів та членів, а також кількість акцій, якими володіє кожен акціонер⁷², та категорії акцій (включно з характером пов'язаних прав голосу).
5. Реєстр компаній⁷³ повинен зберігати усю основну інформацію, викладену вище у пункті 4 (a).
6. Компанія повинна вести облік основної інформації, викладеної у пункті 4 (b), в межах країни у своєму зареєстрованому офісі або в іншому місці, внесеному до реєстру компаній. Однак, якщо компанія або реєстр компаній має інформацію про бенефіціарну власність в межах країни, тоді в країні не обов'язково повинен бути реєстр акціонерів за умови, що компанія може швидко надати таку інформацію на запит.

В. ІНФОРМАЦІЯ ПРО БЕНЕФІЦІАРНУ ВЛАСНІСТЬ

7. Країни повинні дотримуватися багатостороннього підходу, щоб гарантувати, що бенефіціарний власник компанії може бути своєчасно визначений компетентним органом. Країни повинні вирішити, на основі ризику, контексту та суттєвості, яку форму реєстру чи альтернативні механізми вони використовуватимуть для забезпечення ефективного доступу компетентних органів до інформації, і мають задокументувати своє рішення. Воно має включати таке:
- (a) Країни повинні вимагати від компаній отримання та зберігання належної, точної та актуальної інформації про бенефіціарну власність компанії; у максимально можливій мірі співпрацювати з компетентними органами при визначенні бенефіціарного власника, включно зі своєчасним наданням інформації компетентним органам; а також співпрацювати з фінансовими установами/ВНУП для надання належної, точної та актуальної інформації про бенефіціарну власність компанії.
 - (b) (i) Країни повинні вимагати належної, точної та актуальної інформації про бенефіціарну власність юридичних осіб, якою володіє державний орган або установа (наприклад, податковий орган, ПФР, реєстр компаній або реєстр бенефіціарної власності). Інформація не обов'язково повинна зберігатися лише одним органом.⁷⁴
 - (b) (ii) Країни можуть вирішити використовувати альтернативний механізм замість (b)(i), якщо він також надає органам влади ефективний доступ до належної, точної та актуальної інформації про БВ. Для цих цілей недостатньо покладатися лише на базову інформацію або наявну інформацію, але повинен існувати конкретний механізм, який забезпечує ефективний доступ до інформації.
 - (c) Країни повинні використовувати будь-які додаткові доповнюючі заходи, які необхідні для забезпечення можливості визначення бенефіціарного власника компанії; включно, наприклад, з інформацією, що зберігається регуляторами або фондовими біржами; або отримані фінансовими установами та/або ВНУП відповідно до Рекомендацій 10 та 22.⁷⁵
8. Усі зазначені вище особи, органи влади та установи і власне сама компанія (або її адміністратори, ліквідатори або інші особи, залучені до ліквідації компанії), повинні вести облік інформації та пов'язаних даних принаймні п'ять років з дати ліквідації компанії або з дати іншого способу припинення існування компанії, або п'ять років з дати, з якої компанія

⁷¹ Цю інформацію необхідно оприлюднити, як зазначено в пункті 11.

⁷² Це стосується номінального власника усіх зареєстрованих акцій.

⁷³ Або інший державний орган у разі ідентифікаційного податкового номера.

⁷⁴ Орган може реєструвати інформацію про бенефіціарну власність поряд з іншою інформацією (наприклад, основною інформацією про право власності та реєстрацію, податковою інформацією), або джерело інформації може мати форму кількох реєстрів (наприклад, для провінцій або районів, для секторів, або для конкретних типів юридичних осіб, наприклад НПО), або приватна організація, якій державний орган доручив це завдання.

⁷⁵ Країни повинні бути спроможними вчасно визначати, чи має або контролює компанія рахунок у фінансовій установі в межах країни.

перестала бути клієнтом професійного посередника або фінансової установи.

С. ВЧАСНИЙ ДОСТУП ДО НАЛЕЖНОЇ, ТОЧНОЇ ТА АКТУАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

9. Країни повинні мати механізми, які гарантують, що основна інформація та інформація про бенефіціарну власність, включно з інформацією, наданою до реєстру компаній, і будь-яка доступна інформація, згадана в пункті 7, є належною, точною та актуальною.

Належна інформація – це інформація, якої достатньо для ідентифікації⁷⁶ фізичної особи (осіб), яка є бенефіціарним власником (власниками), а також засобів і механізмів, за допомогою яких вона здійснює бенефіціарне володіння або контроль.

Точна інформація – це інформація, яка була перевірена для підтвердження її точності шляхом перевірки особи та статусу бенефіціарного власника з використанням надійних документів, даних або інформації, отриманих з незалежного джерела. Обсяг заходів перевірки може змінюватися залежно від конкретного рівня ризику.

Країни повинні розглянути доповнюючі заходи, необхідні для підтримки точності інформації про бенефіціарну власність, напр. повідомлення про невідповідності.

Актуальна інформація – це інформація, яка є максимально новою і актуальною та оновлюється протягом розумного періоду (наприклад, протягом одного місяця) після будь-яких змін.

10. Компетентні органи, та, зокрема, органи правопорядку і ПФР, повинні мати всі повноваження, необхідні для отримання своєчасного доступу до основної інформації та інформації про бенефіціарну власність, якою володіють відповідні сторони, включно з швидким та ефективним доступом до інформації, яка зберігається або отримана державним органом, установою чи іншим компетентним органом щодо основної інформації та інформації про бенефіціарну власність, та/або про фінансові установи чи ВНУП, які володіють цією інформацією. Крім того, країни повинні забезпечити своєчасний доступ державних органів на національному рівні та інших, у разі потреби, до основної інформації та інформації про бенефіціарну власність юридичних осіб під час державних закупівель.
11. Країни повинні встановити вимогу до реєстрів компаній сприяти у наданні вчасного доступу фінансовим установам, ВНУП або компетентним органам інших країн до публічної інформації, якою вони володіють, та, як мінімум, до інформації, зазначеної у пункті 4 (а). Країни повинні розглянути можливість сприяння у наданні вчасного доступу фінансовим установам та ВНУП до інформації, зазначеної вище у пункті 4 (b), та до інформації про бенефіціарну власність, яка зберігається відповідно до пункту 7, та можуть розглянути можливість полегшення публічного доступу до цієї інформації.

Д. ПЕРЕШКОДИ ДЛЯ ПРОЗОРОСТІ

12. Країни повинні вживати заходів для запобігання та пом'якшення ризику неправомірного використання акцій на пред'явника та варрантів акцій на пред'явника⁷⁷, шляхом заборони випуску нових акцій на пред'явника та варрантів акцій на пред'явника; а для будь-яких існуючих акцій на пред'явника та варрантів акцій на пред'явника – шляхом застосування одного або кількох із наведених нижче механізмів протягом розумного періоду часу⁷⁸:

- (a) переведення їх у зареєстровану форму; або
- (b) знерухомлення їх, з вимогою, щоб вони належали регульованій фінансовій установі чи професійному посереднику, зі своєчасним доступом до інформації компетентними органами; та

⁷⁶ Приклади інформації, спрямованої на ідентифікацію фізичної (их) особи (осіб), які є бенефіціарним(и) власником (ами), включають повне ім'я, громадянство (-а), повну дату та місце народження, адресу проживання, національний ідентифікаційний номер і тип документа, а також податковий ідентифікаційний номер або його еквівалент у країні проживання.

⁷⁷ Або будь-які інші подібні інструменти без відстеження.

⁷⁸ Ці вимоги не застосовуються до щойно випущених та існуючих акцій на пред'явника або варрантів акцій на пред'явника компанії, що котирується на фондовій біржі та підлягає вимогам щодо розкриття інформації (або згідно з правилами фондової біржі, або через закон чи засоби, які підлягають виконанню), які висувають вимоги щодо забезпечення належної прозорості бенефіціарного володіння.

- (с) протягом періоду до завершення пунктів (а) або (б), з вимогою до власників інструментів на пред'явника повідомляти компанію, а компанії – зареєструвати їх особу до того, як можна буде скористатися будь-якими пов'язаними правами.
13. Країни повинні вжити заходів для запобігання та пом'якшення ризику неправомірного використання номінальних акцій та номінальних директорів, застосовуючи один або декілька таких механізмів:
- (а) вимога для номінальних акціонерів та директорів розкривати свій номінальний статус та особу свого номінатора компанії та будь-якому відповідному реєстру, а також для включення цієї інформації до відповідного реєстру, та для отримання, зберігання або реєстрації інформації державним органом чи установою чи альтернативним механізмом, зазначеного у пункті 7. Статус номінанта має бути включено до публічної інформації;
 - (б) вимога для номінальних акціонерів і директорів отримувати ліцензію⁷⁹, для інформації про статус їх номінальної особи та особу їх номінатора бути отриманою, збереженою або зареєстрованою державним органом, установою чи альтернативним механізмом, зазначеним у пункті 7, і щоб вони зберігали інформацію, що ідентифікує їх номінатора та фізичну особу, від імені якої в кінцевому підсумку діє⁸⁰ номінальний представник, а також надавати цю інформацію на запит компетентним органам;⁸¹ або
 - (с) забезпечення дотримання заборони на використання номінальних акціонерів або номінальних директорів.

Е. ІНШІ ЮРИДИЧНІ ОСОБИ

14. Стосовно фондів, анштальту, вакфу⁸² та товариств з обмеженою відповідальністю, країни повинні вжити аналогічних заходів та встановити аналогічні вимоги, що встановлені для компаній, беручи до уваги їх різні форми та структури.
15. Стосовно інших видів юридичних осіб, країни повинні враховувати різні форми та структури тих інших юридичних осіб, а також рівень ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму, пов'язаних з кожним видом юридичної особи, з метою досягнення відповідного рівня прозорості. Як мінімум, країни повинні забезпечити, щоб такі юридичні особи реєстрували та вели точний та актуальний облік аналогічних видів основної інформації, а також, щоб компетентним органам надавався вчасний доступ до неї. Країни повинні переглянути ризики відмивання коштів та фінансування тероризму, пов'язані з такими іншими юридичними особами, та, ґрунтуючись на рівні ризику, визначити для таких юридичних осіб заходи, що повинні бути вжиті для забезпечення вчасного доступу компетентних органів до належної, точної та актуальної інформації про бенефіціарну власність.

Ф. ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА САНКЦІЇ

16. Повинна бути чітко встановлена відповідальність за додержання вимог цієї Пояснювальної записки, а також правова відповідальність та ефективні, пропорційні та переконливі санкції до будь-якої юридичної або фізичної особи, яка належним чином не дотримується вимог.

Г. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

17. Країни повинні швидко, конструктивно та ефективно забезпечувати якнайширший спектр міжнародного співробітництва щодо основної інформації та інформації про бенефіціарну власність на підставах, викладених у Рекомендаціях 37 та 40. Це включає (а) сприяння

⁷⁹ Країні не потрібно запроваджувати окрему систему ліцензування чи реєстрації щодо фізичних чи юридичних осіб, які вже мають ліцензію або зареєстровані як фінансові установи чи ВНУП (як визначено Рекомендаціями FATF) у цій країні, яким за такою ліцензією чи реєстрацією, дозволено провадити номінальну діяльність та на які вже поширюється повний спектр застосовних зобов'язань згідно з Рекомендаціями FATF.

⁸⁰ Ідентифікація бенефіціарного власника в ситуаціях, коли номінант володіє контрольним пакетом акцій або іншим чином здійснює ефективний контроль, вимагає встановлення особи фізичної особи, від імені якої в кінцевому підсумку, прямо чи опосередковано, діє номінант.

⁸¹ Для посередників, залучених до такої номінальної діяльності, необхідно зробити посилання на Р.22 і Р.28 для виконання відповідних вимог.

⁸² За винятком країн, де вакфи є правовими утвореннями відповідно до Р.25.

доступу іноземних компетентних органів до основної інформації, якою володіють реєстри компаній; (b) обмін інформацією щодо акціонерів; та (c) використання їхніх повноважень, згідно з їхнім національним законодавством, для одержання інформації про бенефіціарну власність від імені іноземних партнерів. Країни повинні здійснювати моніторинг якості допомоги, яку вони одержують від інших країн у відповідь на запит про надання основної інформації та інформації про бенефіціарну власність або запитів про надання допомоги у визначенні місця розташування бенефіціарних власників за кордоном. Відповідно до Рекомендацій 37 і 40, країни не повинні встановлювати надмірно обмежувальні умови щодо обміну інформацією чи допомогою, наприклад, відмовляти у запиті на тій підставі, що він стосується фіскальних питань, у тому числі податкових, банківської таємниці тощо. Інформація, яка зберігається або отримана з метою ідентифікації бенефіціарного власника повинна зберігатися у легкодоступній формі, щоб сприяти швидкому, конструктивному та ефективному міжнародному співробітництву. Країни повинні визначити агенцію (ї), відповідальні за відповіді на всі міжнародні запити щодо інформації про БВ, та повідомити про них громадськість.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 25 (ПРОЗОРІСТЬ ТА БЕНЕФІЦІАРНА ВЛАСНІСТЬ ПРАВОВИХ УТВОРЕНЬ)

1. Країни повинні встановити вимогу до довірених осіб будь-якого явного трасту, та осіб, які займають еквівалентну посаду в подібному правовому утворенні, які є резидентами своєї країни або які керують будь-якими явними трастами чи подібними правовими утвореннями у своїй країні, для отримання належної, точної та актуальної інформації⁸³ про бенефіціарну власність стосовно трастів та подібних правових утворень. Це повинно включати таку інформацію про особу: (i) довірителя(ів), (ii) довіреної(их) особи(ів), (iii) захисника (ів) (якщо такі є); (iv) кожного бенефіціара(ів) або, якщо це можливо, клас бенефіціарів⁸⁴ та об'єкти повноважень, і (v) будь-якої іншої(их) фізичної(их) особи(ів), яка здійснює остаточний ефективний контроль над трастом. Для подібного правового утворення це має включати осіб, які займають еквівалентні посади. Якщо учасниками трастів чи інших подібних правових утворень є юридичні особи чи утворення, країни повинні вимагати, щоб довірені особи та особи, які займають еквівалентну посаду в подібних правових утвореннях, також отримувати та зберігати належну, точну та актуальну інформацію про бенефіціарну власність юридичних осіб та утворень. Країни також повинні вимагати від довірених осіб та осіб, які займають еквівалентну посаду в подібних правових утвореннях, які є резидентами їхньої країни або керують трастами чи подібними правовими утвореннями у своїй країні, зберігати основну інформацію про інших регульованих агентів і постачальників послуг для трасту та подібних правових утворень, включаючи, але не обмежуючись інвестиційними радниками або менеджерами, бухгалтерами та радниками з податкових питань.

2. Країни з явними трастами та іншими подібними правовими утвореннями, які регулюються їхнім законодавством, повинні мати механізми, які:

- (a) визначають різні типи, форми та основні характеристики явних трастів та/або інших подібних правових утворень;
- (b) визначають та описують процеси для: (i) встановлення цих правових утворень; та (ii) отримання основної⁸⁵ інформації та інформації про бенефіціарну власність;
- (c) роблять загальнодоступною вищезазначену інформацію, згадану в (a) і (b).

3. Країни повинні оцінити ризики відмивання коштів і фінансування тероризму, пов'язані з різними типами трастів та іншими подібними правовими утвореннями:

- (a) які регулюються їхнім законодавством;
- (b) якими керують у їхній країні або довірена особа чи особа з еквівалентною посадою яких проживає в їхній країні; і
- (c) типи іноземних правових утворень, які мають достатні зв'язки⁸⁶ з їхньою країною та вживають відповідних заходів для управління та пом'якшення ризиків, які вони ідентифікують.⁸⁷

Країни повинні вжити заходів для забезпечення того, щоб довірені особи або особи, які займають еквівалентні посади в подібних правових утвореннях, виконуючи свої функції, розкривали свій статус фінансовим установам і ВНУП при встановленні ділових відносин або здійсненні разових операцій, що перевищують порогову суму. Довірені особи або особи, які

⁸³ Інформація про бенефіціарну власність для правових утворень – це інформація, згадана в Пояснювальній записці до Рекомендації 10, пункт 5(b)(ii) та Глосарії.

⁸⁴ Якщо на момент створення трасту немає встановлених бенефіціарів, довірена особа повинна отримати та зберігати інформацію про клас бенефіціарів та його характеристики, а також об'єкти повноважень. Дотримуючись ризик-орієнтовного підходу, країни можуть вирішити, що немає необхідності ідентифікувати окремих бенефіціарів певних благодійних або дозволених законом неблагодійних трастів.

⁸⁵ Стосовно правових утворень основна інформація означає ідентифікатор правового утворення (наприклад, ім'я, унікальний ідентифікатор, такий як податковий ідентифікаційний номер або еквівалент, якщо він існує), трастова угода (або еквівалент) і цілі, якщо такі є, резиденство довіреної особи/еквівалента або місце, звідки здійснюється управління правового утворення.

⁸⁶ Країни можуть визначати, що вважати достатнім зв'язком на основі ризику. Приклади тестів на достатність можуть включати, але не обмежуватися, коли траст/подібне правове утворення або довірена особа чи особа, яка займає еквівалентну посаду в подібному правовому утворенні, має значні та тривалі ділові відносини з фінансовими установами або ВНУП, має значну нерухомість/інші місцеві інвестиції або є податковим резидентом країни.

⁸⁷ Це можна зробити за допомогою національних та/або наднаціональних заходів. Це може включати в себе вимогу зберігати інформацію про бенефіціарну власність щодо деяких видів іноземних правових утворень, як зазначено в пункті 5.

займають еквівалентні посади в подібних юридичних утвореннях, повинні якомога повніше співпрацювати і не перешкоджати закону чи засобам, які підлягають виконанню, надавати компетентним органам необхідну інформацію, що стосується трасту чи інших подібних правових утворень.⁸⁸ Країни також повинні забезпечити, щоб довірені особи або особи, які займають еквівалентні посади в подібних правових утвореннях, не перешкоджали закону чи засобам, які підлягають виконанню, надавати фінансовим установам та ВНУП, на запит, інформацію про бенефіціарну власність та активи трасту чи правові утворення, які утримуються або управляються згідно з умовами ділових відносин.

5. З метою забезпечення ефективного та своєчасного доступу компетентних органів до належної, точної та актуальної основної інформації та інформації про бенефіціарну власність трастів або інших подібних правових утворень, довірених осіб та трастових активів, з інших джерел, аніж від довірених осіб або осіб, які займають еквівалентну посаду в подібному правовому утворенні, на основі ризику, контексту та суттєвості, країни повинні розглянути можливість використання будь-якого з таких джерел інформації, якщо це необхідно:

(a) Державний орган або організація, що володіє інформацією про бенефіціарну власність трастів або інших подібних утворень (наприклад, у центральному реєстрі трастів; або в реєстрах земельних активів, власності, транспортних засобів, акцій чи інших активів, які містять інформацію про бенефіціарну власність на трасти та інші подібні правові утворення, які володіють такими активами). Інформація не обов'язково повинна зберігатися лише одним органом.⁸⁹

(b) Інші компетентні органи, які володіють або отримують інформацію про трасти/подібні правові утворення та довірених осіб/їх еквіваленти (наприклад, податкові органи, які збирають інформацію про активи та доходи, пов'язані з трастами та іншими подібними правовими утвореннями).

(c) Інші агенти або постачальники послуг, у тому числі постачальники послуг для трастів і компаній, інвестиційні радники або менеджери, бухгалтери, юристи або фінансові установи.

6. Країни повинні мати механізми, які гарантують, що інформація про трасти та інші подібні правові утворення, включаючи інформацію, надану відповідно до пунктів 4 і 5, є належною, точною та актуальною.⁹⁰ У контексті правових утворень:

- *Належна інформація* – це інформація, яка є достатньою для ідентифікації фізичних осіб, які є бенефіціарним(и) власником(ами), та їхньої ролі в правовому утворенні.⁹¹
- *Точна інформація* – це інформація, яка була перевірена для підтвердження її точності шляхом перевірки особи та статусу бенефіціарного власника за допомогою надійних документів, даних або інформації. Обсяг заходів перевірки може змінюватися залежно від конкретного рівня ризику.
- *Актуальна інформація* – це інформація, яка є максимально поточною та актуальною та оновлюється протягом прийняттого періоду після будь-яких змін.

7. Країни повинні забезпечити, щоб компетентні органи, зокрема органи правопорядку та ПФР, мали всі повноваження, необхідні для отримання своєчасного доступу до інформації, якою володіють довірені особи, особи, які займають еквівалентні посади в подібних правових утвореннях, та інші сторони, зокрема інформацію, якою володіють фінансові установи та

⁸⁸ Національні компетентні органи або відповідні компетентні органи іншої країни відповідно до відповідного запиту на міжнародне співробітництво.

⁸⁹ Орган може реєструвати інформацію про бенефіціарну власність поряд з іншою інформацією (наприклад, податковою інформацією), або джерело інформації може мати форму кількох реєстрів (наприклад, для провінцій чи районів, для секторів або для певних типів правових утворень) або приватного органу, якому державний орган доручив це завдання.

⁹⁰ Для бенефіціара(ів) трастів/подібних правових утворень, визначених характеристиками або класом, довірені особи/еквівалент не очікується отримання повністю належної та точної інформації, доки особа не отримає право бути бенефіціаром на момент виплати або коли бенефіціар має намір використовувати надані права відповідно до ризик-орієнтовного підходу.

⁹¹ Довіритель(і), довірена(і) особа(и), захисник(и) (якщо є), бенефіціар(и) або, де застосовано, клас бенефіціарів та об'єкти повноважень, а також будь-яка інша особа, яка здійснює остаточний ефективний контроль над трастами. Для подібного правового утворення це має включати осіб, які займають еквівалентні посади. Якщо довірена особа та будь-яка інша сторона правового утворення є юридичною особою, бенефіціарний власник цієї юридичної особи має бути ідентифікований.

ВНУП щодо: а) основних даних та бенефіціарної власності правового утворення; (b) місця проживання довірених осіб та осіб, які займають еквівалентні посади; та (c) будь-яких активів, якими володіє або керує фінансова установа або ВНУП, щодо будь-яких довірених осіб або осіб, які займають еквівалентні посади, з якими вони мають ділові стосунки, або щодо яких вони здійснюють разову операцію.

8. Довірені особи та особи, які займають еквівалентні посади в подібних правових утвореннях, повинні бути зобов'язані зберігати інформацію, згадану в пункті 1, принаймні п'ять років після припинення їхньої участі в трасті чи подібному правовому утворенні. Країн заохочують вимагати від інших органів влади, осіб та організацій, згаданих у пункті 5 вище, зберігати інформацію щонайменше п'ять років.

9. Країни повинні вимагати, щоб будь-яка інформація, яка зберігається відповідно до пункту 1 вище, була точною та актуальною, та інформація повинна оновлюватися протягом прийняттого періоду після будь-яких змін.

10. Країни повинні розглянути заходи, які б сприяли доступу до інформації щодо трастів та подібних правових утворень, якими володіють інші органи, фізичні або юридичні особи, зазначені у пункті 5, фінансовим установам та ВНУП, що виконують вимоги, викладені у Рекомендації 10 та 22.

11. У контексті цієї Рекомендації, від країн не вимагається юридичне визнання трастів. Країнам не потрібно включати вимоги пунктів 1, 4, 8, 9 і 13 до законодавства, за умови, що відповідні зобов'язання щодо цього існують для довірених осіб (наприклад, через загальне право або прецедентне право).

Міжнародне співробітництво

12. Країни повинні швидко, конструктивно та ефективно здійснювати міжнародне співробітництво щодо інформації, включаючи інформацію про бенефіціарну власність, трасти та інші правові утворення на підставі, зазначеній у Рекомендаціях 37 та 40. Це повинно включати (a) сприяння у наданні доступу іноземним компетентним органам до будь-якої інформації, яка міститься у реєстрах або якою володіють інші національні органи; (b) здійснення обміну наявною у національних органів інформацією щодо трастів та інших правових утворень; та (c) використання повноважень компетентних органів, згідно з національним законодавством, з метою одержання інформації про бенефіціарну власність від імені іноземних компетентних органів. Відповідно до Рекомендацій 37 і 40, країни не повинні встановлювати надмірно обмежувальні умови щодо обміну інформацією чи допомоги, наприклад, відмовляти у запиті на тій підставі, що вона стосується фіскальних (включаючи податкові) питань, банківської таємниці тощо. Щоб сприяти швидкому, конструктивному та ефективному міжнародному співробітництву, де це можливо, країни повинні визначати та оприлюднити орган(и), відповідальний(і) за відповіді на всі міжнародні запити щодо інформації про бенефіціарну власність, відповідно до підходу країни до доступу до інформації про бенефіціарну власність. З цією метою країни повинні розглянути можливість зберігання інформації, яка утримується або отримана з метою ідентифікації бенефіціарного власника, у доступний спосіб.

Правова відповідальність та санкції

13. Країни повинні забезпечити існування чіткої відповідальності за додержання вимог цієї Пояснювальної записки; а довірені особи та особи, які займають еквівалентні посади у подібних правових утвореннях, повинні нести правову відповідальність за невиконання своїх обов'язків, встановлених з метою додержання зобов'язань у пунктах 1, 4, 8 та 9; а також забезпечити застосування ефективних, пропорційних та переконливих санкцій, кримінальних, цивільних або адміністративних, за їх недодержання.⁹² Країни повинні забезпечити застосування ефективних, пропорційних та переконливих санкцій, кримінальних, цивільних або адміністративних, за ненадання компетентним органам своєчасного доступу до інформації щодо трасту, зазначеної у пунктах 1 та 8.

⁹² Це не впливає на вимоги щодо ефективних, пропорційних і переконливих санкцій за невиконання вимог інших Рекомендацій.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 26 (РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯД ЗА ФІНАНСОВИМИ УСТАНОВАМИ)

Ризик-орієнтований підхід до нагляду

1. Ризик-орієнтований підхід до нагляду ґрунтується на: (а) загальній процедурі, згідно з якою наглядовий орган, відповідно до свого розуміння ризиків, спрямовує свої ресурси для здійснення нагляду в сфері ПВК/ФТ; та (б) спеціальній процедурі нагляду за установами, які застосовують ризик-орієнтований підхід у сфері ПВК/ФТ.
2. Впровадження ризик-орієнтованого підходу до нагляду за системами та заходами контролю фінансових установ у сфері ПВК/ФТ дозволяє наглядовим органам спрямувати ресурси на ті сфери, які становлять підвищений ризик. Як наслідок, наглядові органи можуть використовувати свої ресурси більш ефективно. Це означає, що наглядові органи: (а) повинні мати чітке розуміння ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму, що існують в країні та (б) повинні мати внутрішній та зовнішній доступ до всієї відповідної інформації щодо спеціальних національних та міжнародних ризиків, пов'язаних з клієнтами, товарами та послугами установ, що підпадають під нагляд, включаючи рівень додержання вимог фінансовою установою або групою. Частота та інтенсивність виїзного та невиїзного нагляду у сфері ПВК/ФТ фінансових установ/груп повинна ґрунтуватися на ризиках відмивання коштів та фінансування тероризму, політиках, внутрішніх заходах контролю та процедурах, пов'язаних з установою/групою як визначено оцінкою наглядового органу профілю ризику фінансової установи/групи, а також на ризиках відмивання коштів та фінансування тероризму, що існують в країні.
3. Оцінка профілю ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму фінансової установи/групи, зокрема ризики недодержання вимог законодавства, повинна переглядатися як періодично, так і у випадку виникнення значних подій або змін в управлінні та функціонуванні фінансової установи/групи, згідно з встановленими країною практиками здійснення поточного нагляду. Ця оцінка не повинна бути статичною: вона змінюватиметься залежно від розвитку обставин та виникнення загроз.
4. Нагляд за фінансовими установами/групами в сфері ПВК/ФТ, що передбачає застосування ризик-орієнтованого підходу, повинен враховувати обсяг дискреції, що надається фінансовій установі/групі відповідно до ризик-орієнтованого підходу, та охоплювати відповідним чином перегляд оцінки ризиків, що здійснюється в межах дозволених дій, а також адекватність та впровадження їх політики, внутрішніх заходів контролю та процедур.
5. Ці принципи повинні застосовуватися до усіх фінансових установ/груп. З метою забезпечення ефективного нагляду в сфері ПВК/ФТ, наглядові органи повинні враховувати особливості фінансових установ/груп, особливо різноманітність та кількість фінансових установ, а також обсяг свободи дій, що вони мають відповідно до ризик-орієнтованого підходу.

Ресурси наглядових органів

6. Країнам слід забезпечити, що наглядові органи мають належні фінансові, людські та технічні ресурси. Ці наглядові органи повинні мати достатню оперативну незалежність та автономію для запобігання надмірному впливу та втручання. Країни повинні застосовувати процедури з метою забезпечення, того щоб персонал цих органів відповідав високим професійним стандартам, включаючи стандарти щодо конфіденційності, та був добросовісним, а також володів необхідними вміннями та навичками.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 28 (РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯД ЗА ВНУП)

1. Ризик-орієнтований підхід до здійснення нагляду означає: (а) загальний процес, при якому наглядовий орган чи саморегулівний орган, відповідно до його розуміння ризиків, розподіляє свої ресурси в сфері ПВК/ФТ; та (b) окремий процес контролю чи моніторингу ВНУП, які застосовують ризик-орієнтований підхід у сфері ПВК/ФТ.
2. Наглядові органи чи саморегулівні органи повинні визначати частоту та інтенсивність своїх наглядових чи моніторингових дій щодо ВНУП на основі їх розуміння ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму, та врахування характеристик ВНУП, зокрема їх відмінності та кількості, з метою забезпечення здійснення ефективного нагляду чи моніторингу у сфері ПВК/ФТ. Це означає, що вони повинні чітко розуміти ризики відмивання коштів та фінансування тероризму: (а) наявні в країні; та (b) товари і послуги, пов'язані з типом ВНУП та їх клієнтами.
3. Наглядові органи чи саморегулівні органи, які здійснюють оцінку адекватності внутрішніх контролів, політик та процедур у сфері ПВК/ФТ відносно ВНУП повинні належним чином враховувати характер ризику відмивання коштів та фінансування тероризму, який становлять ВНУП, та рівень дискреції, який допускається ризик-орієнтованим підходом.
4. Наглядові органи чи саморегулівні органи повинні мати адекватні повноваження на виконання своїх функцій (враховуючи повноваження на здійснення моніторингу та застосування санкцій), та адекватні фінансові, людські та технічні ресурси. Країни повинні вживати заходів з метою забезпечення того, щоб персонал цих органів відповідав високим професійним стандартам, враховуючи стандарти щодо конфіденційності, та повинні бути добросовісними і мати відповідні навички.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 29 (ПІДРОЗДІЛИ ФІНАНСОВОЇ РОЗВІДКИ)

А. ЗАГАЛЬНЕ

1. Ця Пояснювальна записка роз'яснює основні повноваження та функції підрозділу фінансової розвідки (ПФР) та додатково уточнює зобов'язання, викладені у стандарті. ПФР є частиною та відіграє центральну роль в операційній мережі країни з ПВК/ФТ, а також надає підтримку діяльності інших компетентних органів. Зважаючи на те, що існують різні види ПФР, Рекомендація 29 не визначає заздалегідь вибір країною певного виду ПФР і застосовується однаково до усіх видів

В. ФУНКЦІЇ

(а) Одержання

2. ПФР слугує центральним органом з отримання інформації, надісланої суб'єктами звітування. Як мінімум, ця інформація повинна включати повідомлення про підозрілі операції, згідно з вимогами Рекомендації 20 та 23, а також іншу інформацію, що вимагається національним законодавством (таку як повідомлення про готівкові операції, повідомлення про грошові перекази та порогові повідомлення/інформація).

(б) Аналіз

3. Аналіз ПФР повинен додати цінності інформації, що одержується та обробляється ПФР. У той час, як уся інформація повинна бути розглянута, аналіз може зосереджуватися на кожному окремому повідомленні або на відповідній відібраній інформації, залежно від виду та обсягу одержаних повідомлень, а також від очікуваного використання інформації після її розповсюдження. ПФР повинні бути заохочені використовувати аналітичне програмне забезпечення з метою більш ефективної обробки інформації та надання допомоги у встановленні відповідних зв'язків. Однак, такі інструменти не можуть у повній мірі замінити елемент аналізу судження людини. ПФР повинні здійснювати наступні види аналізу:

- Операційний аналіз використовує наявну інформацію та інформацію, яку можна отримати, для визначення конкретних цілей (наприклад, осіб, активів, кримінальних мереж та асоціацій), щоб відстежити певну діяльність або операції, а також встановити зв'язки між цими цілями та потенційними доходами, одержаними злочинним шляхом, відмиванням коштів, предикатними злочинами або фінансуванням тероризму.
- Стратегічний аналіз використовує наявну інформацію та інформацію, яку можна отримати, включаючи дані, що можуть бути надані іншими компетентними органами, з метою визначення тенденцій та типологій відмивання коштів та фінансування тероризму. Ця інформація потім також використовується ПФР або іншими державними органами з метою встановлення пов'язаних загроз та вразливостей відмивання коштів та фінансування тероризму. Стратегічний аналіз також може допомогти визначити політику та завдання для ПФР або навіть більш всеохоплюючі цілі для інших органів, задіяних у системі ПВК/ФТ.

(с) Передача інформації

4. ПФР також повинен бути спроможним передавати, за власною ініціативою або на запит, інформацію та результати свого аналізу до відповідних компетентних органів. Для передачі повинні використовуватися спеціалізовані, безпечні та захищені канали.

- **Передача за власною ініціативою:** ПФР повинен бути спроможним передавати інформацію та результати свого аналізу компетентним органам у випадку наявності підстав підозрювати відмивання коштів, предикатні злочини або фінансування тероризму. Ґрунтуючись на аналізі ПФР, передача інформації повинна бути основана на принципі вибіркової та надавати можливість органам-реципієнтам зосередити увагу на певних випадках/інформації.

- **Передача на запит:** ПФР повинен бути спроможним виконувати запити щодо надання інформації компетентним органам відповідно до Рекомендації 31. Коли ПФР одержує такий запит від компетентного органу, рішення про проведення аналізу та/або передачі інформації запитуючій стороні повинно залишатися за ПФР.

С. ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ

(а) Одержання додаткової інформації від підзвітних установ

5. На додаток до інформації, яку суб'єкти звітування передають до ПФР (згідно з функцією одержання), ПФР повинен бути спроможним одержувати та використовувати додаткову інформацію від суб'єктів звітування, потрібну для належного здійснення аналізу. Інформація, яку ПФР повинно бути дозволено одержувати, може включати інформацію, яку суб'єкти звітування зобов'язані зберігати згідно з відповідними Рекомендаціями FATF (Рекомендації 10, 11 та 22).

(b) Доступ до інформації з інших джерел

6. З метою належного здійснення аналізу, ПФР повинен мати доступ до якомога ширшого спектру фінансової, адміністративної та правоохоронної інформації. Це повинно включати інформацію з відкритих або публічних джерел, а також відповідну інформацію, зібрану та/або збережену іншими органами або від їх імені, а також, за необхідності, комерційні дані.

D. БЕЗПЕКА ТА КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ

7. Одержана, оброблена, збережена або передана ПФР інформація повинна бути належним чином захищеною, передаватися та використовуватися лише згідно з погодженими процедурами, політикою та чинними законами і нормативно-правовими актами. Таким чином, ПФР зобов'язаний мати правила, що регулюють питання захисту та конфіденційності такої інформації, включаючи процедури її збереження, передачі та захисту, а також доступу до такої інформації. ПФР повинен забезпечити, щоб його працівники мали необхідний рівень допуску до таємних матеріалів та розуміння своїх обов'язків щодо обробки та передачі чутливої та конфіденційної інформації. ПФР повинен забезпечити обмеження доступу до устаткування та інформації, включаючи до інформаційно-технологічних систем.

E. ОПЕРАЦІЙНА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

8. ПФР повинен бути операційно незалежним та автономним, що означає, що ПФР повинен мати повноваження та спроможність вільно здійснювати свої функції, включаючи автономне прийняття рішення щодо аналізу, надсилання запиту та/або передачі конкретної інформації. У всіх випадках, це означає, що ПФР повинен мати незалежне право направляти або передавати інформацію до компетентних органів.
9. ПФР може бути створений як частина існуючого органу. Якщо ПФР розміщується в межах існуючої структури іншого органу, основні функції ПФР повинні бути відокремлені від функцій іншого органу.
10. ПФР повинен бути забезпечений відповідними фінансовими, людськими та технічними ресурсами таким чином, щоб це забезпечувало його автономію та незалежність, а також надавало можливість ефективно виконувати свої функції. Країни повинні встановити процедури, які забезпечать, що працівники ПФР відповідатимуть високим професійним стандартам, включаючи стандарти щодо конфіденційності, а також матимуть високі моральні якості та відповідні навички і вміння.
11. ПФР повинен бути спроможним укладати угоди або незалежно співпрацювати з іншими національними компетентними органами або відповідними компетентними органами іноземних країн з метою обміну інформацією.

F. НЕНАЛЕЖНИЙ ВПЛИВ АБО ВТРУЧАННЯ

12. ПФР повинен бути спроможним одержувати та використовувати ресурси, необхідні для здійснення ним своїх функцій, на індивідуальній або щоденній основі, незалежно від будь-

якого політичного, урядового або економічного впливу або втручання, що може зашкодити його операційній незалежності.

Г. ЕГМОНТСЬКА ГРУПА

13. Країни повинні забезпечити, щоб ПФР враховував Заяву про наміри Егмонтської групи та Принципи здійснення обміну інформацією між підрозділами фінансової розвідки у випадках відмивання коштів та фінансування тероризму (ці документи представляють собою важливе керівництво щодо ролі та функцій ПФР, а також встановлюють механізми обміну інформацією між ПФР). ПФР повинен подати заявку на членство в Егмонтській групі.

Н. НАДАННЯ ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ГОТІВКОВІ ОПЕРАЦІЇ НА ВЕЛИКУ СУМУ

14. Країни повинні розглянути доцільність та корисність системи, за якої фінансові установи та ВНУП надаватимуть повідомлення щодо усіх національних та міжнародних валютних операцій, що перевищують встановлену суму.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 30 (ОБОВ'ЯЗКИ ОРГАНІВ ПРАВОПОРЯДКУ ТАСЛІДЧИХОРГАНІВ)

1. Повинні бути визначені органи правопорядку, відповідальні за забезпечення того, що здійснюється належне розслідування відмивання коштів, предикатних злочинів та фінансування тероризму, шляхом проведення фінансового розслідування. Країни також повинні визначити один або більше компетентних органів для встановлення, відстеження та ініціювання замороження та арешту майна, одержаного злочинним шляхом, або майна відповідної вартості.
2. Термін «фінансове розслідування» означає дослідження фінансових справ, пов'язаних зі злочинною діяльністю з метою:
 - встановлення обсягу злочинних мереж та/чи рівня злочинності;
 - виявлення та відстеження майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості; та
 - представлення доказів, які можуть бути використані при кримінальному переслідуванні або під час проваджень з конфіскації.
3. Термін «паралельне фінансове розслідування» стосується проведення фінансового розслідування разом з, або в контексті (традиційного) кримінального розслідування відмивання коштів, фінансування тероризму та/чи предикатного(их) злочину(ів). Слідчі органи правопорядку, які здійснюють розслідування предикатних злочинів повинні мати повноваження на здійснення розслідування будь-яких злочинів, пов'язаних з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму під час паралельного розслідування, чи мати можливість передачі справи до іншого органу для продовження здійснення розслідування.
4. Країни повинні розглядати можливість вжиття заходів, у тому числі правових, на національному рівні, для надання можливості їх компетентним органам здійснювати розслідування справ щодо відмивання коштів та фінансування тероризму з метою відкладення чи зняття арешту з підозрюваної особи та/чи арешту коштів, з метою встановлення осіб, задіяних в такій діяльності або для збору доказів. Без вжиття таких заходів, застосування процедур, таких як: контрольовані поставки та операції під прикриттям є неможливим.
5. Рекомендація 30 також застосовується до тих компетентних органів, які не є органами правопорядку, *безпосередньо*, але, які є відповідальними за проведення фінансових розслідувань предикатних злочинів у тій мірі, в якій ці компетентні органи виконують функції, які охоплює Рекомендація 30.
6. Органи правопорядку, які здійснюють боротьбу з корупцією, та мають повноваження в сфері правозастосування можуть бути визначені для здійснення розслідування злочинів відмивання коштів та фінансування тероризму, які походять від, або пов'язані з корупційними злочинами відповідно до Рекомендації 30, та повинні мати достатньо повноважень на встановлення, відстеження, та ініціювання дій щодо замороження та арешту майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості.
7. Органи правопорядку та інші компетентні органи, зазначені вище, повинні братись до уваги у випадку, коли країни застосовують мультидисциплінарні групи при фінансових розслідуваннях.
8. Органи правопорядку та органи прокуратури, включаючи органи, відповідальні за повернення активів повинні мати адекватні фінансові, людські та технічні ресурси. Країни повинні вживати заходів з метою забезпечення того, щоб персонал цих органів відповідав високим професійним стандартам, враховуючи стандарти щодо конфіденційності, та повинні бути цілком чесні і мати відповідні навички.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 32 (КУР'ЄРИ З ПЕРЕВЕЗЕННЯ ГОТІВКИ)

А. ЦІЛІ

1. Рекомендація 32 була розроблена з метою забезпечення того, щоб терористи та інші злочинці не мали можливості фінансувати свою діяльність чи відмивати доходи, одержані від їх злочинної діяльності шляхом транскордонного перевезення валюти та оборотних інструментів на пред'явника. Зокрема, Рекомендація спрямована на забезпечення того, щоб країни вживали заходів з метою: (а) виявлення фізичного транскордонного перевезення валюти та оборотних інструментів на пред'явника; (b) зупинення чи затримання валюти чи оборотних інструментів на пред'явника, щодо яких існує підозра, що вони пов'язані з фінансуванням тероризму чи відмиванням коштів; (c) зупинення чи затримання валюти чи оборотних інструментів на пред'явника, які фіктивно задекларовані чи розкриті; (d) застосування відповідних санкцій за здійснення неправдивого декларування та неправдивого розкриття інформації; та (e) уможливлення здійснення конфіскації валюти чи оборотних інструментів на пред'явника, які пов'язані з фінансуванням тероризму чи відмиванням коштів.

В. ТИПИ СИСТЕМ, ЯКІ МОЖУТЬ БУТИ ІМПЛЕМЕНТОВАНІ З МЕТОЮ ВИРІШЕННЯ ПИТАНЬ ЩОДО КУР'ЄРІВ З ПЕРЕВЕЗЕННЯ ГОТІВКИ

2. Країни можуть виконувати свої обов'язки відповідно до Рекомендації 32 та Пояснювальної записки до неї шляхом імплементції однієї з таких типів систем. Однак, країнам не потрібно використовувати один і той же тип системи для ввезення та вивезення валюти чи оборотних інструментів на пред'явника.

Система декларування

3. Від усіх осіб, які здійснюють фізичне транскордонне перевезення валюти чи оборотних інструментів на пред'явника, вартість яких перевищує попередньо встановлений максимальний поріг в 15,000 USD/EUR, вимагається подавати правдиву декларацію визначеним компетентним органам. Країни можуть обрати серед таких трьох різних типів системи декларування: (i) систему письмового декларування для всіх подорожуючих; (ii) систему письмового декларування для тих подорожуючих, які перевозять валюту чи оборотні інструменти на пред'явника на суму, що перевищує встановлений поріг; та (iii) систему усного декларування. Опис цих трьох систем наведений нижче в їх чистій формі. Однак, це не є рідкістю для країн обирати змішану систему.
 - (a) *Система письмового декларування для всіх подорожуючих:* Система, згідно якою від усіх подорожуючих вимагається заповнювати форми письмової декларації перед в'їздом до країни. Система включає питання, які містяться в загальних чи митних формах декларації. Відповідно до практики, подорожуючим необхідно здійснити декларування незалежно від того перевозять вони валюту або оборотні інструменти на пред'явника, чи ні (наприклад, проставляючи "так" чи "ні" в формі декларації).
 - (b) *Система письмового декларування для тих подорожуючих, які перевозять валюту чи оборотні інструменти на пред'явника на суму, що перевищує встановлений поріг:* Відповідно до цієї системи від всіх подорожуючих, які перевозять валюту чи оборотні інструменти на пред'явника, вартість яких перевищує попередньо встановлений максимальний поріг вимагається заповнити письмову форму декларації. Відповідно до практики, від подорожуючих не вимагається заповнювати будь-які форми, якщо вони не перевозять валюту чи оборотні інструменти на пред'явника, сума яких перевищує встановлений поріг.
 - (c) *Система усного декларування для всіх подорожуючих:* Відповідно до цієї системи, від всіх подорожуючих вимагається здійснення усного декларування, якщо вони перевозять валюту чи оборотні інструменти на пред'явника, вартість яких перевищує встановлений поріг. Як правило, таке декларування здійснюється в пунктах пропуску через митний кордон шляхом вимоги від подорожуючих обирати між "червоним коридором" (декларування товарів) та "зеленим коридором" (декларування не вимагається). Обрання

коридору, що здійснюється подорожуючим вважається усним декларуванням. Відповідно до практики, подорожуючі не здійснюють декларування в письмовій формі, але від них вимагається активно звітувати перед митними інспекторами.

Система розкриття інформації:

4. Країни можуть обрати систему, відповідно до якої від подорожуючих вимагається надавати відповідну інформацію на запит органів. У таких системах, для подорожуючих не існує вимоги щодо здійснення завчасної письмової чи усної декларації. Відповідно до практики, подорожуючим необхідно надавати правдиві відповіді на запит компетентних органів.

С. ДОДАТКОВІ ЕЛЕМЕНТИ, ЯКІ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДО ОБОХ СИСТЕМ

5. Незалежно від того, яка система імплементується, країни повинні забезпечити, щоб їх система об'єднувала такі елементи:
- (a) Система декларування/розкриття інформації повинна застосовуватись як до ввезення, так і до вивезення валюти чи оборотних інструментів на пред'явника.
 - (b) У випадку виявлення неправдивого декларування/розкриття інформації щодо валюти чи оборотних інструментів на пред'явника або не здійснення декларування/розкриття інформації щодо валюти чи оборотних інструментів на пред'явника, визначені компетентні органи мають повноваження на здійснення запиту та отримання додаткової інформації від кур'єрів з перевезення готівки відносно джерела походження валюти чи оборотних інструментів на пред'явника та їх відповідного використання.
 - (c) Інформація, отримана у ході декларування/розкриття інформації повинна бути доступною для ПФР, чи через систему, відповідно до якої ПФР повідомляється про підозрілі випадки транскордонного перевезення, або під час здійснення декларування/розкриття інформації безпосередньо ПФР відповідним іншим шляхом.
 - (d) На національному рівні, країни повинні забезпечити існування достатньої координації між митними, міграційними та іншими пов'язаними органами щодо питань, які стосуються імплементації Рекомендації 32.
 - (e) В наступних двох випадках, компетентні органи повинні мати можливість зупинення чи затримання валюти чи оборотних інструментів на пред'явника на відповідний строк, з метою з'ясування того, чи можна знайти докази відмивання коштів та фінансування тероризму: (i) якщо є підозра у відмиванні коштів та фінансуванні тероризму; чи (ii) якщо наявне неправдиве декларування чи неправдиве розкриття інформації.
 - (f) Система декларування/розкриття інформації повинна якомога більше сприяти співробітництву та допомозі відповідно до Рекомендацій 36-40. Сприяти такому співробітництву, у випадках, коли: (i) здійснюється декларування чи розкриття інформації, яке перевищує максимальний поріг в 15,000 USD/EUR; чи (ii) коли існує неправдиве декларування або розкриття інформації; або (iii) коли існує підозра у відмиванні коштів чи фінансуванні тероризму, ця інформація повинна зберігатись для використання компетентними органами. Щонайменше, ця інформація охоплюватиме: (i) суму валюти чи оборотних інструментів на пред'явника задекларованих, розкритих або викритих іншим чином; та (ii) ідентифікаційні дані пред'явника(iv).
 - (g) Країни повинні імплементувати Рекомендацію 32 за умови дотримання точних гарантій щодо належного використання інформації та без обмежень: (i) торгових платежів за товари та послуги між країнами; або (ii) свободи рухів капіталу будь-яким шляхом.

D. САНКЦІЇ

6. Особи, які здійснюють неправдиве декларування чи неправдиве розкриття інформації повинні підлягати ефективним, пропорційним та переконливим санкціям, кримінальним, цивільним чи адміністративним. Особи, які здійснюють транскордонне перевезення валюти чи оборотних інструментів на пред'явника, пов'язане з фінансуванням тероризму, відмиванням коштів чи предикатними злочинами повинні також підлягати ефективним, пропорційним та переконливим санкціям, кримінальним, цивільним чи адміністративним,

та заходам відповідно до Рекомендації 4, яка уможливить здійснення конфіскації такої валюти чи оборотних інструментів на пред'явника.

7. Органи, відповідальні за імплементацію Рекомендації 32 повинні мати адекватні фінансові, людські та технічні ресурси. Країни повинні вживати заходів з метою забезпечення того, щоб персонал цих органів відповідав високим професійним стандартам, враховуючи стандарти щодо конфіденційності, та повинні бути цілком чесні і мати відповідні навички.

Е. ЗОЛОТО, ДОРОГОЦІННІ МЕТАЛИ ТА ДОРОГОЦІННЕ КАМІННЯ

8. Для цілей Рекомендації 32, золото, дорогоцінні метали та дорогоцінне каміння не включені до неї, незважаючи на їх високу ліквідність та використання в певних ситуаціях в якості засобів обміну чи перенесення вартості. Ці предмети можуть бути охоплені іншим чином відповідно до митного законодавства та нормативно-правових актів. Якщо країна виявляє незвичайне транскордонне переміщення золота, дорогоцінних металів чи дорогоцінного каміння, вона повинна розглядати можливість інформування, за необхідності, митну службу чи інші компетентні органи країн, з яких походять ці предмети та/або для яких вони призначені, та повинні співпрацювати з метою подальшого встановлення джерела, призначення, та мети переміщення таких предметів, та подальшого вжиття відповідних заходів.

Глосарій специфічних термінів, що використовуються у цій Рекомендації

Неправдиве декларування (False declaration)	Термін "неправдиве декларування" відноситься до неправильного представлення вартості валюти чи оборотних інструментів на пред'явника, які перевозяться, чи неправильного представлення інших відповідних даних, які вимагаються для внесення в форму декларації чи іншим чином на запит органів. Це включає в себе ненадання декларації, яка вимагається.
Неправдиве розкриття інформації (False disclosure)	Термін "неправдиве розкриття інформації" відноситься до неправильного представлення вартості валюти чи оборотних інструментів на пред'явника, які перевозяться, чи неправильного представлення інших відповідних даних, які запитуються в декларації чи іншим чином запитуються органами. Це включає в себе не розкриття інформації, яка вимагається.
Пов'язаний з фінансуванням тероризму чи відмиванням коштів (Related to terrorist financing or money laundering)	Вживається для опису валюти та оборотних інструментів на пред'явника, які є: (i) доходами, які походять від, чи використовуються в, чи призначені або розміщені для фінансування тероризму, терористичних актів чи терористичних організацій; чи (ii) відмиті, доходи, одержані в результаті відмивання коштів чи здійснення предикатних злочинів, чи засоби, які застосовуються в, чи призначені для використання при здійсненні таких злочинів.
Фізичне транскордонне перевезення (Physical cross-border transportation)	Термін "фізичне транскордонне перевезення" відноситься до будь-якого фізичного ввезення чи вивезення валюти та оборотних інструментів на пред'явника з однієї країни до іншої. Термін включає такі способи перевезення: (1) фізичне перевезення фізичною особою, чи супроводження багажу або засобу пересування; (2) перевезення валюти та оборотних інструментів на пред'явника контейнерним вантажем чи (3) переказ валюти та оборотних інструментів на пред'явника фізичною чи юридичною особою.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 38 (ВЗАЄМНА ПРАВОВА ДОПОМОГА: ЗАМОРОЖЕННЯ ТА КОНФІСКАЦІЯ)

1. Країни повинні мати можливість вживати оперативних заходів у відповідь на запити про співпрацю у щонайбільшій кількості обставин. Це має включати запити, зроблені у рамках проваджень щодо конфіскацій на підставі обвинувального вироку та без винесення обвинувального вироку, а також відповідних тимчасових заходів, як зазначених в Рекомендації 4.⁹³
2. При визнанні та виконанні постанов іноземних держав щодо замороження, накладення арешту або конфіскації запитувані країни повинні мати можливість покладатися на факти, встановлені в постанові іноземної держави. Виконання цього запиту не повинно бути обумовленими проведенням розслідування на національному рівні. Крім того, суди запитуваної країни можуть переглянути постанови іноземних держав і видати будь-які інші рішення, які можуть бути необхідними для виконання цих постанов, щодо майна, розташованого в запитуваній країні.
3. Якщо запитувана країна вимагає судового рішення для надання допомоги через вимоги фундаментальних принципів національного законодавства або з інших міркувань, запитуючі країни повинні забезпечити, щоб їхні суди мали повноваження видавати постанови щодо замороження, накладення арешту та конфіскації майна, що знаходиться за кордоном, або, якщо можливо, застосувати механізми для внутрішнього національного судового розгляду та визнання законними запитів, які будуть передані до виконання.
4. Країни також повинні забезпечити, щоб вони мають повноваження надавати подальшу відповідну допомогу за початковим запитом, не вимагаючи додаткового (роз'яснювального) запиту, у відповідних випадках.
5. Країни повинні забезпечити наявність ефективних механізмів для управління, збереження та, у разі необхідності, розпорядження замороженим, арештованим або конфіскованим майном, як зазначено в Рекомендації 4.
6. Країни повинні мати можливість ділитися конфіскованим майном з іншими країнами, зокрема, коли конфіскація є прямим чи опосередкованим результатом координованих дій органів правопорядку. Країни повинні мати можливість у відповідних випадках домовитися про вирахування чи розподіл значних або надзвичайних витрат, понесених під час виконання постанов щодо замороження, накладення арешту або конфіскації.
7. Країни повинні вживати заходів для забезпечення неформального спілкування з іншими країнами у справах, що стосуються повернення активів, включаючи сприяння допомозі до того, як буде зроблено відповідний запит, та, у разі потреби, інформувати країни про статус їхніх запитів.

⁹³ Посилання на Рекомендацію 4 містить посилання на фундаментальні принципи національного законодавства, які можуть стосуватися певних видів конфіскації. Стосовно запитів, поданих на основі провадження конфіскації без обвинувального вироку, країни повинні забезпечити наявність повноважень надавати допомогу, як мінімум, за обставин, коли злочинець недоступний з причин смерті, втечі, відсутності або особа злочинця невідома, у максимально можливій мірі, якщо така допомога відповідає фундаментальним принципам національного законодавства.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 40 (ІНШІ ФОРМИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА)

А. ПРИНЦИПИ, ЯКІ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДО ВСІХ ФОРМ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Обов'язки органів, які здійснюють запит

1. При здійсненні запитів щодо співробітництва, компетентні органи повинні докласти максимальних зусиль щодо надання повної фактичної та, за необхідності, правової інформації, в тому числі щодо зазначення потреби в нагальності, що надасть можливість вчасно та ефективно виконати запит, а також передбаченого використання запитуваної інформації. На запит, запитуючі компетентні органи, повинні надати зворотний зв'язок із запитуваному компетентному органу щодо використання та користі одержаної інформації.

Неправомірно обмежувальні заходи

2. Країни не повинні забороняти чи встановлювати необґрунтовані чи неправомірно обмежувальні умови щодо забезпечення обміну інформацією чи надання допомоги. Зокрема, компетентні органи не повинні відмовляти у виконанні запиту щодо надання допомоги за умови, що:

- (a) запит охоплює фіскальні питання; та/чи
- (b) законодавство вимагає від фінансових установ та ВНУП (за винятком, якщо відповідна інформація, що запитується зберігається за умов, де застосовується правовий привілей чи професійна таємниця) зберігати таємницю чи конфіденційність; та/чи
- (c) проводиться дізнання, розслідування чи розгляд справи в запитуваній країні, за умови, що зазначена допомога не перешкоджатиме проведенню дізнання, розслідування чи розгляду справи в суді; та/чи
- (d) тип та статус (цивільний, адміністративний, правоохоронний тощо) запитуючого компетентного органу відрізняється від типу та статусу відповідного органу іншої країни.

Захист інформації, що підлягає обміну

3. Інформацію, якою було здійснено обмін, слід використовувати лише для цілі, для якої вона запитувалась чи надавалась. Будь-яке розповсюдження інформації іншим органам чи третім сторонам, чи будь-яке використання цієї інформації для адміністративних, розслідувальних, прокурорських та судових цілей, окрім тих, які були затверджені спочатку, підлягає попередньому дозволу запитуваного компетентного органу.
4. Компетентні органи повинні зберігати відповідну конфіденційність щодо будь-якого запиту про співробітництво та інформації, якою було здійснено обмін, з метою забезпечення добросовісності розслідування чи запиту⁹⁴ відповідно до зобов'язань обох сторін щодо збереження таємниці та захисту даних. Принаймні, компетентні органи повинні здійснювати захист інформації, що підлягає обміну, тим самим шляхом, яким вони здійснюють захист подібної інформації, одержаної з внутрішніх джерел. Країни повинні здійснювати контроль та захист з метою забезпечення того, що обмін інформацією між компетентними органами здійснюється виключно в установленому порядку. Обмін інформацією повинен здійснюватись захищеним шляхом, та через надійні канали чи механізми. Запитувані компетентні органи, при необхідності, відмовляють у наданні інформації, якщо запитуючий компетентний орган не може належним чином захистити інформацію.

Повноваження пошуку інформації

5. Компетентні органи повинні мати змогу проводити дізнання від імені іноземного компетентного органу, та здійснювати обмін всією інформацією з іноземними

⁹⁴ Інформація може бути розголошена, якщо таке розголошення є необхідним для здійснення запиту про співробітництво.

компетентними органами, яка була б доступна для них, якби таке дізнання здійснювалось на національному рівні.

В. ПРИНЦИПИ, ЯКІ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДО ОКРЕМИХ ФОРМ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

6. Вищезазначені загальні принципи повинні застосовуватись до всіх форм обміну інформацією між аналогічними органами (контрпартнерами) та різнопрофільними органами, які викладені в нижченаведених пунктах.

Обмін інформацією між ПФР

7. ПФР повинні здійснювати обмін інформацією з іноземними ПФР, незалежно від їх статусу; адміністративного, правоохоронного, судового чи іншого. З цією метою, ПФР повинні мати відповідні правові бази для здійснення співробітництва щодо відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів та фінансування тероризму.
8. Під час здійснення запиту про співробітництво, ПФР повинні докласти максимальних зусиль щодо надання повної фактичної, та, за можливості, правової інформації, включаючи опис справи, яка аналізується та потенційний зв'язок із запитуваною країною. На запит та, за можливості, ПФР повинні надавати зворотний зв'язок іноземним компетентним органам щодо використання наданої інформації, а також щодо результатів аналізу, проведеного на основі отриманої інформації.
9. ПФР повинні мати повноваження обмінюватись:
- (а) та всією інформацією, яка повинна бути доступною чи, яку повинен отримати ПФР прямо чи опосередковано відповідно до Рекомендацій FATF, зокрема відповідно до Рекомендації 29; та
 - (б) будь-якою іншою інформацією, яку відповідно до їх повноважень вони можуть отримувати чи мати доступ до неї, прямо чи опосередковано, на національному рівні, за принципом взаємності.
10. Країни повинні забезпечити, щоб ПФР або інший компетентний орган мав можливість вжити негайних заходів, прямо чи опосередковано, для відмови у наданні згоди або зупинення операції, щодо якої є підозра у зв'язку з відмиванням коштів, предикатними злочинами або фінансуванням тероризму, у відповідь на відповідний запит від іноземного партнера. Якщо компетентні органи, які мають такі повноваження в запитуючій та запитуваній країнах, є різнопрофільними, країни повинні забезпечити ПФР можливість надсилати або отримувати такі запити.

Обмін інформацією між фінансовими наглядовими органами⁹⁵

11. Фінансові наглядові органи повинні співпрацювати з іноземними контрпартнерами, незалежно від їх типу та статусу цих органів. Ефективна співпраця між фінансовими наглядовими органами направлена на здійснення ефективного нагляду за фінансовими установами у сфері ПВК/ФТ. Таким чином, фінансові наглядові органи повинні мати належну законодавчу базу для забезпечення співпраці, відповідно до застосовних міжнародних стандартів у сфері нагляду, зокрема щодо обміну наглядовою інформацією, пов'язаною або яка стосується ПВК/ФТ.
12. Фінансові наглядові органи повинні мати можливість обміну з іноземними контрпартнерами інформацією, доступною їм на національному рівні, враховуючи інформацію, яку зберігають фінансові установи, та шляхом, пропорційним їх відповідним потребам. Фінансові наглядові органи повинні мати можливість обміну такими видами інформації, якщо вона стосується сфери ПВК/ФТ, особливо з іншими наглядовими органами, які мають спільну відповідальність за фінансові установи, які входять до однієї групи:
- (а) Регуляторною інформацією, тобто інформацією щодо національної регуляторної системи, та загальною інформацією щодо фінансових секторів.
 - (б) Пруденційною інформацією, зокрема для наглядових органів відповідно до Основних

⁹⁵ Це стосується фінансових наглядових органів, які є компетентними органами.

Принципів, які встановлюють основні принципи співробітництва, тобто інформацією щодо діяльності фінансових установ, бенефіціарної власності, управління, відповідності та профпридатності.

(с) Інформацією у сфері ПВК/ФТ, тобто внутрішніми процедури та політиками фінансових установ у сфері ПВК/ФТ, інформацією щодо належної перевірки клієнта, даними про клієнта, вибіркою рахунків та інформацією про операцію.

13. Фінансові наглядові органи повинні мати можливість проведення дізнання від імені іноземних контрагентів, та, за можливості, уповноважувати чи сприяти можливості іноземних контрагентів самостійно проводити дізнання в країні, з метою сприяння здійсненню ефективного групового нагляду.
14. Будь-яке розповсюдження інформації, що підлягає обміну, чи використання цієї інформації для цілей нагляду чи для інших цілей, повинно бути попередньо погоджено з запитуваним наглядовим органом, за винятком випадків, коли запитуючий фінансовий наглядовий орган має правове зобов'язання щодо розкриття чи звітування стосовно такої інформації. У таких випадках, запитуючий фінансовий наглядовий орган, що здійснює запит щонайменше повинен відразу інформувати орган, який запитується про таке зобов'язання. Попереднє погодження включає будь-яке презюмоване погодження згідно Меморандуму про взаєморозуміння чи багатостороннього Меморандуму про взаєморозуміння, виданого органом, що встановлює основні принципи співробітництва, який застосовується до інформації, що підлягає обміну згідно Меморандуму про взаєморозуміння чи багатостороннього Меморандуму про взаєморозуміння.

Обмін інформацією між органами правопорядку

15. Органи правопорядку повинні мати можливість обміну з іноземними контрагентами інформацією, доступною їм на національному рівні для розвідувальних чи розслідувальних цілей щодо відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів чи фінансування тероризму.
16. Органи правопорядку повинні також мати можливість використовувати свої повноваження, в тому числі будь-які наявні слідчі техніки відповідно до їх національного законодавства, з метою проведення дізнання та одержання інформації від імені іноземних контрагентів. Наявні режими та практики, які регулюють співробітництво в правоохоронній сфері, такі як угоди між Інтерполом, Європолом чи Євроюстом та окремими країнами повинні регулювати накладені запитуваним органом правопорядку обмеження щодо використання.
17. Органи правопорядку повинні мати можливість створення спільних слідчих груп з метою здійснення спільних розслідувань, та, за необхідності, країни повинні укласти двосторонні та багатосторонні угоди для уможливлення проведення таких спільних розслідувань. Країнам рекомендується приєднуватись до та підтримувати існуючі правоохоронні мережі в сфері ПВК/ФТ, та розвивати двостороннє співробітництво з іноземними органами правопорядку, в тому числі розміщувати офіцерів зв'язку за кордоном, з метою сприяння вчасному та ефективному співробітництву.
18. Органи правопорядку повинні мати можливість обмінюватися наявною на національному рівні інформацією в розвідувальних або розслідувальних цілях і співпрацювати з іноземними контрагентами для виявлення та відстеження майна, одержаного злочинним шляхом, і майна відповідної вартості, а також для забезпечення здійснення замороження, арешту та конфіскації такого майна в рамках офіційного процесу надання взаємної правової допомоги. Органи правопорядку повинні мати можливість розпочинати внутрішні розслідування або провадження на основі такої інформації, отриманої від іноземних контрагентів, у відповідних випадках.
19. Органи правопорядку повинні мати можливість у відповідних випадках без попереднього запиту спонтанно обмінюватися відповідною інформацією щодо майна, одержаного злочинним шляхом, та майна відповідної вартості з іноземними контрагентами. Крім того, у відповідних випадках органи правопорядку повинні мати можливість спонтанно виявляти та відстежувати майно, одержане злочинним шляхом, та майно відповідної вартості, якщо вони підозрюють, що таке майно, яке має відношення до іноземного

розслідування, може знаходитися на території їхньої юрисдикції. Органи правопорядку мають право на власний розсуд вирішувати, коли і за яких умов ділитися такою інформацією, наприклад, щоб не зашкодити внутрішньому розслідуванню.

20. Країни повинні брати участь у багатосторонніх мережах та активно підтримувати їх, щоб краще сприяти швидкому та конструктивному міжнародному співробітництву у сфері повернення активів. Країни повинні подавати заявки на членство у відповідній Міжвідомчій мережі з питань повернення активів (ARIN) або іншому органі, що підтримує міжнародне співробітництво у сфері повернення активів.

Обмін інформацією між різнопрофільними органами

21. Країни повинні дозволяти своїм компетентним органам здійснювати непрямий обмін інформацією безпосередньо з різнопрофільними органами, застосовуючи вищезазначені принципи. Непрямий обмін інформацією стосується запитуваної інформації, що одержується від запитуваного органу через один чи більше національних чи іноземних органів перед тим, як вона буде одержана запитуючим органом. Такий обмін інформацією та її використання може бути погоджено одним або більше компетентними органами запитуваної країни. Компетентний орган, який запитує інформацію повинен постійно надавати роз'яснення, з якою метою та від імені кого здійснюється запит.
22. Країнам також рекомендується дозволяти здійснювати швидкий та конструктивний обмін інформацією безпосередньо між різнопрофільними органами.

ПРАВОВІ ОСНОВИ ВИМОГ ДО ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ, ВНУП ТА VASP

1. Усі вимоги до фінансових установ, ВНУП або VASP повинні бути встановлені або (а) у законі (дивіться специфічні вимоги у Рекомендаціях 10, 11 та 20 щодо цього питання) або (б) для усіх інших випадків, у законі чи засобами, які підлягають виконанню (країна має право вибору).
2. У Рекомендаціях 10, 11 та 20 термін «закон» означає будь-які законодавчі акти, що видаються або затверджуються Парламентом або іншим еквівалентним органом, передбаченим Конституцією, які покладають обов'язкові вимоги з санкціями за їх невиконання. Санкції за невиконання повинні бути ефективними, пропорційними та переконливими (дивіться Рекомендацію 35). Поняття закону також охоплює рішення судових органів, які встановлюють відповідні вимоги, що є обов'язковими до виконання та діють на усій території країни.
3. Термін «засоби, які підлягають виконанню» відноситься до нормативно-правових актів, керівних положень, інструкцій або інших документів чи механізмів, які встановлюють правозастосовні вимоги у сфері ПВК/ФТ з санкціями за невиконання зазначених вимог, та які видаються чи затверджуються компетентним органом. Санкції за невиконання повинні бути ефективними, пропорційними та переконливими (дивіться Рекомендацію 35).
4. При визначенні, чи документ або механізм містить вимоги, що можуть вважатися «засобами, які підлягають виконанню», повинні братися до уваги такі фактори:
 - (а) це повинен бути документ або механізм, який встановлює або закріплює вимоги стосовно питань, зазначених в Рекомендаціях FATF, та встановлює чітко зазначені вимоги, що розуміються як такі. Наприклад:
 - (i) якщо при визначенні особливих заходів використовуються слова «повинен» або «зобов'язаний», то слід вважати обов'язковими;
 - (ii) якщо вживається слово «слід», вони можуть вважатися обов'язковими, якщо і органи регулювання, і установи, що підпадають під регулювання, демонструють, що вжиття заходів прямо або опосередковано передбачено вимогами і вони впроваджуються; такі словосполучення, як «заохочуються», «рекомендовано» або «установам слід розглянути» у меншій мірі розглядаються як обов'язкові. У будь-якому випадку, де використовуються слова з слабшим смисловим навантаженням, можна припустити, що такі заходи не є обов'язковими (якщо країна не демонструє протилежне).
 - (б) документ/механізм повинен бути виданий/затверджений компетентним органом.
 - (с) повинні існувати санкції за невиконання (санкції не обов'язково повинні бути зазначеними у документі, що встановлює вимоги, а можуть міститися в іншому документі за умови, що існує чіткий зв'язок між вимогою та наявними санкціями), які мають бути ефективними, пропорційними та переконливими. Це передбачає розгляд таких питань:
 - (i) повинна бути відповідна низка ефективних, пропорційних та переконливих санкцій у випадку невиконання особами своїх обов'язків;
 - (ii) санкції повинні прямо або опосередковано застосовуватися за невиконання вимог у сфері ПВК/ФТ. Якщо невиконання вимог у сфері ПВК/ФТ прямо не передбачає застосування санкцій, то їх застосування за порушення ширших вимог, як-от відсутність відповідних систем та заходів контролю або їх неналежне функціонування, є достатнім за умови, що, як мінімум, за невиконання однієї або більше вимог у сфері ПВК/ФТ можуть бути застосовані (або застосовувалися) відповідним чином санкції без потреби у підтвердженні додаткового пруденційного або іншого порушення, що не стосується ПВК/ФТ; та
 - (iii) чи існують достатні докази того, що на практиці були застосовані ефективні, пропорційні та переконливі санкції.
5. В усіх випадках повинно бути очевидно, що фінансові установи та ВНУП розуміють, що за невиконання будуть застосовуватися санкції і якими можуть бути ці санкції.

ЗАГАЛЬНИЙ ГЛОСАРІЙ

Термін	Значення
Агент (Agent)	Для цілей, зазначених в Рекомендаціях 14 і 16, <i>агентом</i> є будь-яка фізична або юридична особа, яка надає послуги з переказу коштів або цінностей від імені надавача послуг з переказу коштів або цінностей, за контрактом, або за розпорядженням надавача послуг з переказу коштів або цінностей.
Акції на пред'явника та варанти на пред'явника (Bearer shares and bearer share warrants)	<i>Акції на пред'явника</i> – це оборотні інструменти, які надають особі, яка володіє сертифікатом акцій на пред'явника та будь-яким іншим подібним інструментом, які не мають можливості відстеження, власність на частку в юридичній особі. Це не стосується знеособлених та/або іменних форм сертифікатів акцій, власника яких можна ідентифікувати. <i>Варанти на пред'явника</i> – це оборотні інструменти, які надають право власності на частку в юридичній тому, хто володіє сертифікатом варантом на пред'явника, та будь-яким іншим подібними варантом або інструментами, які не мають можливості відстеження. Це не стосується знеособлених та/або іменних форм варантів або інших інструментів, власника яких можна ідентифікувати. Вони також не відносяться до будь-яких інших інструментів, які надають лише право участі в юридичній особі на певних умовах, але не власності або права власності, якщо і до тих пір, поки інструменти не будуть використані.
Асоційовані неприбуткові організації (Associate NPOs)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 8.
Адреса (Address)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Банк-оболонка (Shell bank)	<i>Банк-оболонка</i> означає банк, який не має фізичної присутності в країні, де його зареєстровано та надано йому ліцензію, і який не пов'язаний з регульованою фінансовою групою, яка підпадає під ефективний консолідований нагляд. <i>Фізична присутність</i> означає розміщення в країні працівників, які становлять «мозковий центр» та керівництво банку. Перебування лише місцевих агентів або персоналу низького рівня не є фізичною присутністю.

Бенефіціар (Beneficiary)	Значення терміну бенефіціар у Рекомендаціях FATF залежить від контексту: У трастовому законі, бенефіціар – це особа або особи, які мають право на одержання вигоди від будь-яких трастових угод. Бенефіціаром може бути фізична або юридична особа чи правове утворення. Всі трасти (за виключенням благодійних або законодавчо дозволених неблагодійних трастів) повинні мати встановлених бенефіціарів. У той час, коли трасти завжди повинні мати певного кінцевого встановленого бенефіціара, трасти можуть не мати визначених існуючих бенефіціарів, а мати лише об'єкти повноважень, доки будь-яка особа не отримає право бенефіціара на прибуток або капітал після завершення визначеного періоду, відомого як акумуляційний період, або після здійснення дискреційних повноважень довіреної особи у випадку дискреційного трасту. Акумуляційний період зазвичай співпадає з періодом безстрокового довірчого управління, який зазвичай зазначається у довірчому договорі як період довірчого управління. У контексті договору про страхування життя або іншого страхового полісу, пов'язаного з інвестиціями, бенефіціар – фізична або юридична особа, чи правове утворення, або категорія осіб, яким буде виплачено доходи від страхового полісу, коли/якщо настав страховий випадок, який покривається полісом. Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Бенефіціари (Beneficiaries)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 8.
Бенефіціарний власник (Beneficial owner)	У контексті юридичних осіб, бенефіціарним власником вважається фізична особа (особи), яка в кінцевому результаті⁹⁶ володіє або контролює клієнта⁹⁷ та/або фізичну особу, від імені якої проводиться операція. Сюди також входять ті фізичні особи, які здійснюють в кінцевому результаті ефективний контроль над юридичною особою. Лише фізична особа може бути кінцевим бенефіціарним власником, і більше, ніж одна фізична особа може бути кінцевим бенефіціарним власником даної юридичної особи.⁹⁸ У контексті правових утворень бенефіціарним власником є: (i) довіритель(и); (ii) довірена особа(и); (iii) захисник(и) (за наявності); (iv) кожен бенефіціар або, якщо це необхідно, клас бенефіціарів та об'єкти повноважень; та (v) будь-яка інша фізична особа (особи), яка(і) здійснює(ють) кінцевий ефективний контроль над

⁹⁶ Посилання на «в кінцевому результаті володіє або контролює» і «в кінцевому результаті ефективний контроль» стосуються ситуацій, у яких право власності/контроль здійснюється через ланцюжок власності або шляхом контролю, відмінного від прямого контролю.

⁹⁷ Це визначення також має застосовуватися до бенефіціарного власника бенефіціара за полісом страхування життя чи іншим договором страхування, пов'язаним з інвестиціями.

⁹⁸ Кінцевим бенефіціарним власником завжди є одна або декілька фізичних осіб. Як зазначено в Р.10, у контексті належної перевірки клієнта може бути неможливо перевірити особу такого клієнта за допомогою прийнятих заходів, і, якщо є сумніви щодо того, чи особа з контрольною часткою власності юридичної особи є кінцевим бенефіціарним власником, або якщо жодна фізична особа не здійснює контроль через частки власності, слід визначити особу фізичних осіб (за наявності), які здійснюють контроль над юридичною особою в інший спосіб. Якщо фізичну особу не ідентифіковано в цій ролі, фізичну особу, яка обіймає посаду вищої посадової особи, слід

	утворенням. ⁹⁹ У випадку правового утворення, подібно до явного трасту, бенефіціарним власником є фізична особа (особи), яка(і) займає(ють) еквівалентну посаду до тих, про які йдеться вище. Якщо довірена особа та будь-яка інша сторона правового утворення є юридичною особою, бенефіціарний власник цієї юридичної особи має бути ідентифікований.
Валюта (Currency)	Під <i>валютою</i> розуміються банкноти та монети, що знаходяться в обігу як засіб обміну.
Визначені нефінансові установи та професії (Designated non- financial businesses and professions)	До визначених нефінансових установ та професій відносяться: а) Казино¹⁰⁰ б) Агенти з нерухомості. с) Торговці дорогоцінними металами. д) Торговці дорогоцінним камінням. е) Адвокати, нотаріуси, інші незалежні експерти з правових питань та бухгалтери – це відноситься до одноосібних практикуючих спеціалістів, партнерів або найманих спеціалістів професійних фірм. Це не стосується „внутрішніх” спеціалістів, які задіяні в інших сферах діяльності, ані спеціалістів, які працюють в державних установах, що вже можуть підпадати під сферу дії заходів, які спрямовані на боротьбу з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму. ф) Під надавачами послуг трастів та компаній розуміються всі особи або установи, що не охоплені будь-де в цих Рекомендаціях, і які за своїм родом діяльності надають наступні послуги третім особам, які: • діють в якості агента щодо створення юридичних осіб; • діють в якості (або уповноважують іншу особу діяти в якості) директора чи секретаря компанії, партнера товариства, або на подібній посаді в інших юридичних особах; • надають зареєстрований офіс; службову адресу або місце розміщення, адресу для листування або адресу управління для компанії, товариства або будь-якої іншої юридичної особи або правового утворення; • діють в якості (або уповноважують іншу особу діяти в

ідентифікувати та записати як таку, що займає цю посаду. Це положення Р.10 не змінює та не замінює визначення бенефіціарного власника, а лише встановлює, як має проводитися належна перевірка клієнта у ситуаціях, коли бенефіціарного власника неможливо ідентифікувати.

⁹⁹ Посилання на «в кінцевому результаті ефективний контроль» над трастами чи подібними правовими утвореннями включає ситуації, коли право власності/контроль здійснюється через ланцюжок власності/контролю.

¹⁰⁰ Посилання на Казино в Стандартах FATF включають в себе інтернет- і корабельні казино.

	якості) довіреної особи експрес-трасту або виконання еквівалентної функції для іншої форми правового утворення; діють в якості (або уповноважують іншу особу діяти в якості) номінального акціонера для іншої особи.
Визначена особа або установа (Designated person or entity)	Термін <i>визначена особа або установа</i> відноситься до: (i) осіб, груп, підприємств та установ, визначених Комітетом Ради Безпеки, створеного відповідно до Резолюції 1267 (1999) (Комітет 1267), як таких, що пов'язані з Аль-Каїдою, чи установ та інших груп та підприємств, пов'язаних з Аль-Каїдою; (ii) осіб, груп, підприємств та установ, визначених Комітетом Ради Безпеки, створеного відповідно до Резолюції 1988 (2011) (Комітет 1988), як таких, що пов'язані з Талібаном, які несуть загрозу миру, стабільності та безпеці Афганістану, чи установ та інших груп та підприємств, пов'язаних з Талібаном; (iii) будь-якої фізичної або юридичної особи або установи, визначеної юрисдикціями або наднаціональною юрисдикцією відповідно до Резолюції Ради Безпеки 1373 (2001); (iv) будь-якої особи, фізичної або юридичної особи або установи, визначеної для застосування цільових фінансових санкцій відповідно до Резолюції Ради Безпеки 1718 (2006) та наступних за нею Резолюцій у додатках до відповідних резолюцій, або Комітетом Ради Безпеки, створеного відповідно до Резолюції 1718 (2006) (Комітет із застосовування санкцій 1718) відповідно до Резолюції Ради Безпеки 1718 (2006); та (v) будь-якої фізичної або юридичної особи чи установи, визначеної для застосування цільових фінансових санкцій відповідно до Резолюції Ради Безпеки 2231 (2015) та наступних за нею Резолюцій.
Визначення (Designation)	Термін <i>визначення</i> стосується встановлення особи¹⁰¹, фізичної чи юридичної, яка підлягає цільовим фінансовим санкціям відповідно до: ■ Резолюції Ради Безпеки ООН 1267 (1999) та наступних за нею резолюцій; ■ Резолюції Ради Безпеки 1373 (2001), включаючи визначення того, що відповідні санкції будуть застосовані до фізичної особи або установи, і публічне повідомлення про це рішення; ■ Резолюції Ради Безпеки 1718 (2006) та будь-яких наступних за нею резолюцій; ■ Резолюції Ради Безпеки 2231 (2015) та будь-яких наступних за нею резолюцій; та ■ будь-яких майбутніх Резолюцій Ради Безпеки, які накладають цільові фінансові санкції в контексті фінансування розповсюдження зброї масового знищення. Що стосується Резолюції Ради Безпеки 2231 (2015) та будь-яких наступних за нею резолюцій, посилання на термін «визначення» у рівній мірі застосовується до терміну «включення до переліку».

¹⁰¹ Фізичної або юридичної особи.

Визначені категорії злочинів (Designated categories of offences)	До визначених категорій злочинів відноситься: 1. участь в організованому злочинному угрупованні та рекеті; 2. тероризм, включаючи фінансування тероризму; 3. торгівля людьми та незаконне ввезення мігрантів; 4. сексуальна експлуатація, у тому числі сексуальна експлуатація дітей; 5. незаконна торгівля наркотиками та психотропними речовинами; 6. незаконна торгівля зброєю; 7. незаконна торгівля викраденими та іншими товарами; 8. корупція та хабарництво; 9. шахрайство; 10. підробка валюти; 11. підробка та піратство товарів; 12. злочини в сфері навколишнього середовища (наприклад, злочинний збір, видобуток або торгівля охоронюваними видами дикої фауни і флори, дорогоцінними металами і камінням, іншими природними ресурсами, або відходами); 13. вбивство, тяжкі тілесні ушкодження; 14. викрадення, незаконне обмеження волі та взяття заручників; 15. грабіж або крадіжка; 16. контрабанда (зокрема щодо митних і акцизних зборів та податків); 17. податкові злочини (пов'язані з прямими та непрямими податками); 18. (злочинне) вимагання; 19. підробка; 20. піратство; та 21. інсайдерська торгівля та маніпулювання на ринку. Вирішуючи питання щодо кола злочинів, що відносяться до предикатних згідно кожної з вищезазначених категорій, кожна країна, відповідно до свого внутрішнього законодавства, може вирішувати, яким чином вона буде визначати такі злочини та природу кожного окремого елементу тих злочинів, що роблять їх тяжкими злочинами.
Використання для фінансування тероризму (Terrorist financing abuse)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 8.
Відповідні органи (Appropriate authorities)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 8.
Віртуальний актив (Virtual Asset)	Віртуальний актив - це цифрове представлення вартості, якою можна торгувати, або яку можна переказувати цифровим способом, і може бути використаний для цілей оплати чи інвестиції. Віртуальні активи не включають цифрові представлення фіатних валют, цінних паперів та інших фінансових активів, які вже охоплені Рекомендаціями FATF.

Внутрішній грошовий переказ (Domestic Wire Transfer)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
В односторонньому порядку (Ex Parte)	Термін <i>ex parte</i> означає розгляд справи без попереднього повідомлення та участі потерпілого.
Довірена особа (Trustee)	Терміни <i>траст</i> та <i>довірена особа</i> повинні розумітись як це описано в та відповідно до статті 2 Гаазької Конвенції про право, що застосовується до трастів та їх визнання. ¹⁰² Довірені особи можуть бути професійними (наприклад, залежно від юрисдикції, юристом або трастовою компанією), якщо їм платять за те, щоб діяти як довірена особа під час ведення їх бізнесу, або непрофесійними (наприклад, особа, яка діє без винагороди від імені сім'ї).
Довіритель (Settlor)	<i>Довірителі</i> – це фізичні або юридичні особи, які передають право власності на свої активи довіреним особам шляхом трастової угоди або схожої угоди.
Доходи (Proceeds)	<i>Доходами</i> є будь-яке майно, яке походить або яке було одержане, безпосередньо або опосередковано, шляхом вчинення злочину.
Задоволений (Satisfied)	У випадку посилання на те, що фінансова установа, <i>задоволена даним питанням</i> , вона повинна бути спроможною обґрунтувати свою оцінку перед компетентними органами.

¹⁰² Стаття 2 Гаазької Конвенції звучить наступним чином:

Для цілей цієї Конвенції, термін “траст” означає правові відносини, встановлені за життя або у зв’язку зі смертю - особою, засновником, коли активи були передані під контроль довіреної особи на користь бенефіціара або для інших конкретних цілей.

Траст має наступні ознаки:

- (a) активи трасту становлять окремий фонд і не є частиною власного майна довіреної особи;
- (b) права на активи трасту оформлені на ім’я довіреної особи або на ім’я іншої особи, що діє від імені довіреної особи;
- (c) довірена особа має повноваження і обов’язки, в межах яких він є відповідальним та може управляти, використовувати або розпоряджатися активами відповідно до умов довірчого договору та спеціальних обов’язків, покладених на нього законодавством відповідної держави.

Збереження засновником трасту за собою певних прав та обов’язків, а також суміщення в одній особі довіреного власника (довіреної особи) та бенефіціара, необов’язково несумісні з існуванням трасту.

Замороження (Freeze)	В контексті конфіскації та тимчасових заходів (Рекомендації 4, 32 та 38), термін замороження означає заборону на здійснення переказу, конвертування, розміщення чи рух будь-якого майна, устаткування чи інших засобів на основі, та на строк дії, ініційованої компетентним органом чи судом відповідно до механізму замороження, або до прийняття рішення щодо конфіскації компетентним органом. Для цілей Рекомендацій 6 та 7 щодо застосування цільових фінансових санкцій, термін замороження означає заборону на здійснення переказу, конвертування, розміщення чи рух будь-яких коштів чи інших активів, які є власністю чи контролюються визначеними особами чи установами на основі, та на строк дії, ініційованої Радою Безпеки ООН чи компетентним органом чи судом відповідно до застосовних резолюцій Ради Безпеки. В усіх випадках, заморожене майно, устаткування, засоби, кошти чи інші активи залишаються майном фізичної чи юридичної особи (іб), які мають частку в них на момент замороження та можуть підлягати подальшому управлінню третіми сторонами, або через угоди, укладеними такою фізичною чи юридичною особою (ми) заздалегідь до ініціювання дії відповідно до механізму замороження, чи відповідно до інших положень національного законодавства. В частині здійснення замороження, країни можуть прийняти рішення щодо здійснення контролю над майном, устаткуванням, засобами, або коштами чи іншими активами, як засобами захисту від витоку.
Закон (Law)	Див. Примітку щодо правової бази вимог до фінансових установ та ВНУП
Засоби, які підлягають виконанню (Enforceable means)	Див. Примітку щодо правової бази вимог до фінансових установ та ВНУП
Злочин відмивання коштів (Money laundering offence)	Посилання (окрім Рекомендації 3) на <i>злочин відмивання коштів</i> стосується не лише основного злочину або злочинів, а й допоміжних злочинів.
Злочин фінансування тероризму (Terrorist financing offence)	Посилання (окрім Рекомендації 4) на <i>злочин фінансування тероризму</i> стосуються не лише основного злочину або злочинів, але і додаткових злочинів.
Злочинна діяльність (Criminal activity)	<i>Злочинна діяльність</i> означає: (а) всі злочинні діяння, які є предикатними злочинами до злочину відмивання коштів в країні, або (b) щонайменше ті злочини, які є предикатними злочинами, як це зазначено в Рекомендації 3.
Ідентифікаційні дані (Identification data)	Термін <i>ідентифікаційні дані</i> відноситься до достовірних, незалежних вихідних документів, даних чи інформації.
Ідентифікаційний код пов'язаного бізнесу (Connected Business Identifier Code)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.

Ідентифікатор юридичної особи (Legal Entity Identifier)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Ініціатор (Originator)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Іноземні контрапартнери (Foreign counterparts)	До іноземних контрапартнерів належать компетентні органи іноземних країн, які здійснюють подібні обов'язки та функції щодо запитуваного співробітництва, навіть, якщо такі компетентні органи іноземних країн мають різний характер та статус (наприклад, залежно від країни, нагляд за певними фінансовими секторами у сфері ПВК/ФТ може здійснюватись наглядовим органом, який також має пруденційні наглядові зобов'язання чи відділом з нагляду ПФР).
Кваліфіковані грошові перекази (Qualifying wire transfers)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Компетентні органи (Competent authorities)	Визначення <i>компетентні органи</i> відноситься до всіх державних органів ¹⁰³ , з визначеними зобов'язаннями боротися з відмиванням коштів та/або фінансуванням тероризму. Зокрема, до них належить Підрозділ фінансової розвідки (ПФР); органи, які наділені функціями розслідування та/або переслідування за відмивання коштів, пов'язані предикатні злочини та фінансування тероризму, а також арешту/замороження та конфіскації активів, одержаних злочинним шляхом; органи, що отримують повідомлення про транскордонне перевезення валюти та оборотних інструментів на пред'явника; та органи, які мають обов'язки з нагляду та моніторингу в сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, спрямовані на забезпечення виконання фінансовими установами та ВНУП вимог в сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Саморегулівні органи не слід вважати компетентними органами.
Конфіскація (Confiscation)	Термін <i>конфіскація</i> , яке включає в себе звернення в дохід держави, де застосовно, означає постійне позбавлення коштів або інших активів на підставі рішення уповноваженого органу або рішення суду. Конфіскація відбувається в судовому або адміністративному порядку, який передає право власності визначених коштів або інших активів державі. В такому випадку, особа(и) або юридична особа(и), що мали частку в зазначених коштах або інших активах на момент конфіскації або вилучення, втрачає, в принципі, всі права на конфісковані або вилучені кошти або інші активи. Рішення щодо конфіскації або вилучення, як правило, пов'язані з обвинувальним вироком або рішенням суду, коли конфісковане або вилучене майно визнається як таким, що отримано або було призначено для використання з порушенням закону.

¹⁰³ До них відносяться органи фінансового нагляду, створені як незалежні неурядові органи зі статутними повноваженнями.

Конфіскація без винесення обвинувального вироку (Non-conviction based confiscation)	<i>Конфіскація без винесення обвинувального вироку, означає конфіскацію через судові процедури, пов'язані з кримінальним злочином, для яких не є обов'язковим обвинувальний вирок за вчинення злочину.</i>
Кореспондентські банківські відносини (Correspondent banking)	<i>Кореспондентські банківські відносини – це надання банківських послуг одним банком ("банком-кореспондентом") іншому банку ("банку-респонденту"). Великі міжнародні банки зазвичай діють як кореспонденти для тисячі інших банків у всьому світі. Банку-респонденту може надаватись великий спектр послуг, включаючи управління готівковими коштами (наприклад, управління рахунками, що приносять процентні прибутки, виражені в різних валютах), міжнародні грошові перекази, чековий кліринг, наскрізні рахунки та послуги обміну іноземних валют.</i>
Кошти (Funds)	<i>Термін кошти відноситься до активів будь-якого виду, речових чи неречових, матеріальних чи нематеріальних, рухомих чи нерухомих, незалежно від форми придбання, та правові документи чи інструменти в будь-якій формі, в тому числі електронній чи цифровій, що підтверджують право на, чи частку в таких активах.</i>
Кошти або інші активи (Funds or other assets)	<i>Термін кошти або інші активи означає будь-які активи, які охоплюють, та не обмежуються фінансовими активами, економічними ресурсами (включаючи нафту та інші природні ресурси), майном будь-якого виду, матеріального чи нематеріального, рухомого чи нерухомого, незалежно від форми придбання, та правові документи чи інструменти в будь-якій формі, електронній чи цифровій, що підтверджують право на, чи частку в таких коштах чи інших активах, які охоплюють, та не обмежуються банківськими кредитами, дорожніми чеками, банківськими чеками, грошовими переказами, акціями, цінними паперами, облігаціями, траттами, чи акредитивами, та будь-якими відсотковими ставками, дивідендами чи іншим доходом від або вартістю, що походить з або генерується такими коштами чи іншими активами, та будь-які інші активи, які потенційно можуть бути використані для отримання коштів, товарів або послуг.</i>
Країна (Country)	<i>Усі посилання в Рекомендаціях FATF на визначення країна або країни в рівній мірі застосовуються до територій або юрисдикцій.</i>
Майно (Property)	<i>Майно означає активи будь-якого виду, речові або неречові, рухомі або нерухомі, матеріальні або нематеріальні, а також правові документи чи інструменти, які засвідчують право на них або частку в таких активах.</i>

Майно, одержане злочинним шляхом (Criminal property)	Термін <i>майно, одержане злочинним шляхом</i> стосується таких категорій: а) доходи, одержані від відмивання коштів або предикатних злочинів (включаючи прибуток або інші вигоди, отримані від таких доходів); б) засоби, що використовуються або призначені для використання у відмиванні коштів або предикатних злочинах; в) відмите (легалізоване) майно; д) майно, яке використовується, або призначене чи виділяється для використання у фінансуванні тероризму, терористичних актів чи терористичних організацій; д) доходи, одержані в результаті фінансування тероризму, терористичних актів або терористичних організацій.
Міжнародні організації (International organisations)	Міжнародні організації – це організації, створені на основі офіційних політичних угод між їх країнами-членами, які мають статус міжнародних договорів; їх існування визнається законодавством їх країн-членів; та вони не розглядаються як резиденти країн, в яких вони розташовані. Приклади міжнародних організацій включають ООН та афілійовані міжнародні організації, такі як: Міжнародна морська організація; регіональні міжнародні організації, такі як: Рада Європи, інституції Європейського Союзу, Організація з безпеки та співробітництва в Європі та Організація Американських Штатів; воєнні міжнародні організації, такі як: НАТО, та економічні організації, такі як: Всесвітня торгова організація чи Асоціація країн Південно-Східної Азії тощо.
Мережа постачальників послуг з переказу коштів або цінностей (MVTN Network)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Наглядові органи (Supervisors)	<i>Наглядові органи</i> означають визначені компетентні органи або недержавні органи, відповідальні за забезпечення додержання фінансовими установами («фінансові наглядові органи»¹⁰⁴) та/або ВНУП вимог з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Недержавні органи (які можуть включати деякі види саморегулювальних органів) повинні мати повноваження здійснювати нагляд та застосовувати санкції до фінансових установ або ВНУП відповідно до вимог з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Такі недержавні органи повинні бути уповноважені законом здійснювати функції, покладені на них, та підпадати під нагляд компетентного органу стосовно цих функцій.

¹⁰⁴ Включаючи наглядові органи за додержанням Основних принципів, які здійснюють наглядові функції, пов'язані з застосуванням Рекомендацій FATF.

Накладання арешту (Seize)	Термін <i>накладання арешту</i> означає заборону здійснювати переказ, перетворення, розпорядження або переміщення майна на основі дій, ініційованих компетентним органом або судом в рамках механізму замороження. Однак, на відміну від заходів замороження, арешт здійснюється в рамках механізму, який дозволяє компетентному органу або суду здійснювати контроль над конкретним майном. Майно, на яке накладено арешт, залишається у власності фізичної або юридичної особи (осіб), які мають частку у певному майні на час арешту, хоча компетентний орган або суд часто здійснює дії щодо володіння, керування або управління арештованим майном.
Наскрізнi рахунки (Payable-through accounts)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 13.
Наскрізна обробка (Straight-through processing)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Невідкладно (Without delay)	Слово <i>невідкладно</i> означає, в ідеалі, «протягом декількох годин» після включення Радою Безпеки ООН або її відповідними санкційними Комітетами (наприклад, Комітетом 1267, Комітетом 1988, Комітетом з питань застосування санкцій 1718 або Комітетом з питань застосування санкцій 1737). Для цілей Резолюції Ради Безпеки № 1373 (2001) слово <i>невідкладно</i> означає після отримання обґрунтованих підстав або обґрунтованих причин для того, щоб підозрювати або вважати, що фізична особа або юридична особа є терористом або фінансує тероризм чи терористичну організацію. В обох випадках слово <i>невідкладно</i> має розглядатись в контексті необхідності попередження витоку і розсіюванню коштів або інших активів, пов'язаних з терористами, терористичними організаціями, тими, хто фінансує тероризм, а також тими, хто фінансує розповсюдження зброї масового знищення, а також потреби в глобальних, узгоджених діях для швидкої заборони та руйнування витоку.
Необхідний (Required)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Неправдиве декларування (False declaration)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 32.
Неправдиве інформування (False disclosure)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 32.
Неприбуткові організації (Non-profit organisations)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 8.
Номінатор (Nominator)	<i>Номінатор</i> — це фізична особа (або група осіб) або юридична особа, яка дає інструкції (прямо чи опосередковано) номінанту діяти від його імені як директор або акціонер, також його іноді називають «тіньовим директором» або «мовчазним партнером».

Номінальний акціонер або директор (Nominee shareholder or director)	<i>Номінант</i> – це фізична або юридична особа, якій інша фізична або юридична особа («номінатор») доручила діяти від свого імені в певній якості щодо юридичної особи. <i>Номінальний директор</i> (також відомий як «директор-резидент») – це фізична або юридична особа, яка регулярно виконує функції директора в компанії від імені та відповідно до прямих чи опосередкованих вказівок номінатора. Номінальний директор ніколи не є бенефіціарним власником юридичної особи. <i>Номінальний акціонер</i> користується відповідними правами голосу згідно з інструкціями номінатора та/або отримує дивіденди від імені номінатора. Номінальний акціонер ніколи не є бенефіціарним власником юридичної особи на основі акцій, якими він володіє як номінант.
Обґрунтовані заходи (Reasonable measures)	Термін <i>обґрунтовані заходи</i> означає відповідні заходи, які є пропорційними ризикам відмивання коштів або фінансування тероризму.
Оборотні інструменти на пред'явника (Bearer negotiable instruments)	<i>Оборотні інструменти на пред'явника</i> включають грошові інструменти на пред'явника такі як: чеки подорожуючих; оборотні інструменти (у тому числі чеки, векселі та грошові перекази), які є або у формі на пред'явника, без обмежень, видаються фіктивному одержувачу платежу, або іншим чином у такій формі, що право власності на нього передається при доставці; підписані неповні документи (включаючи чеки, векселі та грошові перекази), але ім'я одержувача не вказано.
Основні принципи (Core Principles)	Під <i>основними принципами</i> розуміються Основні принципи ефективного банківського нагляду, видані Базельським комітетом банківського нагляду, Цілі та принципи регулювання ринку цінних паперів, видані Міжнародною організацією комісій з цінних паперів та Принципи з нагляду за страховою діяльністю, видані Міжнародною асоціацією органів страхового нагляду.
Пакетний переказ (Batch Transfer)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Повернення активів (Asset recovery)	Термін <i>повернення активів</i> означає процес виявлення, відстеження, оцінки, замороження, арешту, конфіскації та виконання остаточної постанови щодо управління та розпорядження (включаючи повернення або розподіл) майном, одержаним злочинним шляхом, та майном відповідної вартості.
Платіж(и) або грошовий переказ (Payment(s) or value transfer)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Повинен (Should)	З метою здійснення оцінки додержання вимог Рекомендацій FATF, слово <i>повинен</i> має таке ж значення, що і <i>зобов'язаний</i> .
Пов'язаний з фінансуванням тероризму або відмиванням коштів (Related to terrorist financing or money laundering)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 32.

Покритий платіж (Cover Payment)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Послуга з переказу коштів або цінностей (Money or value transfer service (MVTs))	<i>Послуги з переказу коштів або цінностей стосуються фінансових послуг, які передбачають прийняття готівки, чеків, інших грошових інструментів або інших засобів збереження цінностей та здійснення платежу відповідної суми у готівці або іншій формі одержувачу засобами зв'язку, передачі повідомлень, переказу або через клірингову мережу, до якої належить установа, що надає послуги з переказу коштів або цінностей. Операції, що здійснюються за таких послуг, можуть включати одного або більше посередників та кінцевий платіж третій стороні, а також будь-які нові платіжні методи. Іноді ці послуги мають зв'язки з певними географічними регіонами та описуються з використанням безлічі специфічних термінів, таких як <i>hawala, hundi, fei-chen</i>.</i>
Постачальники послуг віртуальних активів (Virtual Asset Service Providers (VASP))	Постачальник послуг віртуальних активів означає будь-яку фізичну або юридичну особу, яка не охоплена іншими Рекомендаціями та як підприємство провадить один або кілька таких видів діяльності або операцій для або від імені іншої фізичної або юридичної особи: i. обмін між віртуальними активами та фіатними валютами; ii. обмін між однією або кількома формами віртуальних активів; iii. переказ¹⁰⁵ віртуальних активів; iv. зберігання та/або адміністрування віртуальних активів або інструментів, що дозволяють контролювати віртуальні активи; - i v. участь та надання фінансових послуг, пов'язаних з пропозицією емітента та/або продажем віртуального активу.
Правові утворення (Legal arrangements)	Термін <i>правові утворення</i> стосується явних трастів або інших подібних правових утворень. Приклади інших подібних утворень ¹⁰⁶ (для цілей ПВК/ФТ) можуть включати, але не обмежуватися <i>fiducie</i> (лат. довірче управління), певні види <i>treuhand</i> (нім. управління майном за дорученням довірителя), <i>fideicomiso</i> (іспан. довірче управління за спадком) та <i>Waqf</i> (араб. майно, яке після смерті заповідача передається на релігійні справи). ¹⁰⁷

¹⁰⁵ У цьому контексті віртуальних активів, переказ означає проведення операції від імені іншої фізичної чи юридичної особи, яка переміщує віртуальний актив з однієї адреси чи рахунку віртуального активу на іншу адресу чи рахунок.

¹⁰⁶ Подібність оцінюється з огляду на статтю 2 Гаазької конвенції про право, застосовне до трастів, та їх визнання на основі того, чи мають правові утворення подібну структуру чи виконують подібну функцію до явного трасту.

¹⁰⁷ За винятком країн, де *Waqf* є юридичними особами відповідно до Рекомендації 24.

Публічні діячі (Politically Exposed Persons (PEPs))	<i>Іноземними публічними діячами є особи, які наділені чи були наділені значними державними функціями в іноземній країні, наприклад, Глави держав чи урядів, високопоставлені політики, вищі посадові особи уряду, судових або військових органів, керівники державних корпорацій, важливі посадовці політичних партій.</i> <i>Національними публічними діячами є особи, які наділені чи були наділені значними державними функціями у власній країні, наприклад, Глави держав чи урядів, відомі політики, вищі посадові особи уряду, судових або військових органів, вищі керівники державних корпорацій, важливі посадовці політичних партій.</i> <i>До осіб, які наділені чи були наділені значними функціями міжнародною організацією належать члени вищого керівництва, наприклад, директори, заступники директорів, члени правління або особи, які виконують еквівалентні функції.</i> Визначення публічних діячів не має наміру охоплювати осіб середнього або більш нижчого рангу у зазначених категоріях.
Рахунки (Accounts)	Посилання на рахунки необхідно розуміти як такі, що включають інші подібні ділові відносини між фінансовими установами та їх клієнтами.
Ризик (Risk)	Усі посилання на <i>ризик</i> стосуються ризику відмивання коштів та/або фінансування тероризму. Цей термін слід розглядати разом з текстом Пояснювальної записки до Рекомендації 1.
Саморегулівний орган Self-regulatory body (SRB)	<i>Саморегулівний орган</i> – це орган, який представляє певну професію (наприклад, адвокати, нотаріуси, інші незалежні експерти з правових питань або бухгалтери), утворений з членів – представників такої професії, і який бере участь у регулюванні осіб, які мають кваліфікацію, щоб почати займатися цією професією, і які є практикуючими спеціалістами, а також здійснює певні функції нагляду або моніторингу. Такі органи повинні забезпечувати виконання правил з метою забезпечення додержання високих етичних та моральних стандартів цими практикуючими представниками професій.
Серійний платіж (Serial Payment)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Терорист (Terrorist)	Термін <i>терорист</i> означає будь-яку фізичну особу, яка: (i) вчиняє, здійснює спробу вчинити терористичні акти будь-якими способами, прямо або опосередковано, протиправно та умисно; (ii) бере участь в якості співучасника у терористичних актах; (iii) організовує або скеровує інших до вчинення терористичних актів; або (iv) здійснює вклад у вчинення терористичних актів групою осіб, які діють зі спільною метою, якщо вклад здійснено умисно і з метою сприяння вчиненню терористичного акту, або з усвідомленням, що згадана група осіб має намір вчинити терористичний акт.
Терористичний акт (Terrorist act)	<i>Терористичний акт</i> включає: (а) діяння, що є злочином в рамках і як визначено в одному з таких договорів: i) Конвенція про боротьбу з актами незаконного захоплення літаків (1970), ii) Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної авіації (1971), iii) Конвенція про запобігання та покарання злочинів проти

	осіб, які користуються міжнародним захистом, у тому числі дипломатичних агентів (1973), iv) Міжнародна конвенція про боротьбу із захопленням заручників (1979), v) Конвенція про фізичний захист ядерного матеріалу (1980), vi) Протокол про боротьбу з незаконними актами насильства в аеропортах, що обслуговують міжнародну цивільну авіацію, який доповнює Конвенцію про боротьбу з незаконними актами, що спрямовані проти безпеки цивільної авіації, (1988), vii) Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки морського судноплавства (2005), viii) Протокол про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки стаціонарних платформ, розташованих на континентальному шельфі (2005), ix) Міжнародна конвенція про боротьбу з бомбовим тероризмом (1997) та x) Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму (1999). (b) будь-яке інше діяння, покликане спричинити смерть або сильні тілесні ушкодження цивільним особам, чи будь-яким іншим особам, які не беруть активну участь у військових діях під час збройного конфлікту, коли таке діяння за своїм характером чи в певному середовищі має за мету залякати населення, або примусити Уряд чи міжнародну організацію вчинити, або відмовитися від вчинення будь-яких діянь.
Терористична організація (Terrorist organisation)	Термін <i>терористична організація</i> – це група терористів, яка: (i) вчиняє, або прагне вчинити терористичний акт за допомогою будь-яких засобів, безпосередньо чи опосередковано, протиправно та умисно; (ii) бере участь як співучасник в терористичному акті; (iii) організовує чи іншим чином скеровує інших до вчинення терористичного акту; або (iv) здійснює вклад у вчинення терористичного акту групою осіб, які діють зі спільною метою, якщо вклад здійснено умисно і з метою сприяння вчиненню терористичного акту, або з усвідомленням, що згадана група осіб має намір вчинити терористичний акт.
Точний (Accurate)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Треті сторони (Third parties)	Для цілей Рекомендацій 6 та 7 термін <i>треті сторони</i> включає, але не обмежується, фінансовими установами та ВНУП. Див. також Пояснювальну записку до Рекомендації 17.
Транскордонний платіж або грошовий переказ (Cross-border Payment or Value Transfer)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Унікальний номер операції (Unique transaction reference number)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.

Унікальний офіційний ідентифікатор (Unique official identifier)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Фінансова установа – відправник (Ordering financial institution)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Фінансова установа – одержувач (Beneficiary financial institution)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Фінансова установа-посередник (Intermediary financial institution)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.
Фізичне транскордонне перевезення (Physical cross-border transportation)	Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 32.
Фінансова група (Financial group)	<i>Фінансова група</i> означає групу, до якої входить материнська компанія чи юридична особа іншого типу, що виконує функцію контролю та координації решти групи, разом з відділеннями та/або філіями, які на груповому рівні підлягають політикам та процедурам у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.
Фінансові установи (Financial institutions)	<i>Фінансові установи</i> означають будь-яку фізичну чи юридичну особу, що здійснює один або декілька наступних видів діяльності або операцій на користь чи від імені клієнта: 1. Прийняття депозитів та інших коштів, що підлягають поверненню, від клієнтів.¹⁰⁸ 2. Видача кредитів.¹⁰⁹ 3. Фінансовий лізинг.¹¹⁰

¹⁰⁸ Це також охоплює приватну банківську діяльність.

¹⁰⁹ Включає між іншим: споживчий кредит; іпотечний кредит; факторинг, з правом чи без права регресу; та фінансування комерційних операцій (включаючи конфіскацію).

¹¹⁰ Не поширюється на угоди фінансового лізингу відносно споживчих товарів.

	4. Послуги з переказу коштів або цінностей.¹¹¹ 5. Випуск та управління платіжними засобами (наприклад, кредитні та платіжні картки, чеки, дорожні чеки, грошові перекази та банківські тратти, електронні гроші). 6. Фінансові гарантії та зобов'язання. 7. Операції з: a) інструментами грошового ринку (чеки, векселі, депозитні сертифікати, деривативи тощо); b) іноземною валютою; c) інструментами, що мають прив'язку до валютного курсу, процентних ставок та індексів; d) переказними цінними паперами; e) біржової торгівлі ф'ючерсами. 8. Участь у випусках цінних паперів та наданні фінансових послуг, пов'язаних з цими випусками. 9. Управління окремим та колективним портфелем цінних паперів. 10. Збереження та управління грошима чи ліквідними цінними паперами від імені інших осіб. 11. Інший вид інвестування, адміністрування та управління коштами від імені інших осіб. 12. Андерайтинг та розміщення полісів страхування життя та іншого страхування, пов'язаного з інвестуванням¹¹². a) Обмін грошей та валюти.
Фінансування тероризму (Terrorist financing)	<i>Фінансування тероризму</i> – це фінансування терористичних актів, а також терористів та терористичних організацій.
Фундаментальні принципи національного законодавства (Fundamental principles of domestic law)	Відносяться до базових правових принципів, на яких базуються національні правові системи, та які запроваджують систему, в межах якої створюється внутрішнє законодавство та здійснюються повноваження. Ці фундаментальні принципи зазвичай містяться або виражаються в національній Конституції чи аналогічному документі, чи на основі рішень суду найвищого рівня, що має повноваження на створення обов'язкових тлумачень чи визначень внутрішнього законодавства. Незважаючи на те, що зазначені принципи будуть різнитись в кожній країні, деякі приклади цих фундаментальних принципів включатимуть права на належну правову процедуру, презумпції невинуватості, та право особи на ефективний захист судами.
Цільові фінансові санкції (Targeted financial sanctions)	Термін <i>цільові фінансові санкції</i> означає замороження активів та заборону надання коштів або інших активів, прямо або опосередковано, на користь визначених фізичних або юридичних осіб.
Юридичні особи (Legal persons)	Термін <i>юридичні особи</i> означає будь-які суб'єкти права, які не є фізичними особами, що можуть встановлювати постійні клієнтські відносини з фінансовою установою або, іншим чином, володіють майном. Вони включають компанії, корпоративні органи, фонди, анштальти, товариства або асоціації та інші відповідні аналогічні установи.

¹¹¹ Не застосовується до фізичної чи юридичної особи, яка забезпечує фінансові установи лише повідомленням чи іншими системами підтримки передачі коштів. Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.

¹¹² Стосується як страхових установ, так і страхових посередників (агенти та брокери).

**Явний траст
(Express trust)**

Явний траст відноситься до трасту, чітко створеного довірителем, зазвичай у формі документу, наприклад, письмового правочину трасту. Вони протилежні трастам, які створюються відповідно до законодавства і які не є результатом чіткого наміру або рішення довірителя щодо створення трасту або подібних правових утворень (наприклад, конструктивний траст).

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

Віденська Конвенція (Vienna Convention)	Конвенція ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин (1988)
БК (ML)	Відмивання коштів
ВНУП (DNFBP)	Визначені нефінансові установи та професії
НПК (CDD)	Належна перевірка клієнта
Конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму (Terrorist Financing Convention)	Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму (1999)
НПО (NPO)	Неприбуткова організація
ООН (UN)	Організація Об'єднаних Націй
Палермська Конвенція (Palermo Convention)	Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності (2000)
ПЕП (PEP)	Публічний діяч
ПЗ (IN)	Пояснювальна записка
ПБК/ФТ (AML/CFT)	Протидія відмиванню коштів/фінансуванню тероризму (також застосовується для <i>Боротьби з фінансуванням тероризму</i>)
ППО (STR)	Повідомлення про підозрілу операцію
ПФР (FIU)	Підрозділ фінансової розвідки
Р. (R.)	Рекомендація
РОП (RBA)	Ризик-орієнтований підхід
СР (SR.)	Спеціальна Рекомендація
СРО (SRB)	Саморегулівні організації
ФАТФ (FATF)	Група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей

ДОДАТОК І: КЕРІВНІ ДОКУМЕНТИ FATF

FATF опубліковано велику кількість Керівництв та найкращих практик, які можна знайти на веб-сайті: www.fatf-gafi.org/documents/guidance/.

ДОДАТОК II: ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ЗМІН, ВНЕСЕНИХ ДО РЕКОМЕНДАЦІЙ FATF

З того часу, як текст був прийнятий у лютому 2012 року, до Рекомендацій FATF були внесені такі зміни.

Дата	Тип змін	Розділи, до яких вносились зміни
Лютий 2013 року	Узгодження стандартів Р.37 та Р.40	Р.37(d) – с. 22 Доповнено посиланням про те, що законодавство щодо таємниці та конфіденційності ВНУП не повинні впливати на надання взаємної правової допомоги, за винятком, коли потрібна інформація, що запитується, зберігається в умовах, де застосовуються вимоги юридичного привілею або професійної юридичної таємниці.
Жовтень 2015 року	Перегляд Пояснювальної записки до Р. 5 щоб охопити питання загрози іноземних терористичних бойовиків	ПЗ. 5 (В.3) – с. 33 Доповнення пунктом В. 3 для включення відповідного елементу резолюції Ради Безпеки ООН 2178, яка охоплює питання загрози іноземних терористичних бойовиків. Це пояснює, що відповідно до Рекомендації 5 країни повинні криміналізувати фінансування подорожей осіб, які подорожують до країни, відмінної від їх країни проживання чи громадянства, з метою скоєння, планування, чи підготовки злочину, чи участі в терористичних актах, або надання чи отримання тренування з підготовки терористів. У зв'язку з цим пункти В. 3-11 вважати відповідно В. 4-12.
Червень 2016 року	Перегляд Р. 8 та Пояснювальної записки до Р. 8	Р.8 та ПЗ до Р.8 – с. 10, 48-52 Перегляд стандарту стосовно неприбуткових організацій (НО) для уточнення підгрупи НО, які повинні підлягати нагляду та моніторингу. Це приводить у відповідність ПЗ до Р.8 з Типологічним Звітом FATF стосовно ризику використання НО терористами (червень 2014 року) та Кращих практик FATF з протидії використанню НО (червень 2015 року), які визначають, що не всі НО є високо-ризиковими і охоплюються Р.8, і що краще узгодити імплементацію Р.8/ПЗ до Р.8 з ризик-орієнтованим підходом.
Жовтень 2016 року	Перегляд Пояснювальної записки до Р. 5 та визначення в Глосарії «Кошти та інші активи»	ПЗ. 5 та Глосарій – с. 33 та 104 Перегляд ПЗ. 5 для заміни визначення «кошти» на «кошти або інші активи» в ПЗ.5, щоб воно мало таке ж значення, як і в Р.6. Перегляд визначення в Глосарію «кошти або інші активи» відбувається шляхом посилання на додану інформацію про нафту та інші природні ресурси, та на інші активи, які потенційно можуть бути використані для отримання коштів.

Дата	Тип змін	Розділи, до яких вносились зміни
Червень 2017 року	Перегляд Пояснювальної записки до Р. 7 та визначення в Глосарії «Визначена особа або установа», «Визначення» та «Невідкладно»	ПЗ. 7 та Глосарій – с. 42-47, 99 та 105 Перегляд ПЗ. 7 та послідовні перегляди термінів в Глосарії «Визначена особа або установа», «Визначення» та «Невідкладно», щоб привести текст у відповідність до вимог нещодавніх резолюцій Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй та уточнення щодо впровадження цільових фінансових санкцій, що стосуються фінансування розповсюдження зброї масового знищення.
Листопад 2017 року	Перегляд Пояснювальної записки до Р. 18	ПЗ. 18 – с. 71 Перегляд ПЗ.18 для уточнення вимог щодо обміну інформацією, пов'язаною з незвичайними або підозрілими операціями у фінансових групах. Це також передбачає надання такої інформації філіям та дочірнім компаніям, коли це необхідно для управління ризиками у сфері ПВК/ФТ.
Листопад 2017 року	Перегляд Р. 21	Р. 21 – с. 15-16 Перегляд Р. 21 для уточнення взаємодії цих вимог з положеннями про розголошення.
Лютий 2018 року	Перегляд Р. 2	Р. 2 – с. 8 Перегляд Р. 2 для забезпечення сумісності вимог щодо ПВК/ФТ та правил захисту даних та конфіденційності та сприяння національному міжвідомчому обміну інформацією між компетентними органами.
Жовтень 2018 року	Перегляд Р. 15 та додавання двох нових визначень в Глосарій	Р. 15 та Глосарій – с. 14 та 100, 107 Перегляд Р.15 та додавання нових визначень «віртуальний актив» та «постачальник послуг віртуальних активів», щоб з'ясувати, як застосовуються вимоги щодо ПВК/ФТ в контексті віртуальних активів.
Червень 2019 року	Доповнення Пояснювальної записки до Р. 15	ПЗ. 15 – с. 63-64 Додано нову Пояснювальну записку, яка визначає застосування стандартів FATF щодо діяльності з віртуальними активами та постачальників послуг.
Жовтень 2020 року	Перегляд Р. 1 та Пояснювальної записки до Р. 1	Р. 1 та ПЗ. 1 – с. 8 та 25-28 Перегляд Р. 1 та ПЗ. 1, щоб встановити вимогу до країн, фінансових установ і ВНУП зобов'язання ідентифікувати та оцінювати ризики потенційних порушень, невиконання або ухилення від цільових фінансових санкцій, пов'язаних з фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, як зазначено в Рекомендації FATF 7, і вживати заходів для пом'якшення цих ризиків.
Жовтень 2020 року	Перегляд Р. 2 та нова Пояснювальна записка до Р. 2	Р. 2 та ПЗ. 2 – с. 8 та 29 Незначна зміна до Р.2, викликана іншою поправкою, щодо впровадження посилення щодо протидії фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення в контексті національного співробітництва та координації.

Дата	Тип змін	Розділи, до яких вносились зміни
		Впровадження нової Пояснювальної записки, що передбачає встановлює міжвідомчої структури, з метою сприяння внутрішньому співробітництву, координації та обміну інформацією.
Червень 2021 року	Перегляд ПЗ. 15	ПЗ. 15 – с. 63 Перегляд ПЗ. 15 для роз'яснення застосування оцінки ризику фінансування розповсюдження зброї масового знищення та вимог щодо пом'якшення діяльності з віртуальними активами та постачальниками послуг
Жовтень 2021 року	Перегляд визначення «визначені категорії злочинів» у Глосарії	Глосарій – с. 100 Перегляд визначення «визначені категорії злочинів» у Глосарії для уточнення типів злочинів, які підпадають під категорію екологічних злочинів.
Жовтень 2021 року	Перегляд ПЗ. 22/23, Глосарія та контекстуальних доповнень	ПЗ. 22 та 23, Глосарій та ПЗ. 26 – с. 74, 83, 109 Перегляд Р.23 щодо роз'яснення зобов'язань ВНУП застосовувати загально групові програми. Роз'яснення, що визначення «фінансової групи» в Глосарії не обмежується установами з Основними принципами і незначна зміна до ПЗ.26, викликана іншою поправкою.
Березень 2022 року	Перегляд Р. 24, ПЗ. 24 і Глосарію та додавання двох нових визначень у Глосарій	Р. 24, ПЗ. 24 та Глосарій – с. 18, 77-80, 105-106 Перегляд Р. 24 і визначення в Глосарії з додаванням нових визначень «номінатор» і «номінальний акціонер або директор» для посилення стандартів бенефіціарної власності юридичних осіб.
Лютий 2023 року	Перегляд Р. 25, ПЗ. 25 та Глосарія	Р. 25, ПЗ. 25 та Глосарій – с. 18, 82-85, 100-101, 110 Перегляд Р. 25 і визначень в Глосарії «бенефіціарний власник», «бенефіціар» та «правові утворення» для посилення стандартів бенефіціарної власності правових утворень.
Жовтень 2023 року	Перегляд Р. 4, 30, 31, 38, ПЗ. 4, ПЗ. 30, ПЗ. 38, ПЗ. 40 та Глосарію	Перегляд Р. 4, 30, 31, 38, ПЗ. 4, ПЗ. 30, ПЗ. 38, ПЗ. 40 – с. 9, 20-21, 23, 32-34, 93, 97, 98-101. Перегляд Стандартів FATF щодо повернення активів і визначень в Глосарії, що стосуються повернення активів – с. 108, 110-113.
Жовтень 2023 року	Перегляд Р. 8 та ПЗ. 8	Перегляд Р. 8 та ПЗ. 8 - с. 10, 50-54. Роз'яснювальні поправки до Р.8 та ПЗ.8 для сприяння впровадженню сфокусованих, цілеспрямованих та ризик-орієнтованих заходів стосовно неприбуткових організацій.
Лютий 2025 року	Перегляд Р. 1 та ПЗ.1, ПЗ.10 і ПЗ.15, Вступу та Глосарію	Р.1 і ПЗ.1, ПЗ.10 і ПЗ.15, Вступ і Глосарій. Перегляд стандартів FATF, пов'язаних із ризик-орієнтованим підходом, щоб посилити увагу до пропорційності заходів і вимагати, щоб країни дозволяли та заохочували спрощені заходи в сферах з нижчим ризиком.

Червень 2025 року	Перегляд Р.16 та ПЗ.16 та відповідні правки	Р.16 та ПЗ.16, ПЗ.15, і Глосарій. Перегляд стандартів FATF щодо прозорості платежів з метою адаптації стандартів до змін у платіжних бізнес-моделях і стандартах обміну повідомленнями, а також до ризиків і вразливостей, що з'являються. Нові визначення у Глосарії спеціальних термінів до Р.16. Як наслідок, виноски 46 до пункту 7 ПЗ.15 оновлено для посилання на відповідний номер пункту в Р.16.
Жовтень 2025 року	Уточнення до Р. 7 через її ПЗ та відповідні редагування Глосарію	ПЗ 7, та Глосарій. Оновлення посилань на відповідні резолюції Ради Безпеки ООН щодо застосування цільових фінансових санкцій, пов'язаних з фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення щодо Ірану, після повторного застосування резолюції 1999 (2003) щодо Ірану.
Жовтень 2025 року	Фактичні уточнення до ПЗ. 16 Р.16	ПЗ 16. Незначне фактичне оновлення в пункті 31 з метою уточнення, що фінансова установа-одержувач повинна мати ефективні політики та процедури, засновані на ризиках, для визначення, коли виконувати, відхиляти або призупиняти будь-які платежі або переказ цінностей, що не містять необхідної інформації про відправника або бенефіціара (незалежно від того, чи перевищують вони відповідний поріг), або коли вони виявляють потенційно неправильно спрямовані платежі «під час виконання вимог відповідно до пункту 30».
Червень 2026 року	Перегляд ПЗ до Рекомендації 6	ПЗ до Р.6 Оновлення Рекомендації 6 Стандартів FATF з метою включення гуманітарного винятку, передбаченого резолюціями Ради Безпеки ООН (РБ ООН) щодо запобігання та припинення тероризму і фінансування тероризму, резолюціями 2664 та 2761, а також резолюцією РБ ООН2615.